

TÜRKİYE NÜFUS VE SAĞLIK ARAŞTIRMASI 2008

Hacettepe Üniversitesi
Nüfus Etütleri Enstitüsü

TNSA-2008'in Sonuçları Bölge Toplantısı – 4

17 Aralık 2009, Adana

Doç. Dr. Banu AKADLI ERGÖÇMEN, Arş. Gör. F. Hande TUNÇKANAT

T.C. Sağlık Bakanlığı
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması
Genel Müdürlüğü

T.C. Başbakanlık
Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
Sosyal Sektörler ve Koordinasyon
Genel Müdürlüğü

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik
Araştırma Kurumu

Sunuş Planı

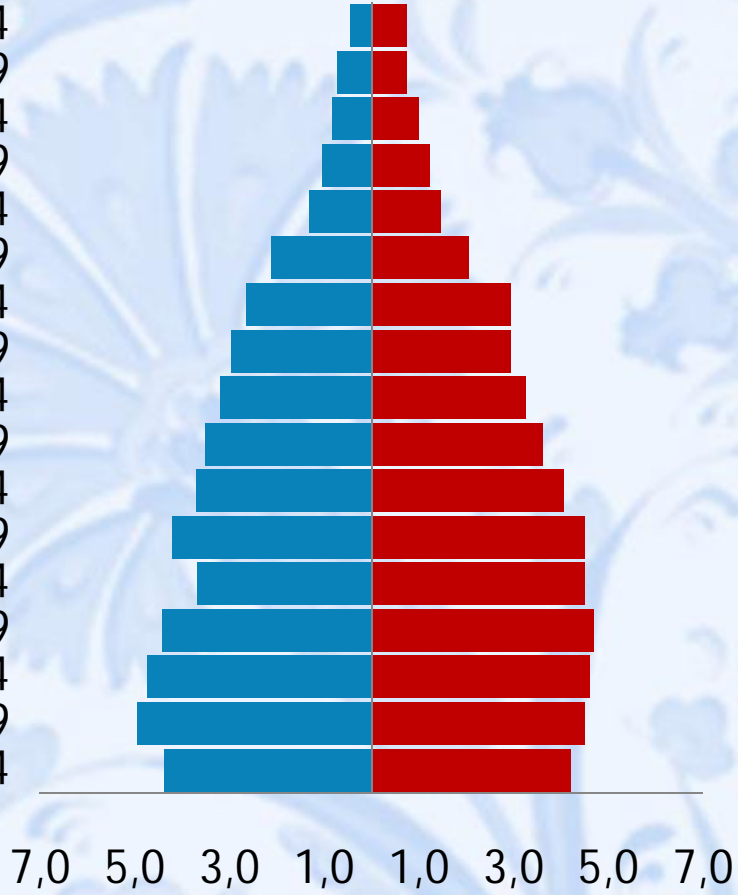
- *Hanehalkı nüfusunun özellikleri*
 - ✓ *Yaş yapısı*
 - ✓ *Hanehalkı büyüklüğü*
 - ✓ *Eğitim durumu*
 - ✓ *Refah Düzeyi*
- *Çocukların nüfusa kayıtlı olma durumu*
- *Kadınların temel özellikleri*

HANEHALKI NÜFUSUNUN ÖZELLİKLERİ

	Görüşme yapılan hanehalkı sayısı	Hakkında bilgi toplanan hanehalkı üyesi sayısı
Türkiye	10525	44498
Güney	1474	5918

Nüfusun Yaş Yapısı

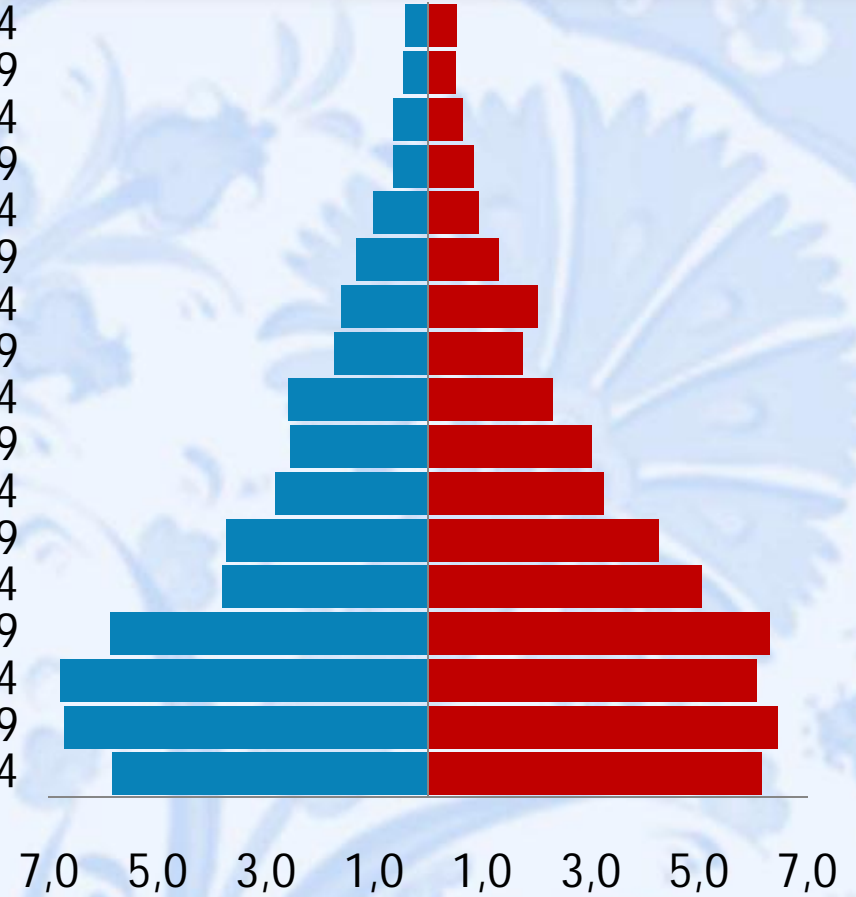
80-84
75-79
70-74
65-69
60-64
55-59
50-54
45-49
40-44
35-39
30-34
25-29
20-24
15-19
10-14
5-9
0-4

Erkek Kadın

TÜRKİYE

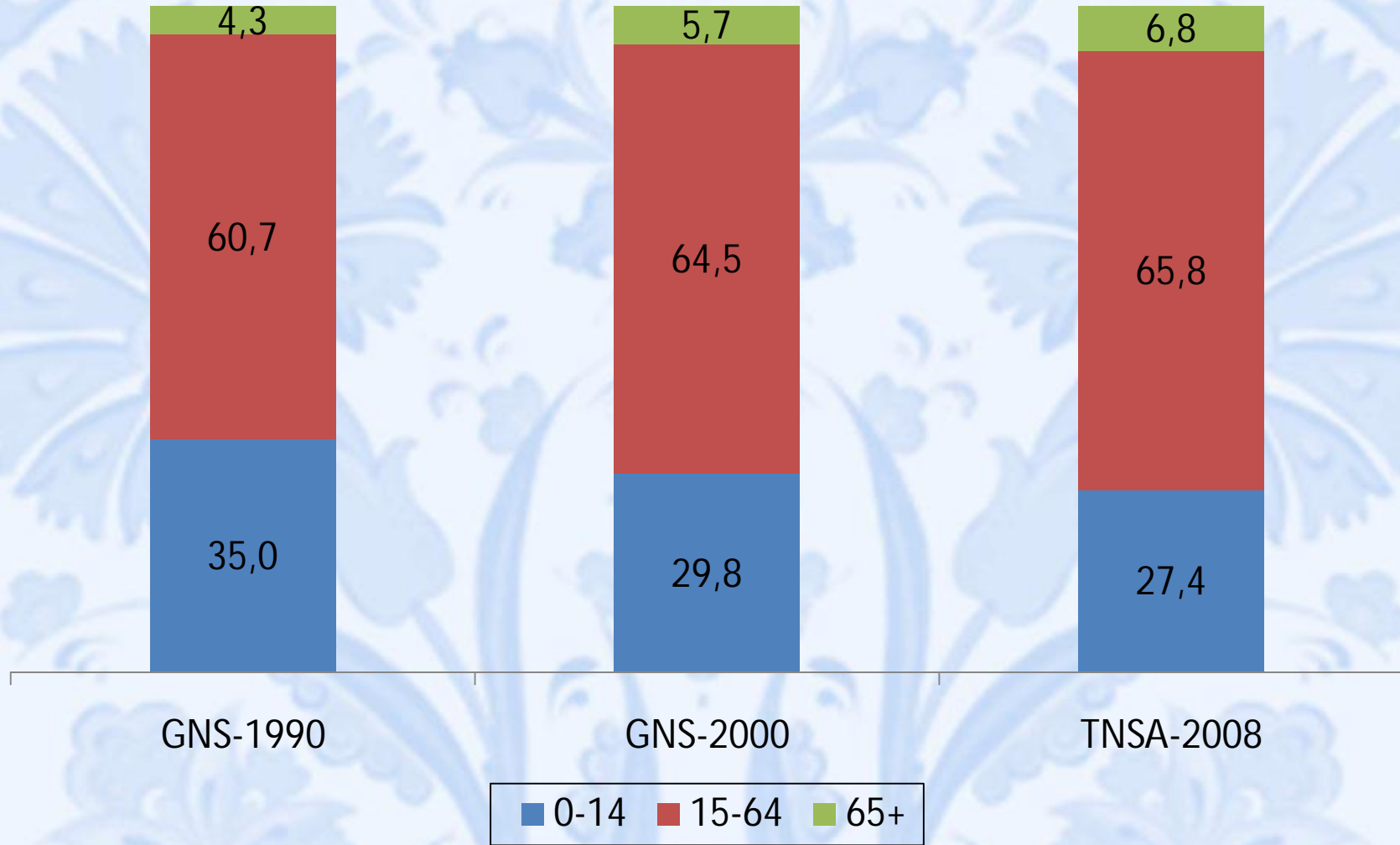
80-84
75-79
70-74
65-69
60-64
55-59
50-54
45-49
40-44
35-39
30-34
25-29
20-24
15-19
10-14
5-9
0-4

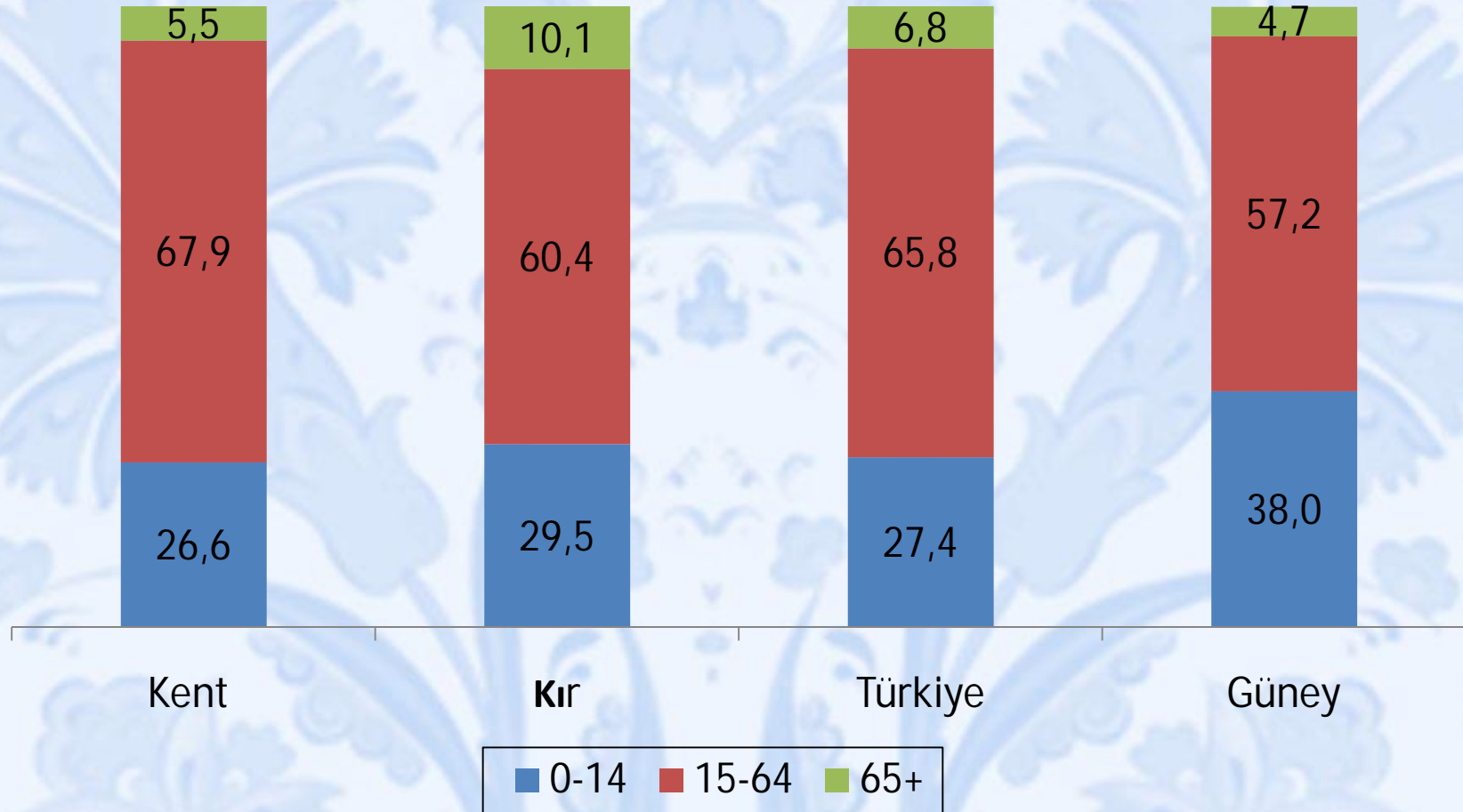
Erkek Kadın

GÜNEY

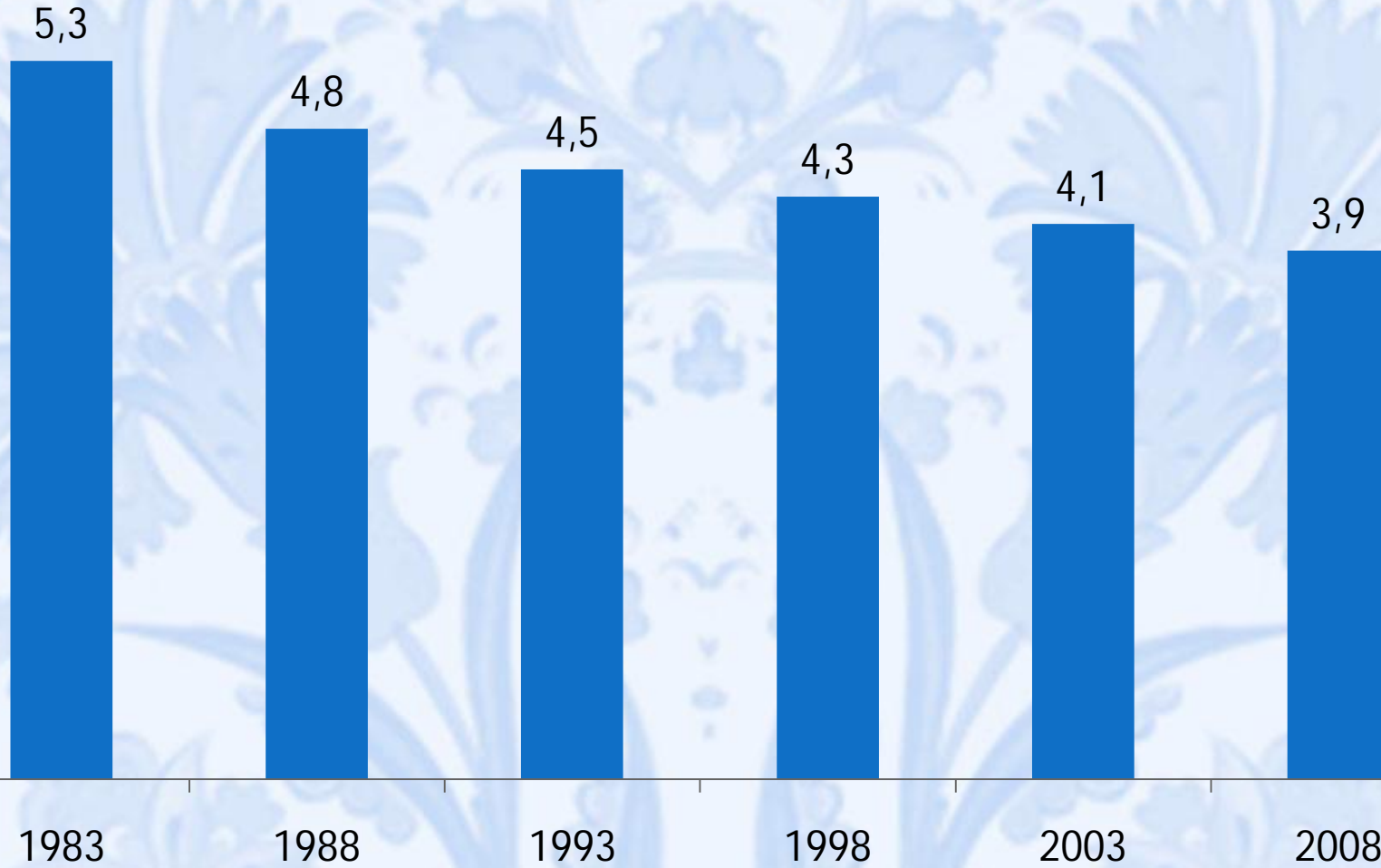
Nüfusun Yaş Yapısı

Nüfusun Yaş Yapısı

Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü

Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü

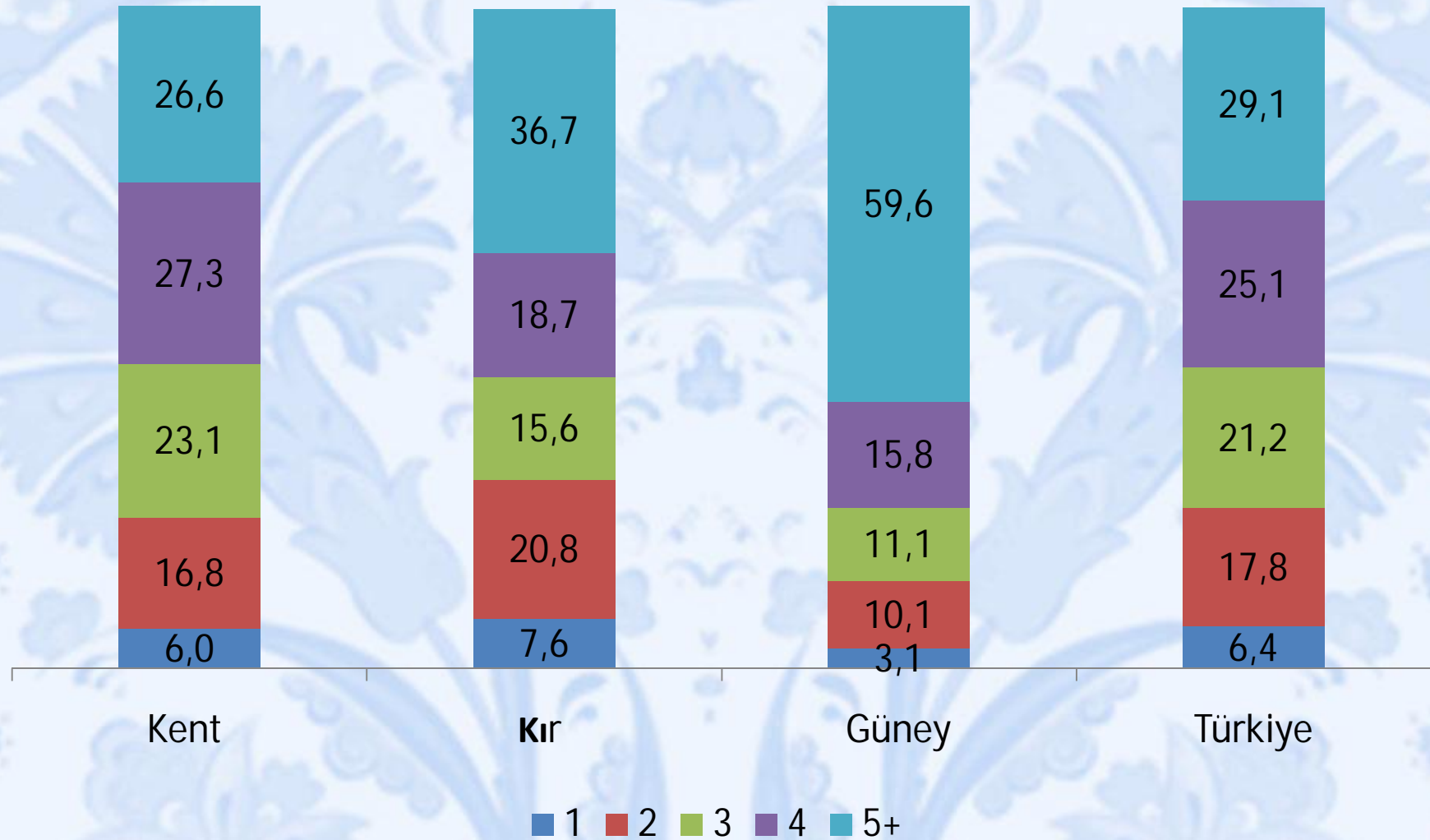

Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü

Ortalama hanehalkı büyüklüğü Türkiye'de 3,9'dur. Güney'de ise 5,6'dır.

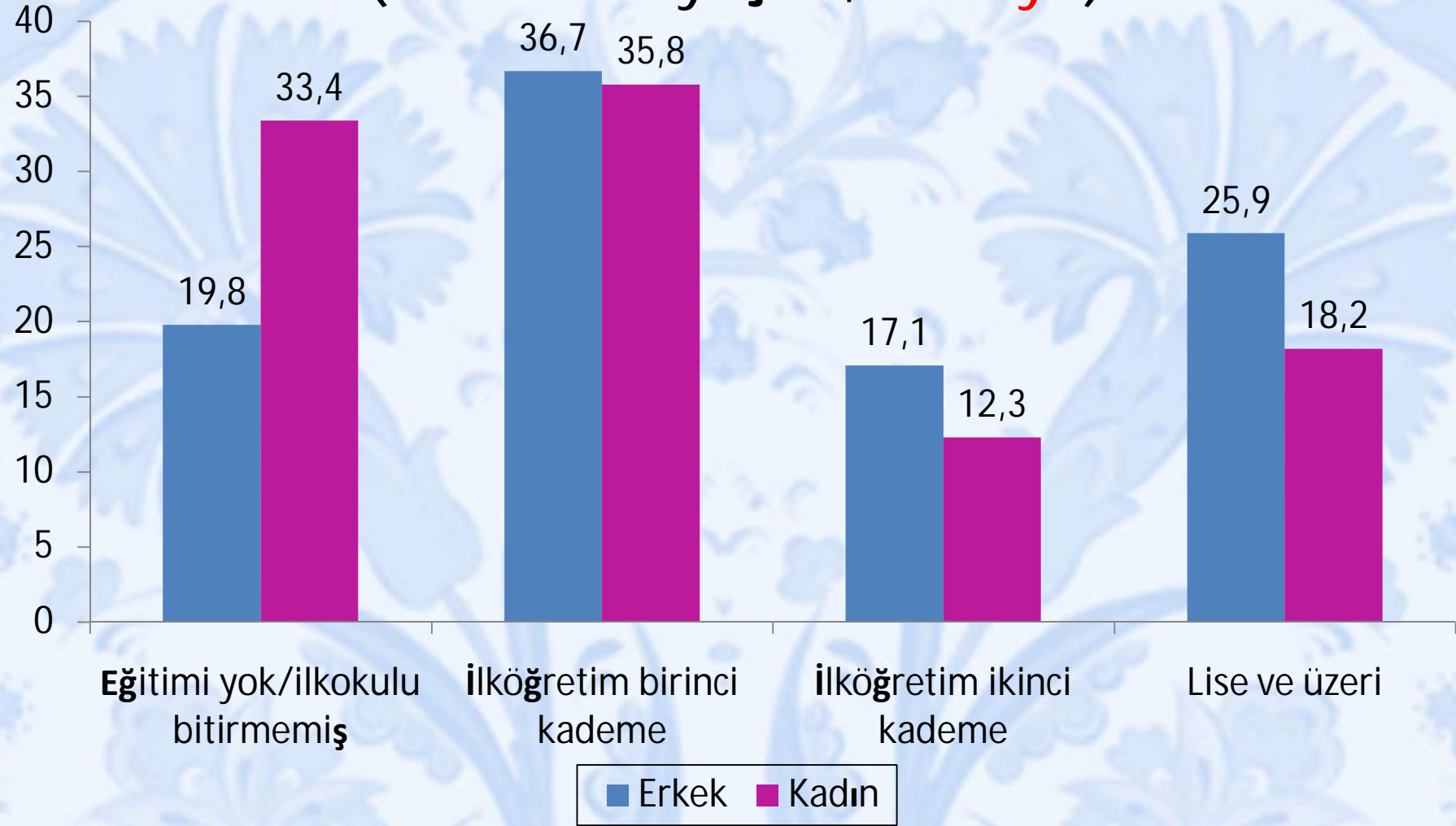

Hanehalkı Kompozisyonu

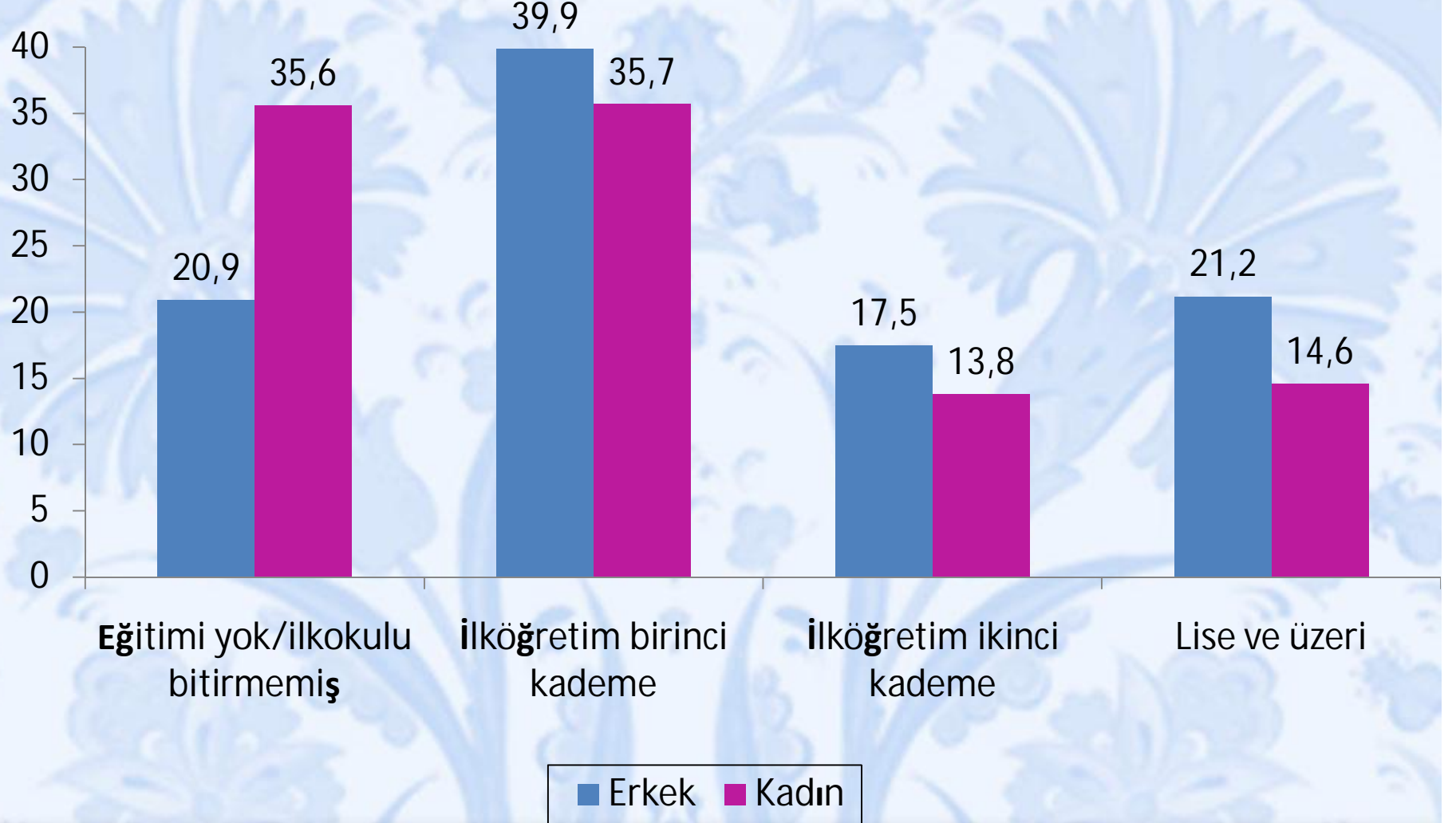
Hanehalkı Nüfusunun Eğitim Durumu -1

(6 ve üzeri yaşlar, Türkiye)

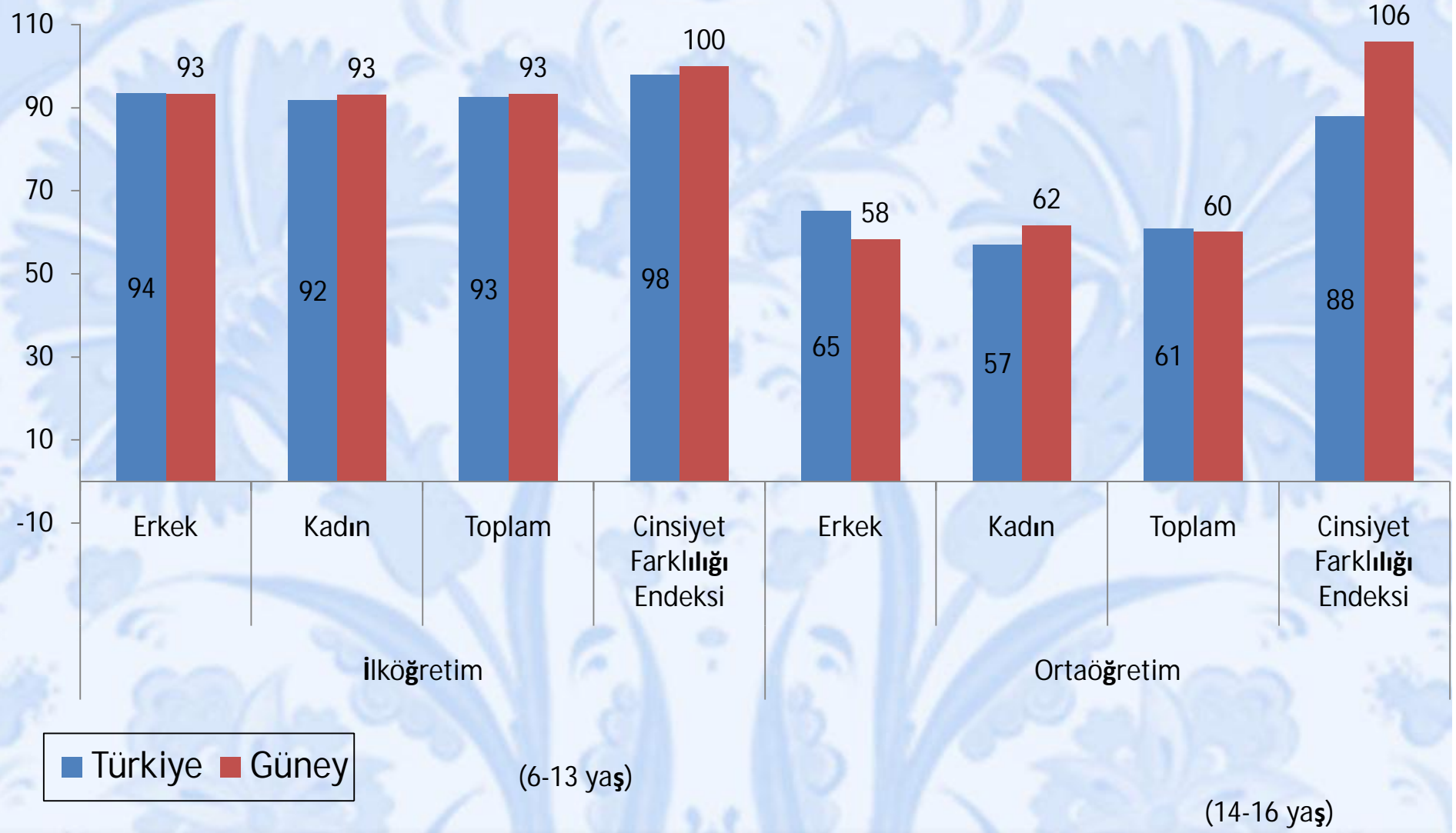

Hanehalkı Nüfusunun Eğitim Durumu - 2

(6 ve üzeri yaşlar, **GÜNEY**)

Okullaşma Oranları

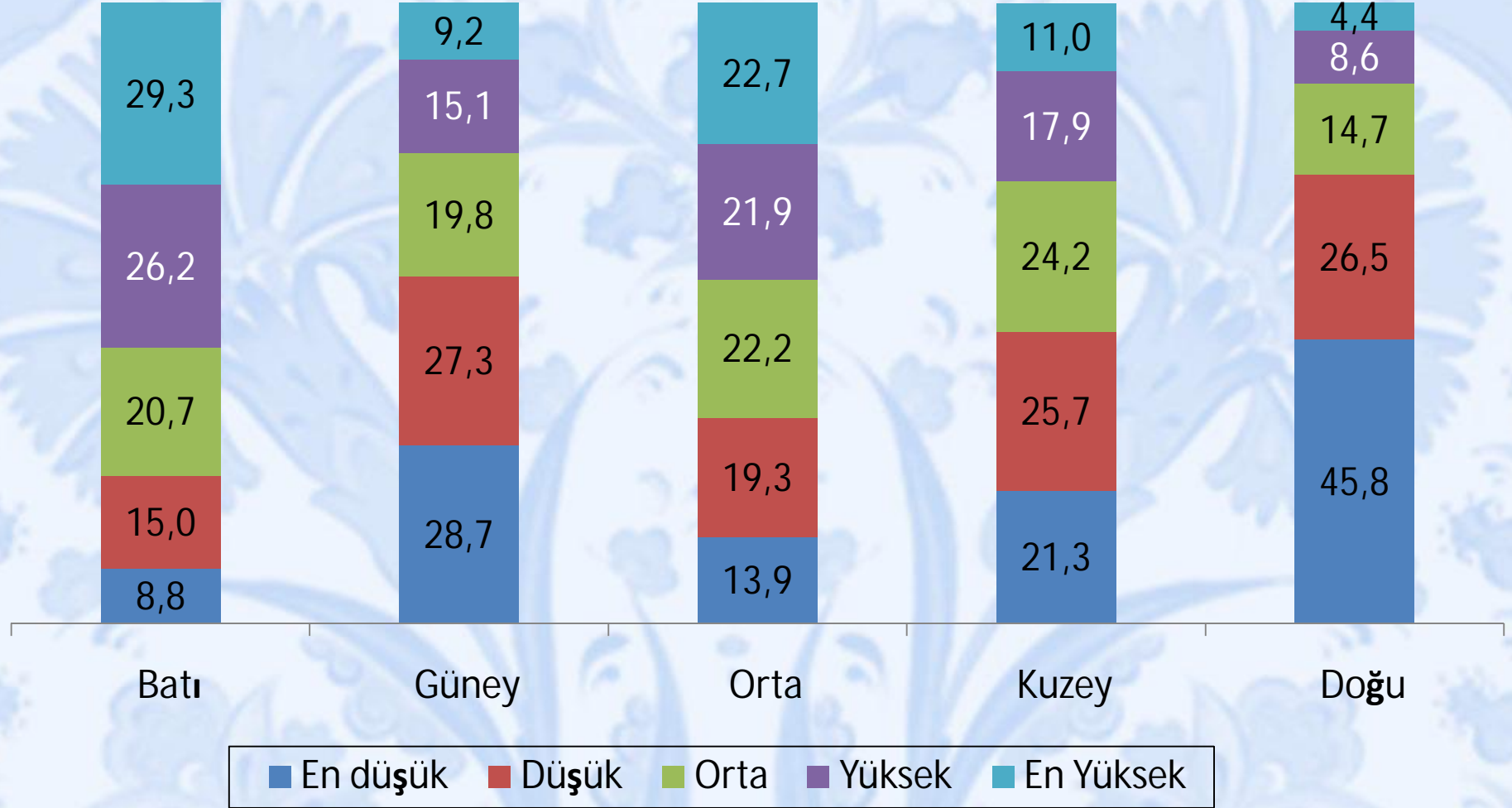

Hanehalkı Dayanıklı Tüketim Malları

Seçilmiş Dayanıklı Tüketim Malları

	TNSA-2003	TNSA-2008
İnternet	6.3	26.8
Bilgisayar	11.6	-
Masaüstü	-	28.8
Dizüstü	-	11.4
Cep telefonu	67.2	91.8
Araba	25.8	32.3

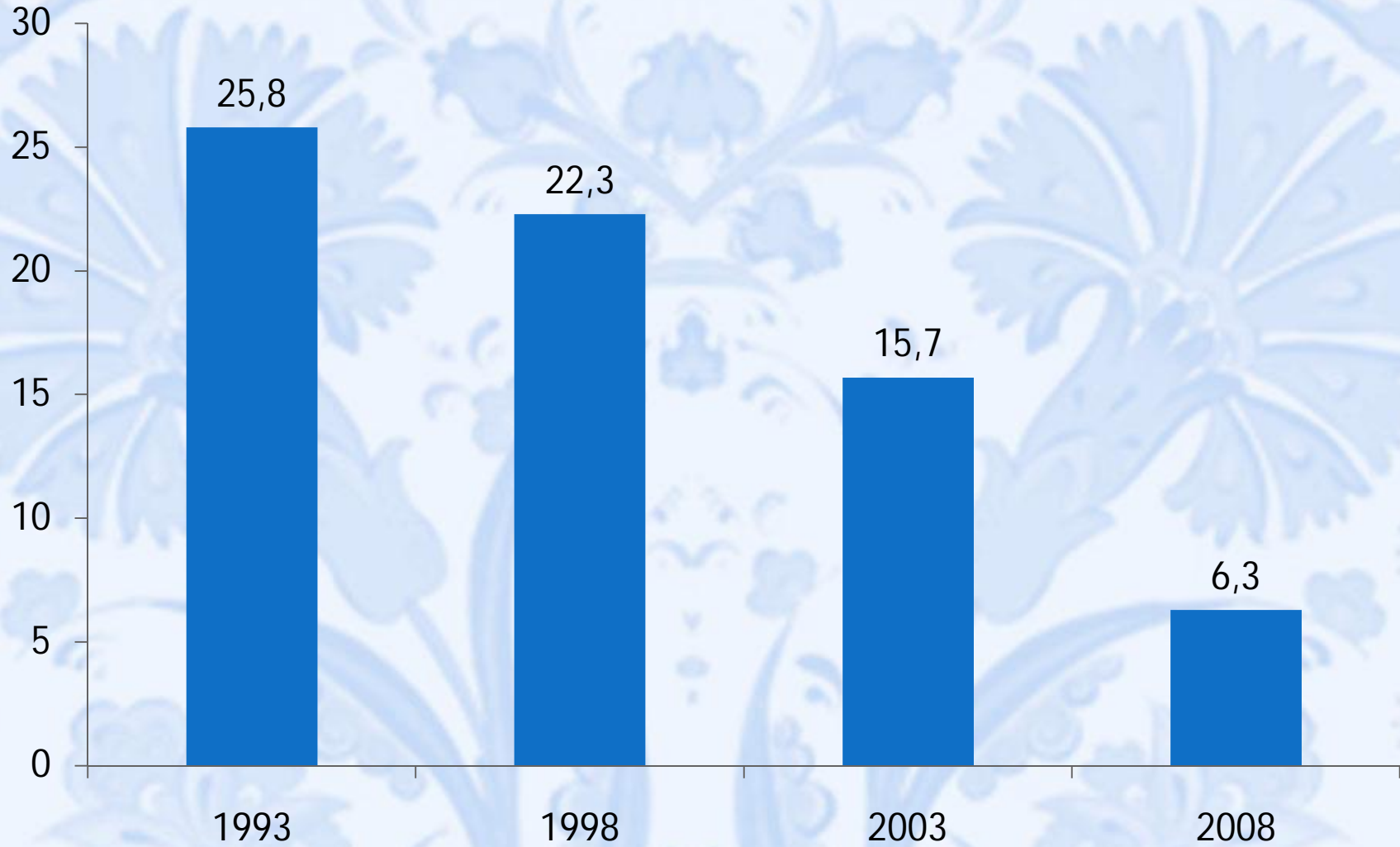
Hanehalkı Refah Düzeyi

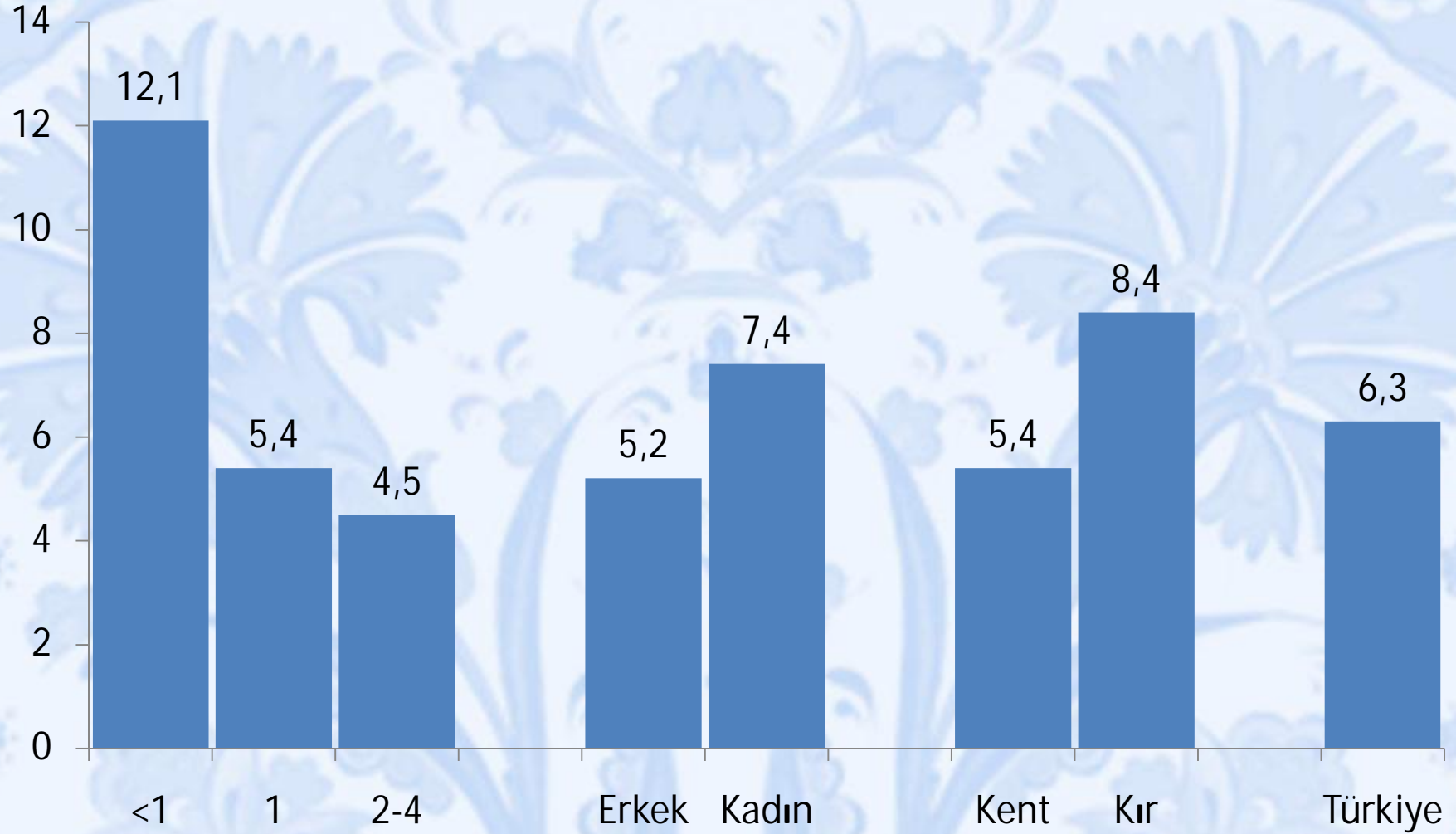
ÇOCUKLARIN NÜFUSA KAYITLI OLMA DURUMU

- TNSA-2008'de **1998 ve sonrasında doğan** çocukların annelerine;
 - Çocuklarının nüfusa kayıtlı olup olmadıkları ve
 - Eğer kayıtlı iseler, doğumdan ne kadar süre sonra kayıt edildikleri sorulmuştur.
- Analizlerde daha önceki araştırmalar ile karşılaştırma yapabilmek amacıyla **5 yaş altındaki çocukların** bilgileri kullanılmıştır.

Nüfusa Kayıtlı Olmayan Çocuklar

Nüfusa Kayıtlı Olmayan Çocuklar

Nüfusa Kayıtlı Olmayan Çocuklar

Türkiye'de beş yaş altı çocukların yüzde 6'sı, Güney'de ise çocukların yüzde 4'ü nüfusa kayıtlı değildir.

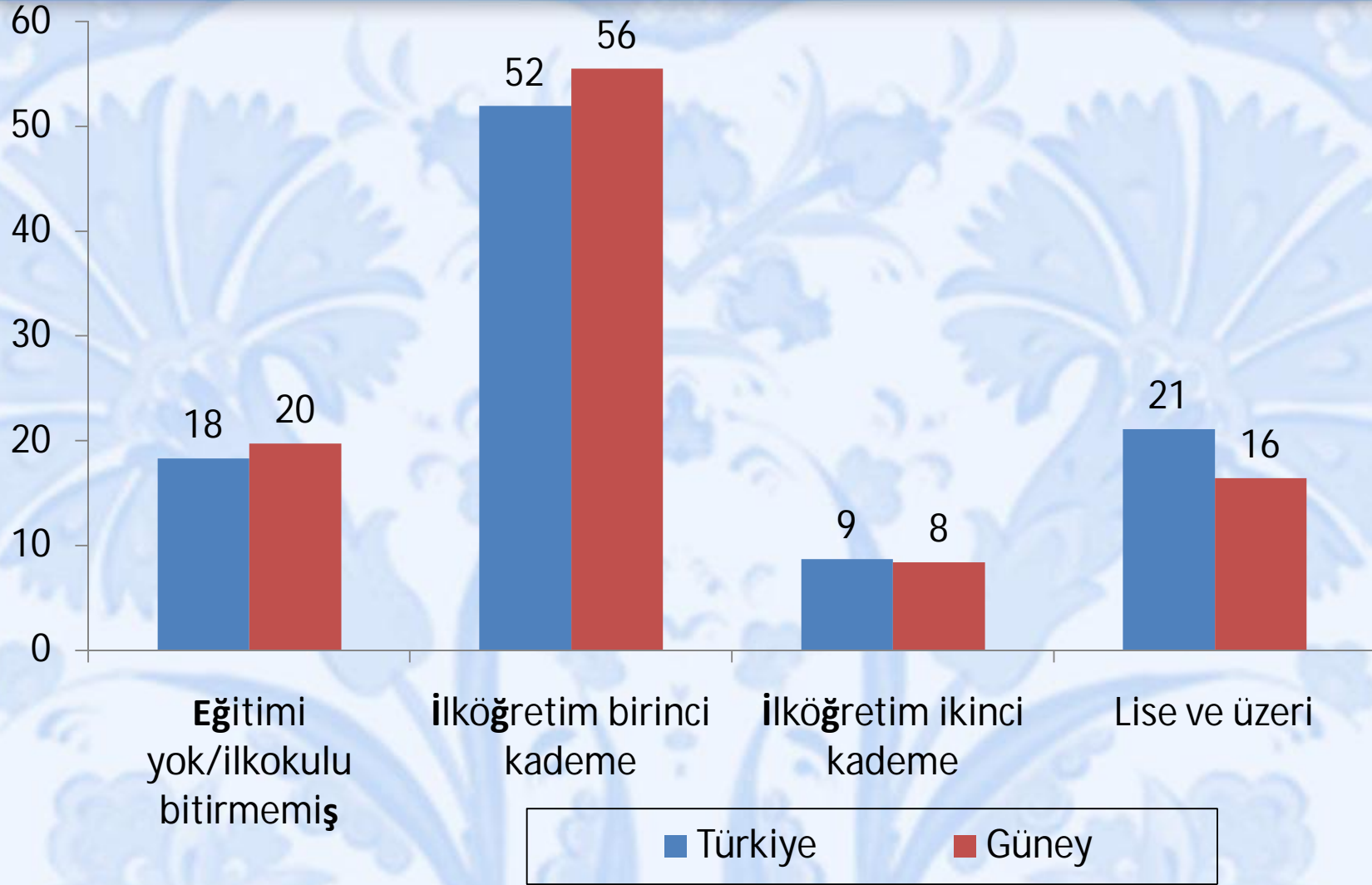
KADINLARIN TEMEL ÖZELLİKLERİ

Okuryazarlık

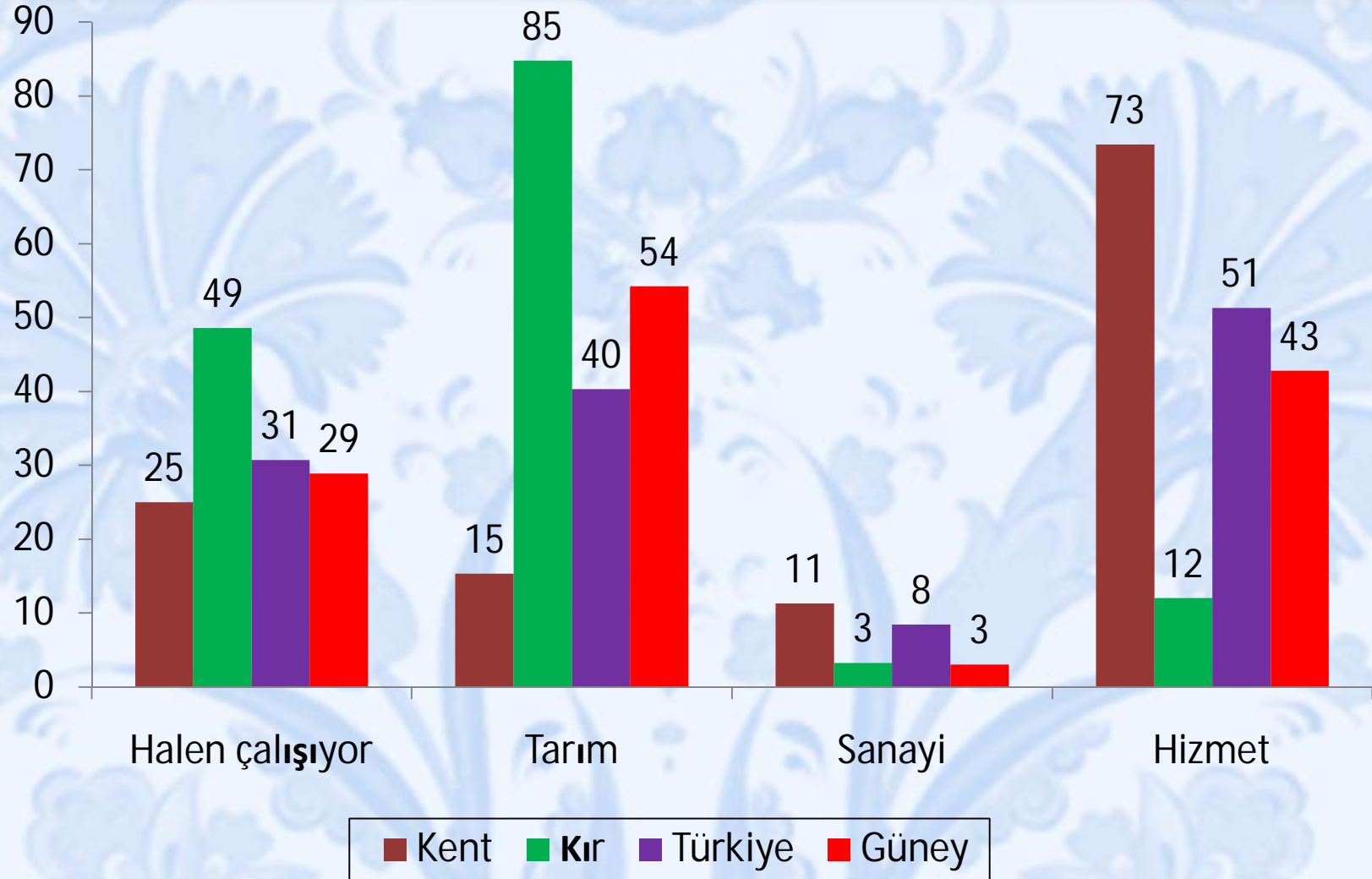
Türkiye'de evlenmiş 15-49 yaş kadınların yüzde 89'u okuryazardır. Bu değer Güney'de yüzde 90'a yükselmektedir.

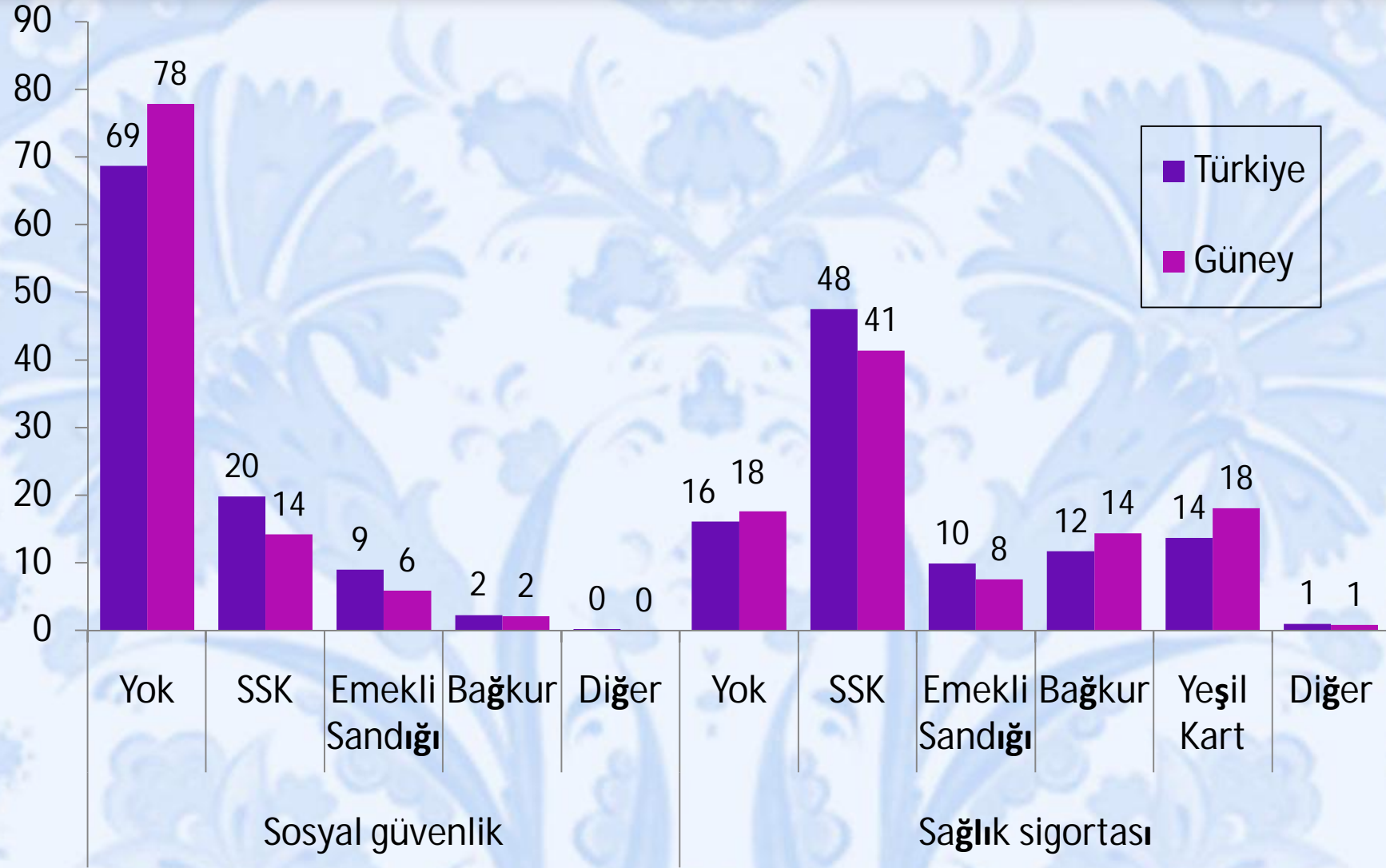
Kadınların Eğitim Durumu

Çalışma Durumu

Sosyal Güvenlik ve Sağlık Sigortası

TÜRKİYE NÜFUS VE SAĞLIK ARAŞTIRMASI 2008

Hacettepe Üniversitesi
Nüfus Etütleri Enstitüsü

TNSA-2008'in Sonuçları Bölge Toplantısı – 4

17 Aralık 2009, Adana

Doğurganlık ve Anne-Çocuk Sağlığı

Doç. Dr. Banu AKADLI ERGÖÇMEN

T.C. Sağlık Bakanlığı
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması
Genel Müdürlüğü

T.C. Başbakanlık
Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
Sosyal Sektörler ve Koordinasyon
Genel Müdürlüğü

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik
Araştırma Kurumu

Sunuş Planı

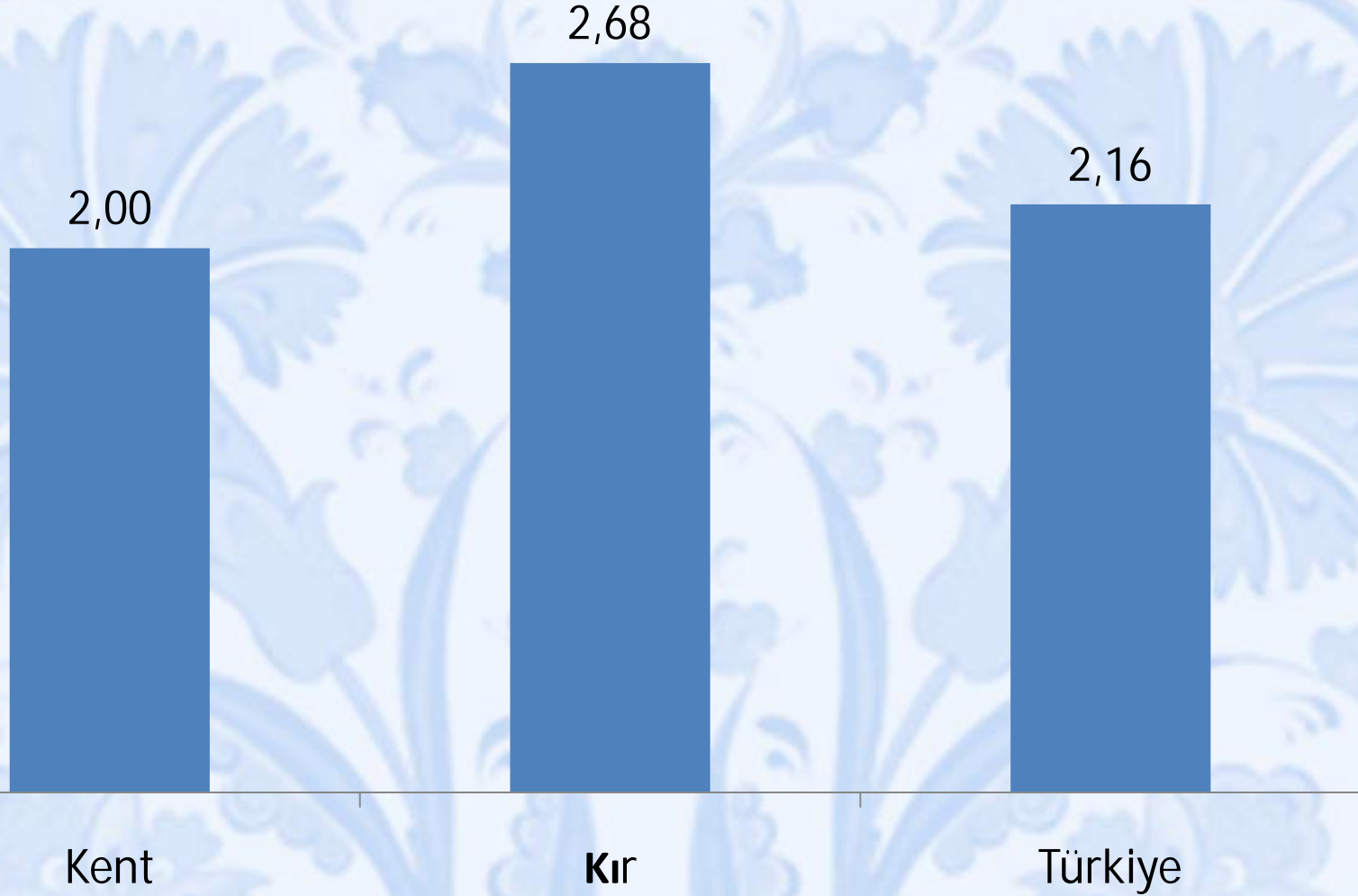
- *Doğurganlık*
- *Doğurganlık tercihleri*
- *Doğurganlığın belirleyicileri*
 - ✓ *Gebeliği önleyici yöntem kullanımı*
 - ✓ *Düşükler*
 - ✓ *Evlenme*

- *Anne ve çocuk sağlığı*
 - ✓ *Doğum öncesi ve sonrası bakım*
 - ✓ *Aşılama*
 - ✓ *Erken yaş ölümleri*
 - ✓ *Emzirme ve ek gıda*
 - ✓ *İyotlu tuz kullanımı*
 - ✓ *Çocukların ve annelerin beslenme durumu*
- *Son sözler...*

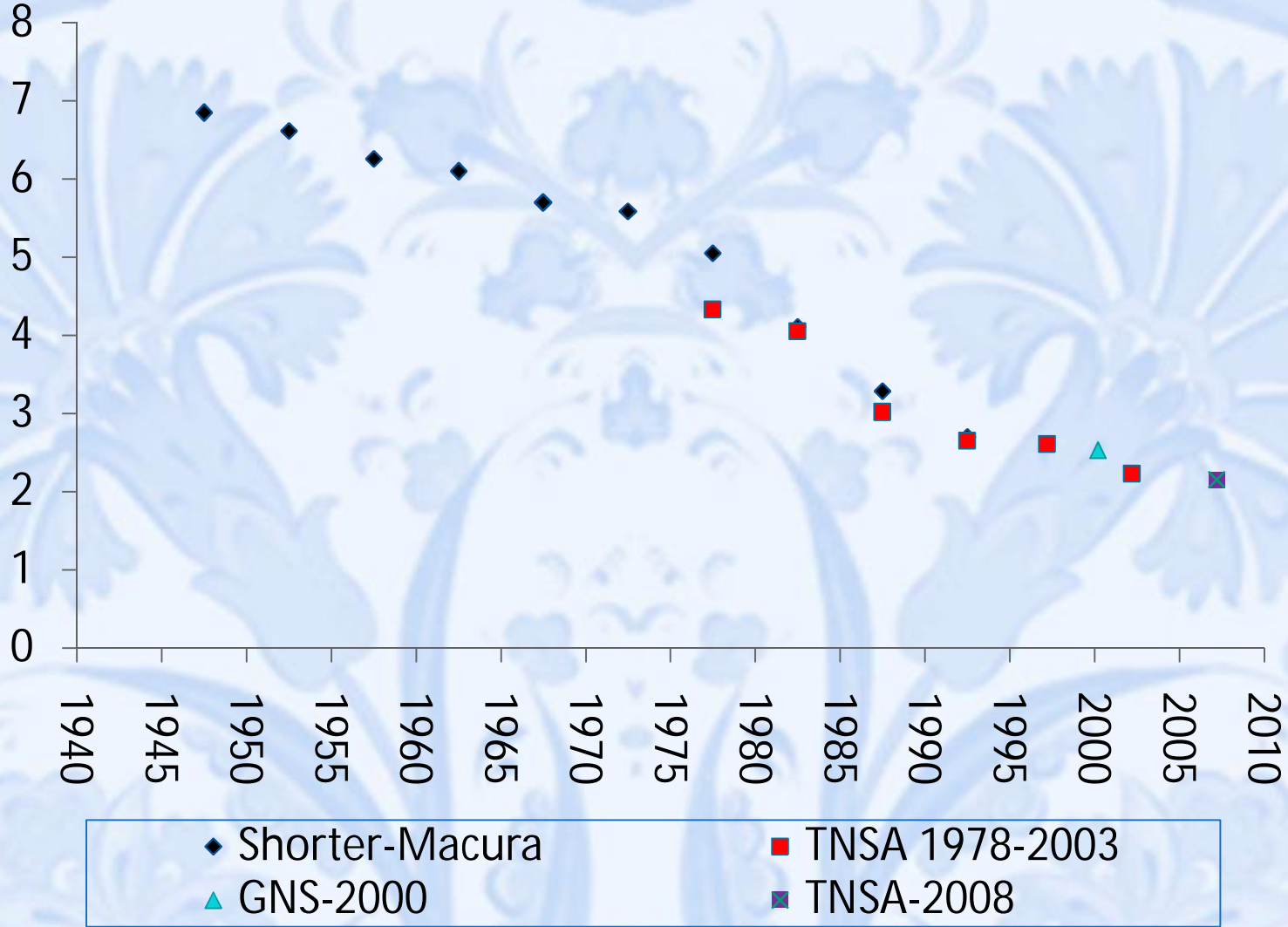
DOĞURGANLIK VE DOĞURGANLIK TERCİHLERİ

- TNSA-2008'de doğurganlık hızları **araştırmadan önceki 3 yıl için** hesaplanmıştır.
- Doğurganlık hızlarının yaklaşık referans tarihi **Haziran 2007**'dir.
- **Toplam Doğurganlık Hızı**
 - Kadın başına düşen **ortalama** canlı doğum sayısı

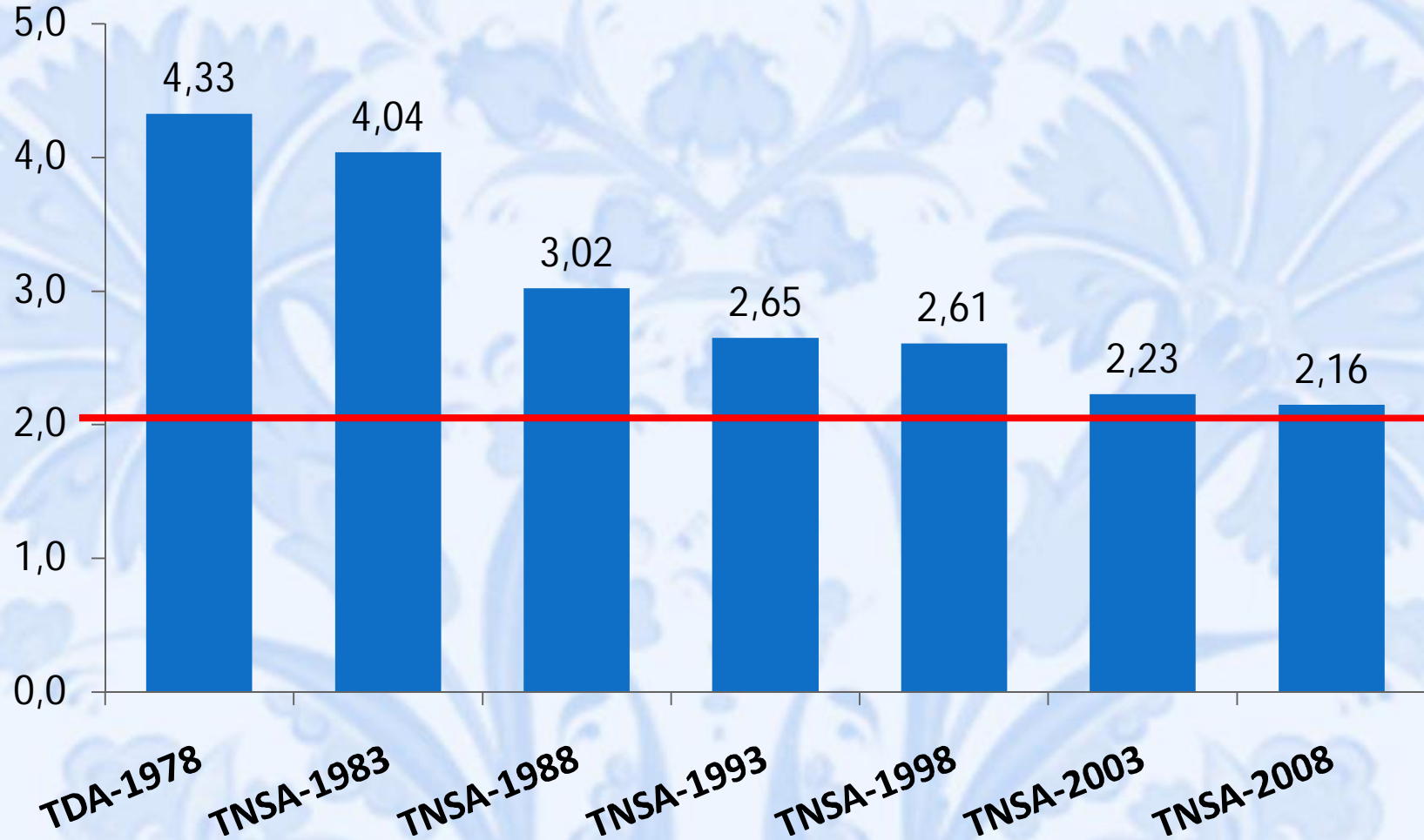
Toplam Doğurganlık Hızı

Toplam Doğurganlık Hızındaki Değişmeler

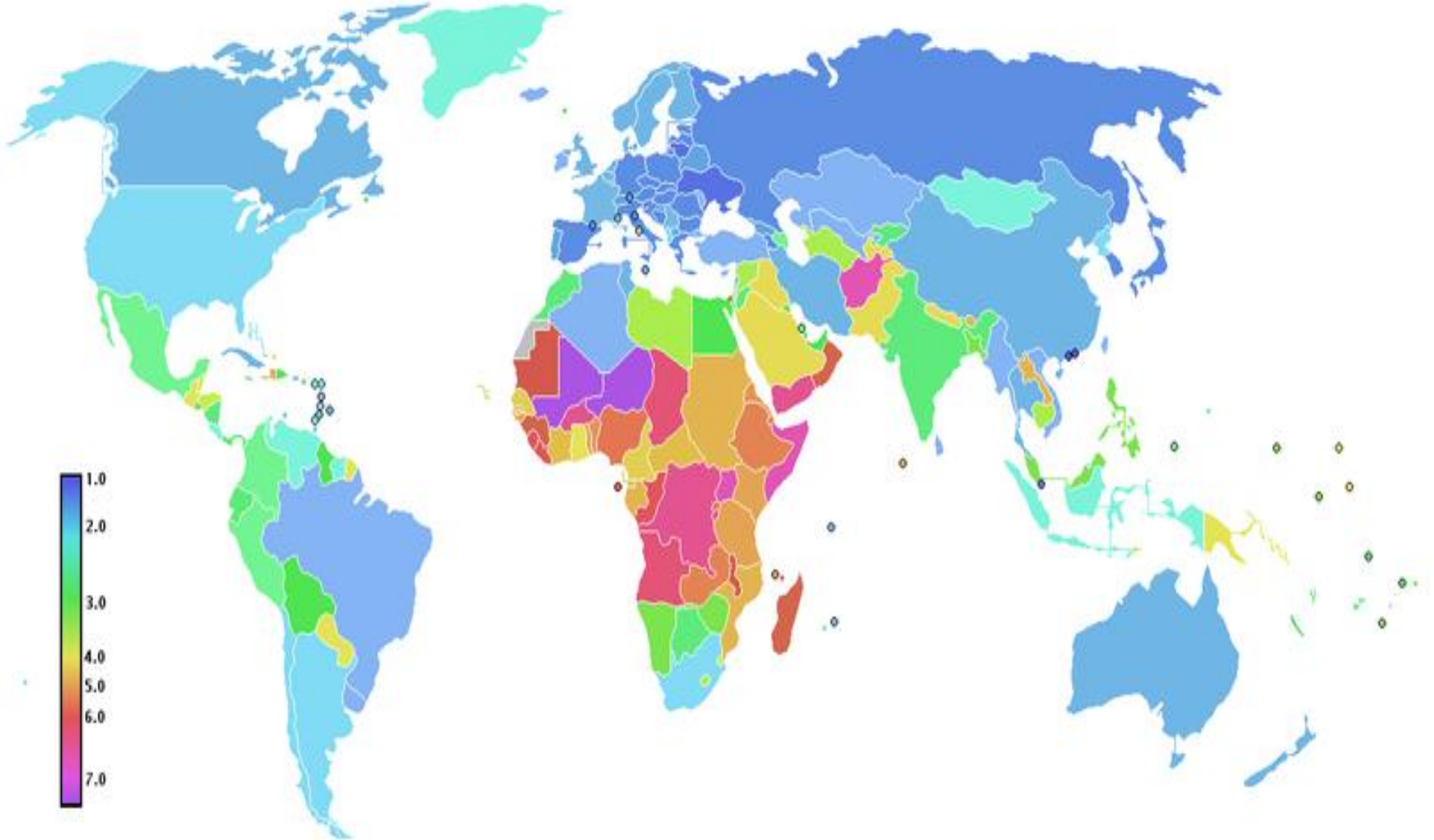
Toplam Doğurganlık Hızındaki Değişmeler

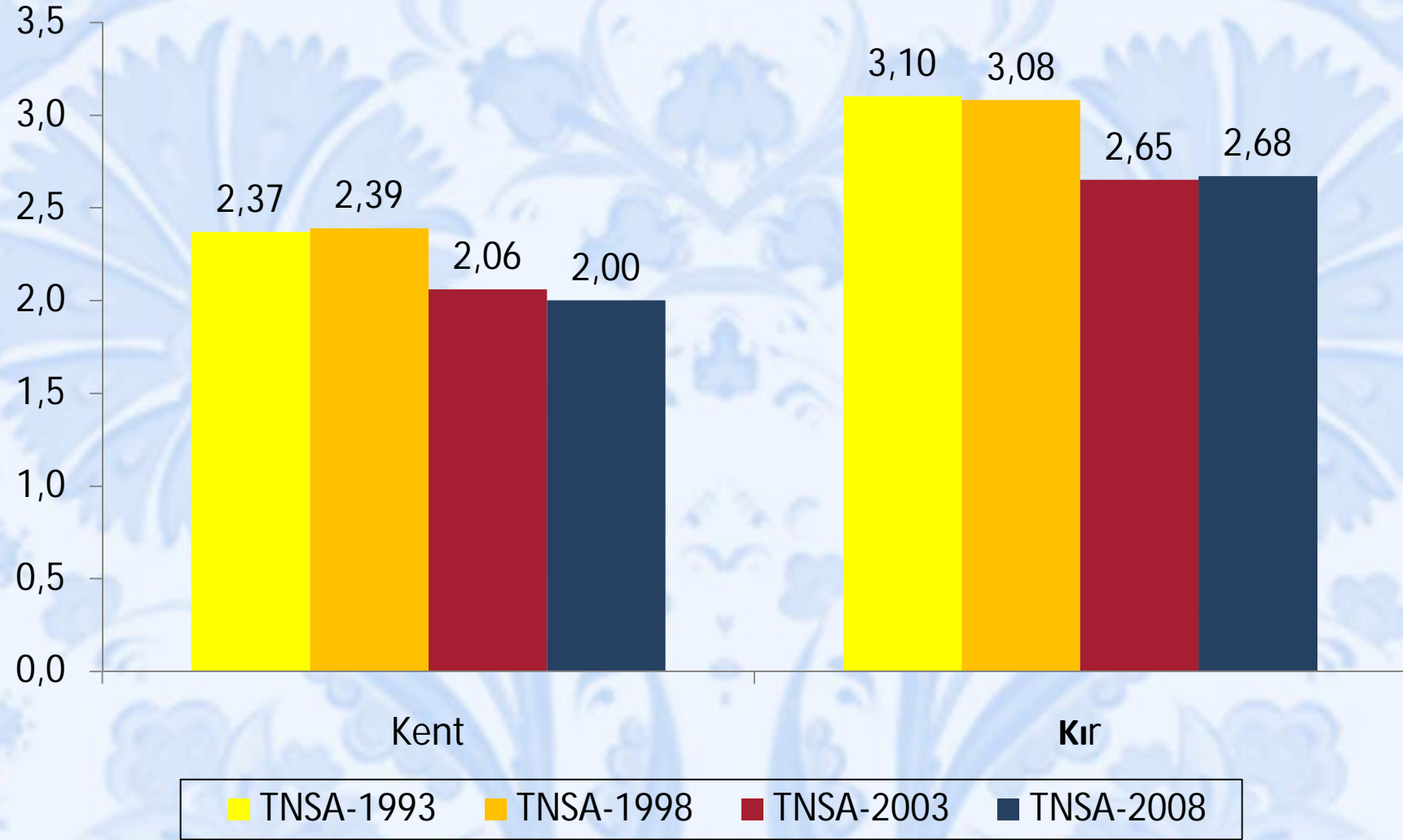
Doğurganlıkta Yenilenme Seviyesi

- ✓ Kadın başına **2.1 çocuğun** düştüğü nüfus
 - ✓ Her kadın yerine ancak **1 kız çocuğu bırakır**
 - ✓ Bu durumda **bir sonraki neslin sayısal büyüklüğü** 1 kız çocuğu bırakan annenin nesline eşit olur
 - ✓ Nüfus, **doğurganlığı** yüksek eski nesillerin etkisi ile **birkaç nesil daha artmaya devam** eder
 - ✓ Daha sonra ise önce **durağanlaşır**, sonra da azalır
- ✓ Türkiye'nin **doğurganlık** seviyesindeki azalma bu şekilde devam ederse, nüfusumuz **2050'li yıllarda** **96-98 milyon seviyesinde durağanlaşacak** ve daha sonra da azalmaya başlayacak

Dünyada Doğurganlık Seviyesi

Toplam Doğurganlık Hızındaki Değişmeler

Toplam Doğurganlık Hızı

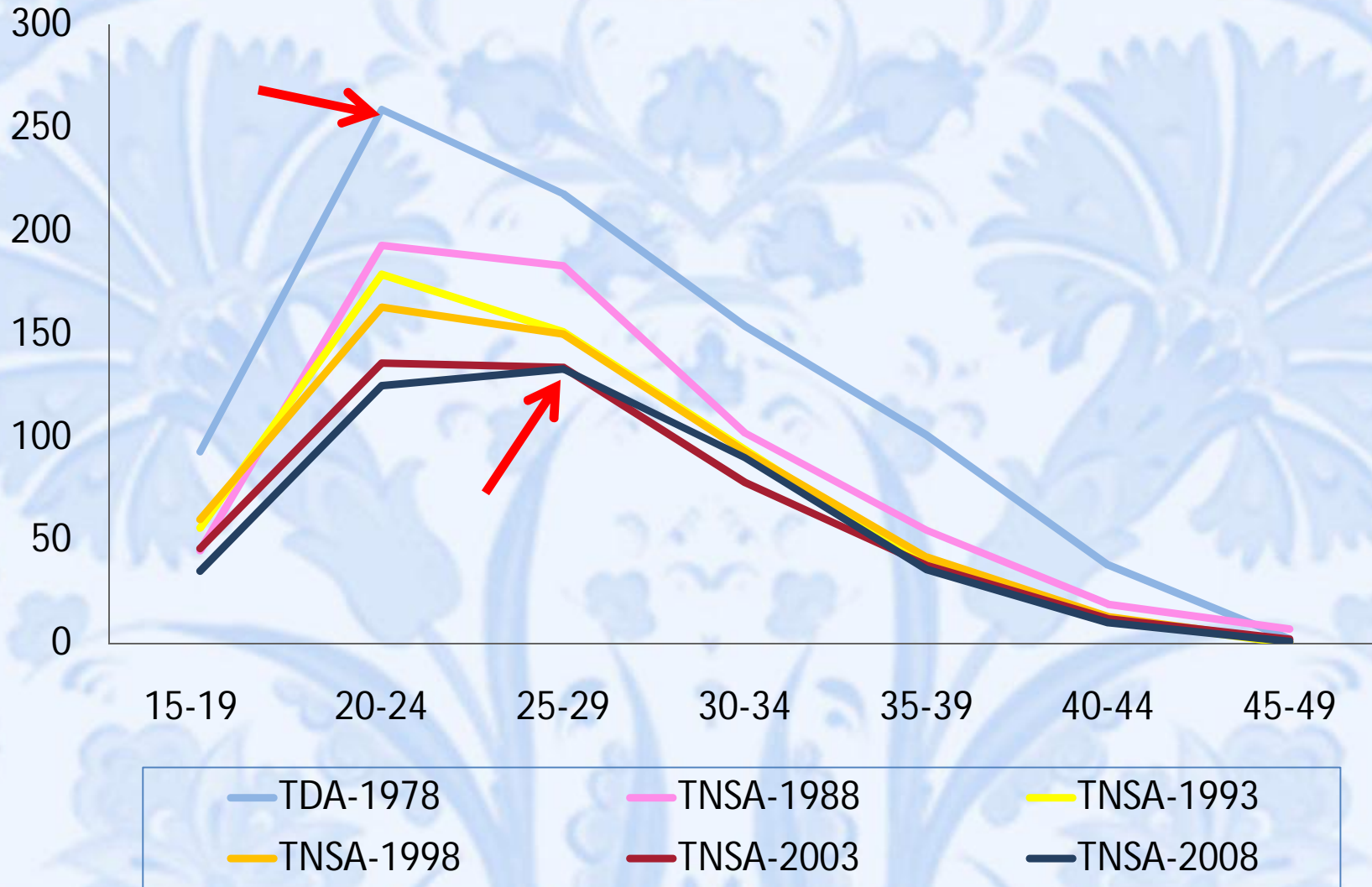

Toplam Doğurganlık Hızı

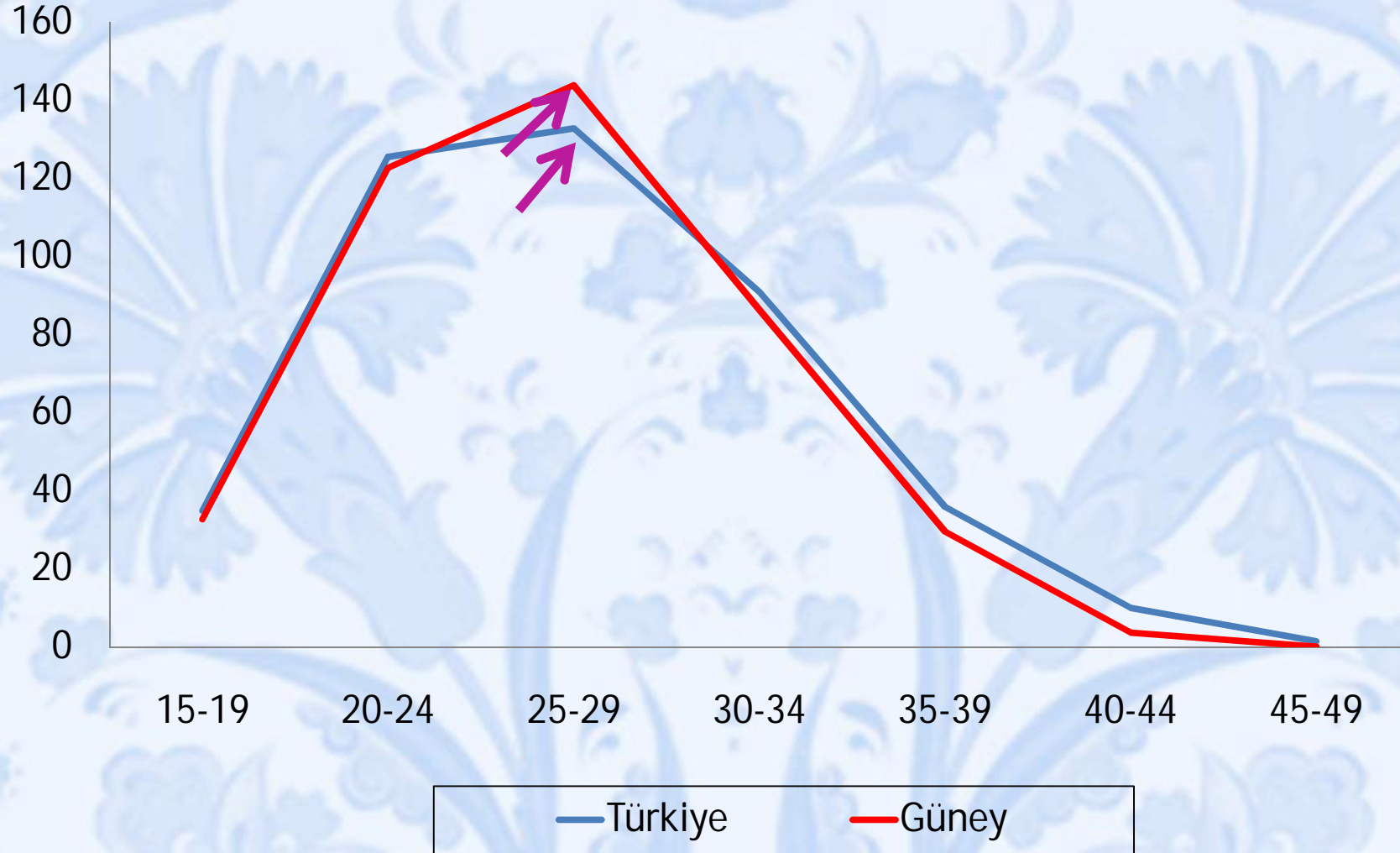
Türkiye'de doğurganlık düzeyi 2,16 seviyesine yani nüfusun kendisini yenileyebileceği düzeyin hemen üstüne kadar gerilemiştir. Ancak bölgesel farklılıklar devam etmektedir.

Yaşa Özel Doğurganlık Hızları

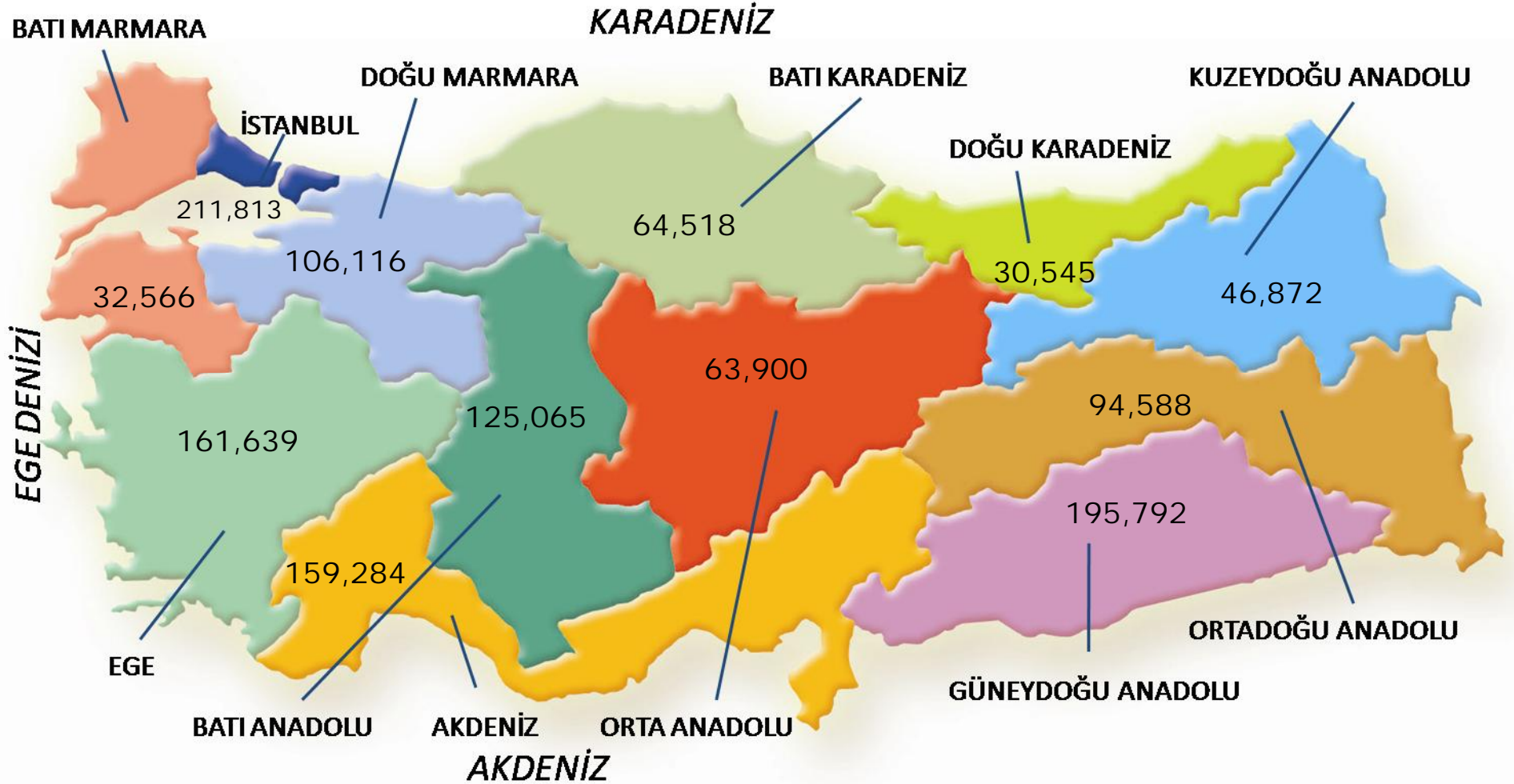

Yaşa Özel Doğurganlık Hızları

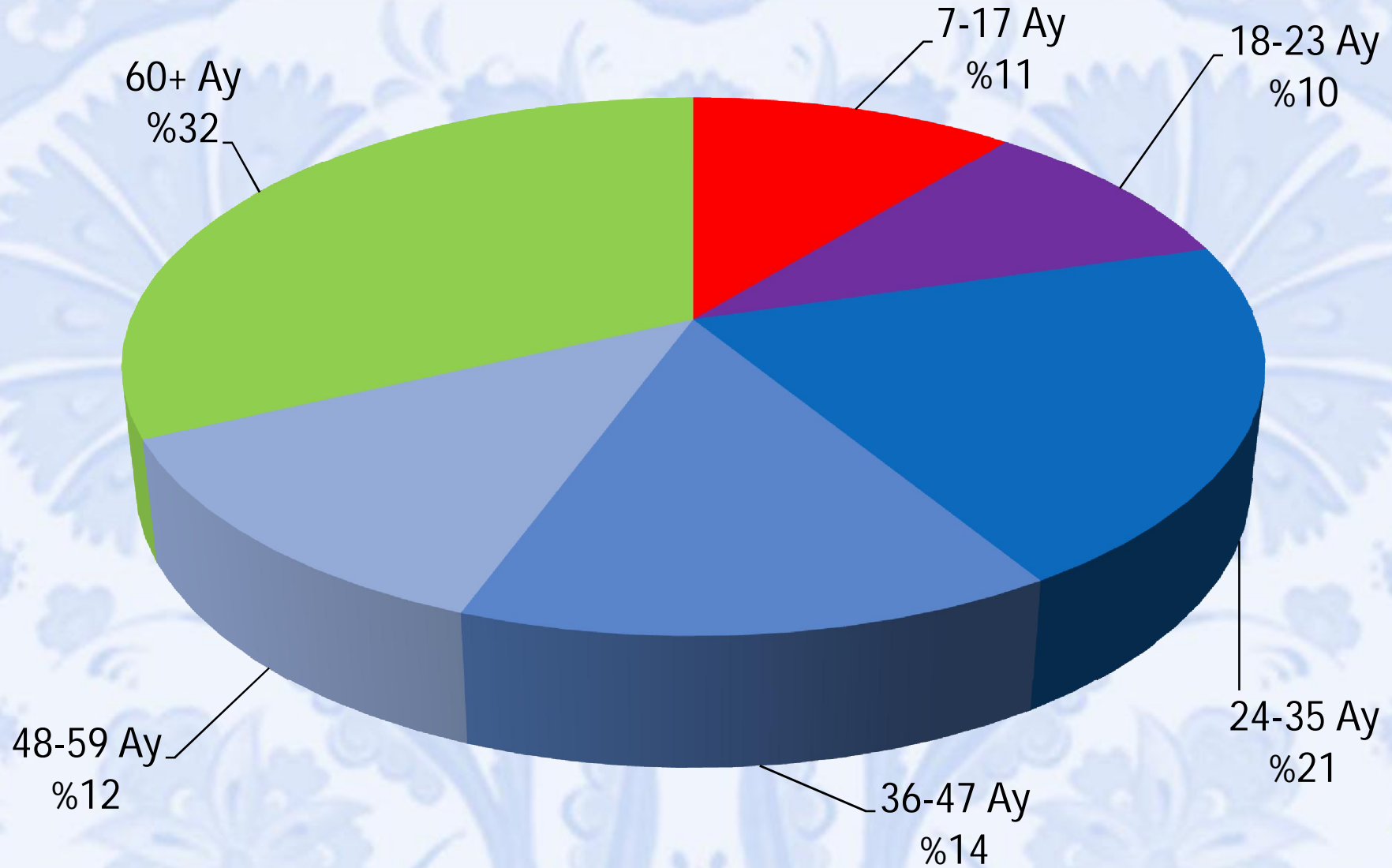

Tahmini Doğum Sayıları

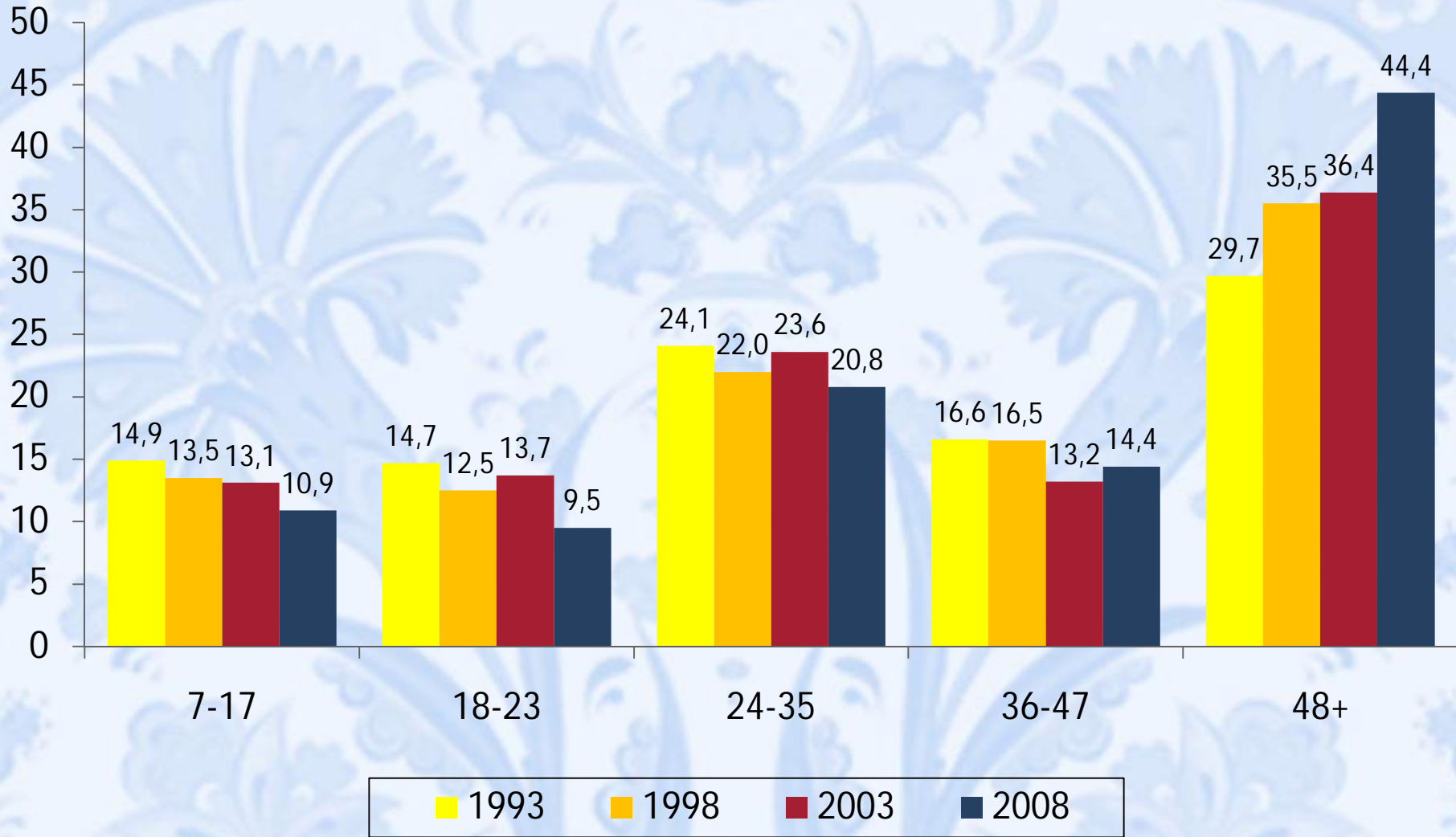
Türkiye'de tahmini doğum sayısı 1,292,698'dir.

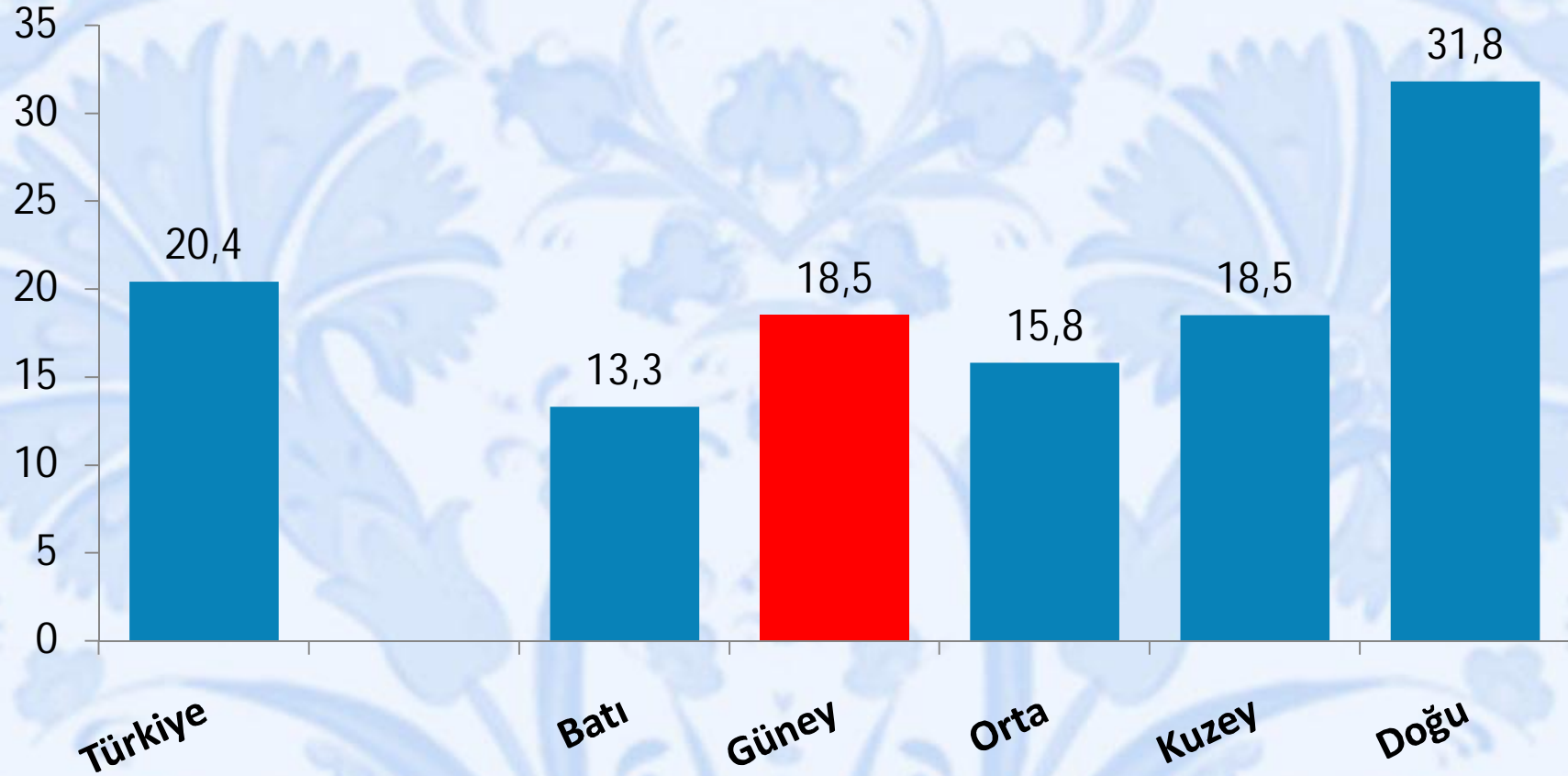
Doğum Aralıkları

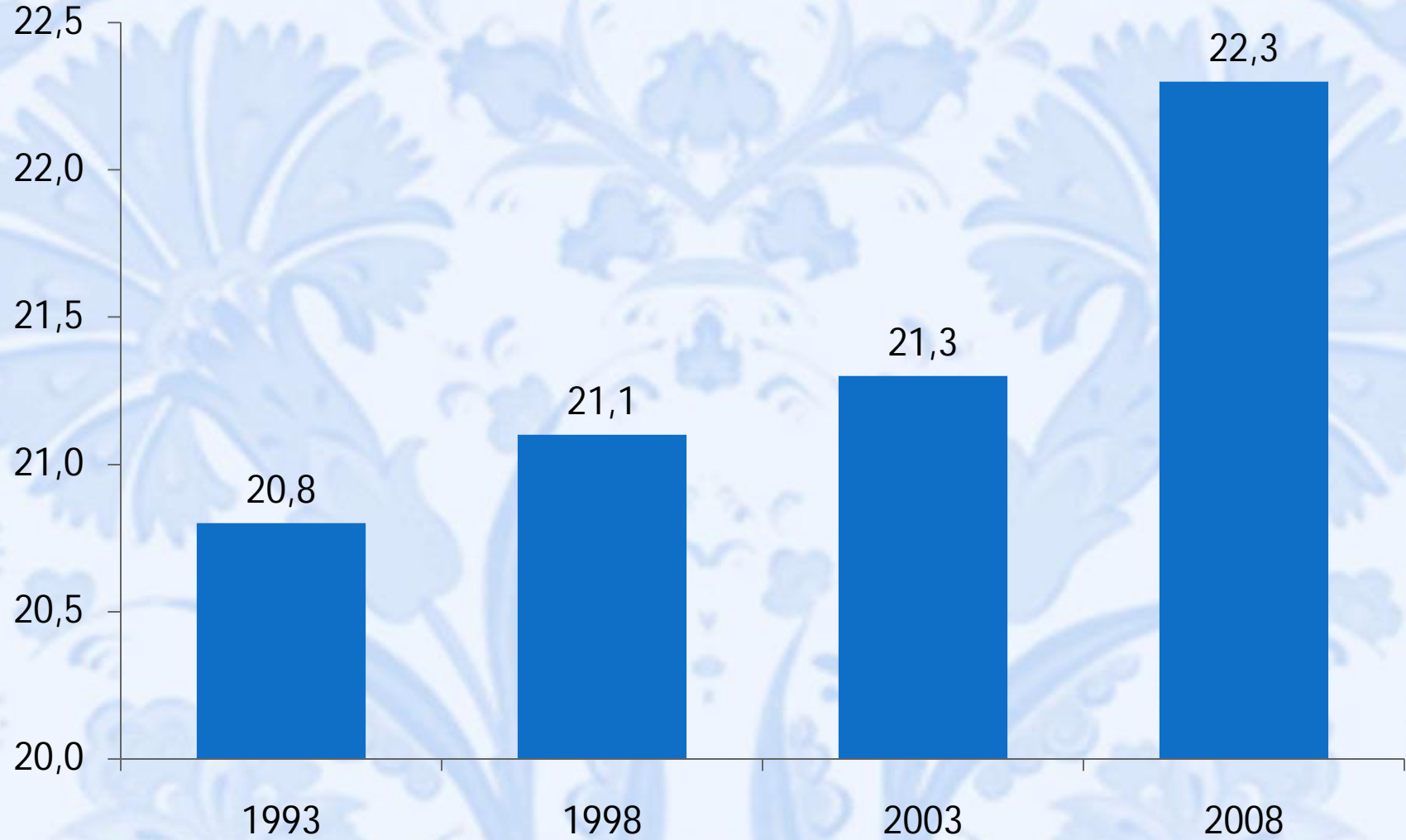
Doğum Aralıklarının Değişimi

Kısa Doğum Aralıkları (< 24 ay)

Ortanca İlk Doğum Yaşı

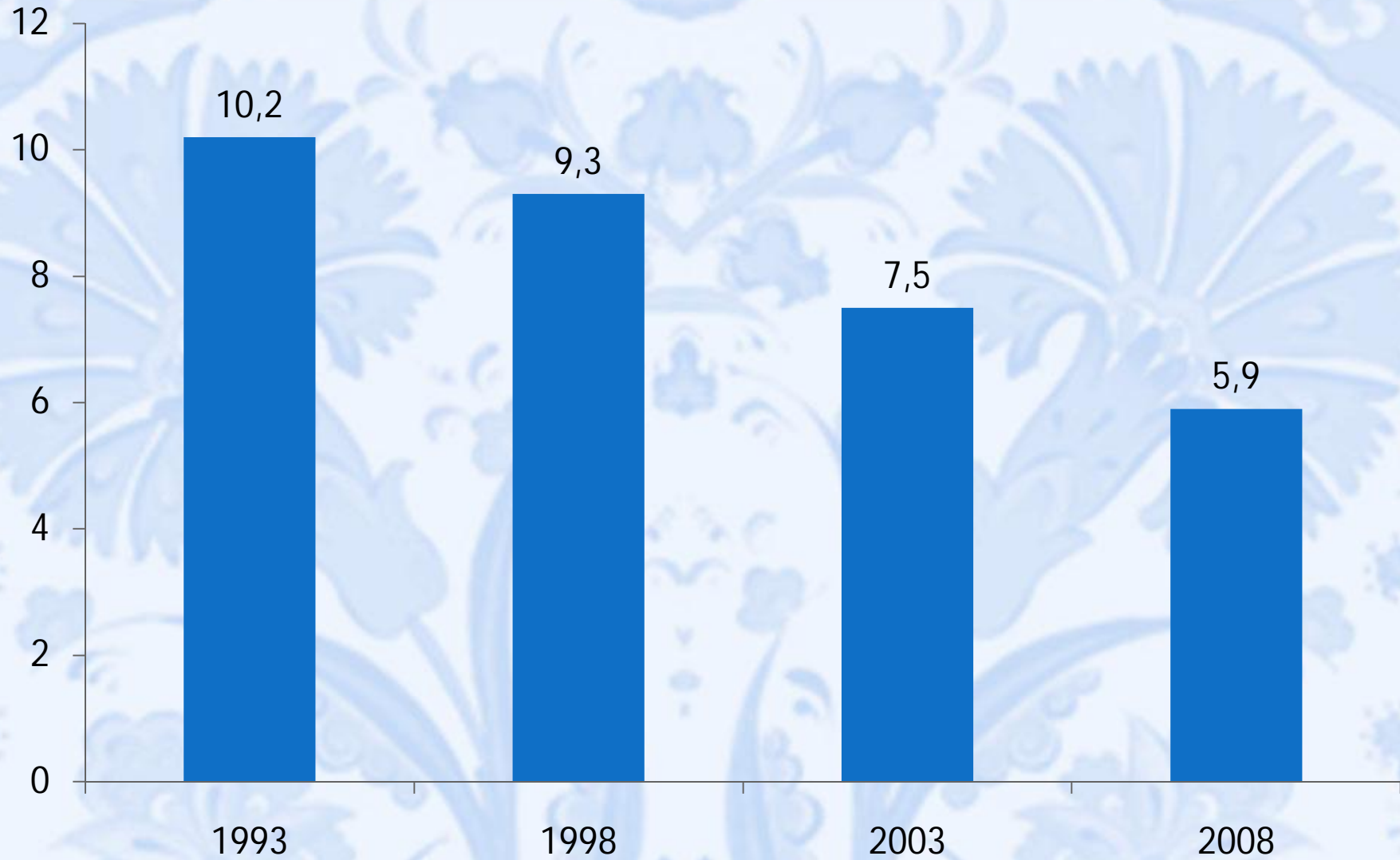

Ortanca ilk Doğum Yaşı

25-49 yaşlarındaki kadınlar için ortanca ilk doğum yaşı
Türkiye'de 22,3; Güney'de ise 22,7'dir.

Adölesan Annelik

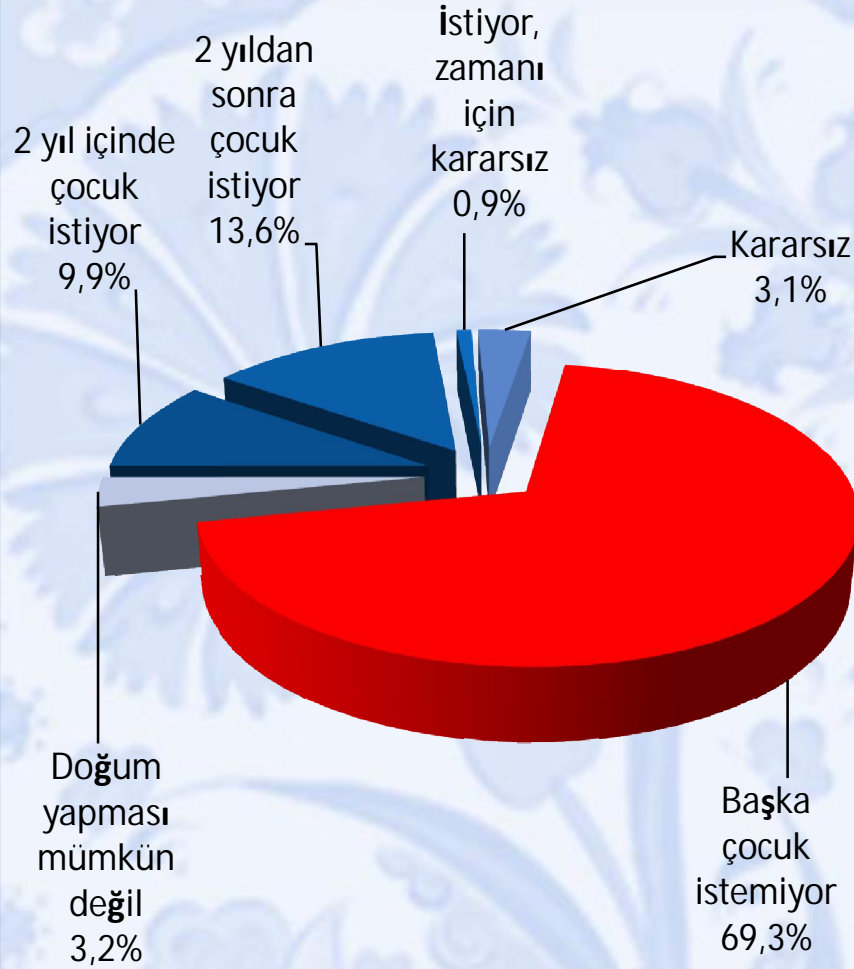

Adölesan Annelik

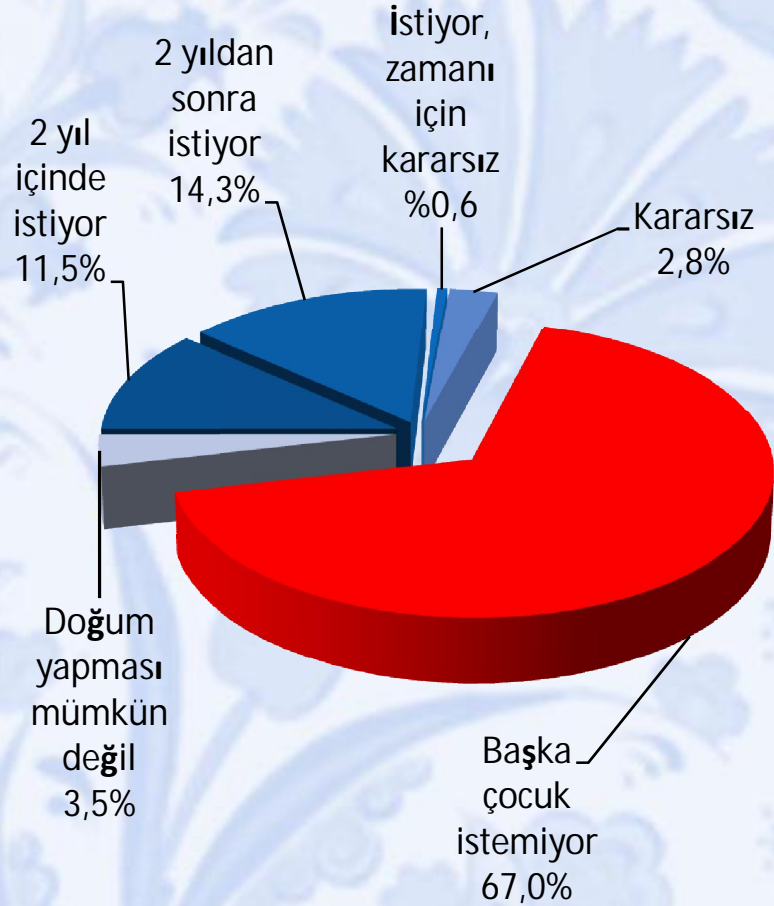
15-19 yaşlarında çocuk doğurmaya başlayan kadınların yüzdesi Türkiye'de 5.9; Güney'de ise 4.5'dir.

Doğurganlık Tercihleri

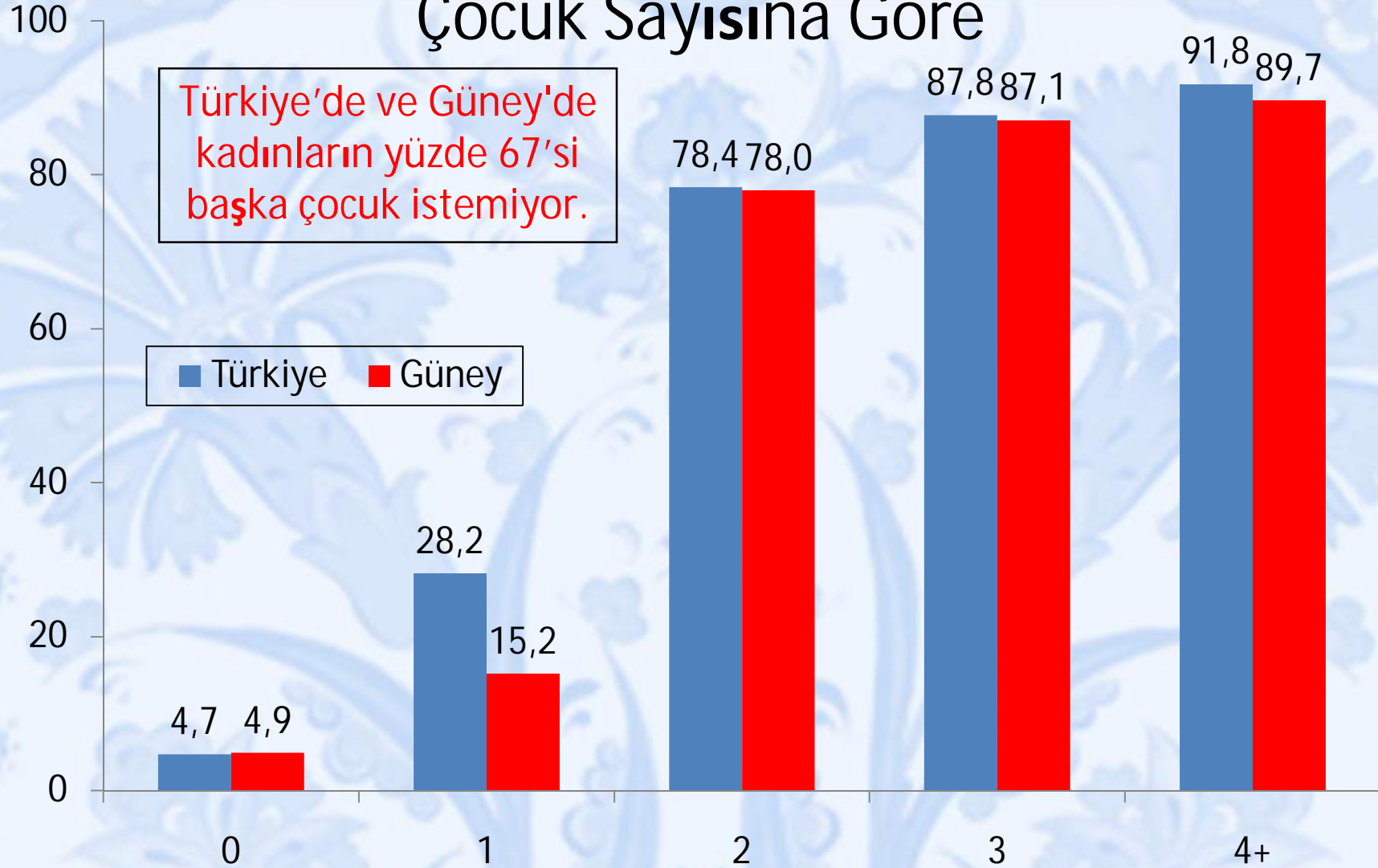
TNSA-2003

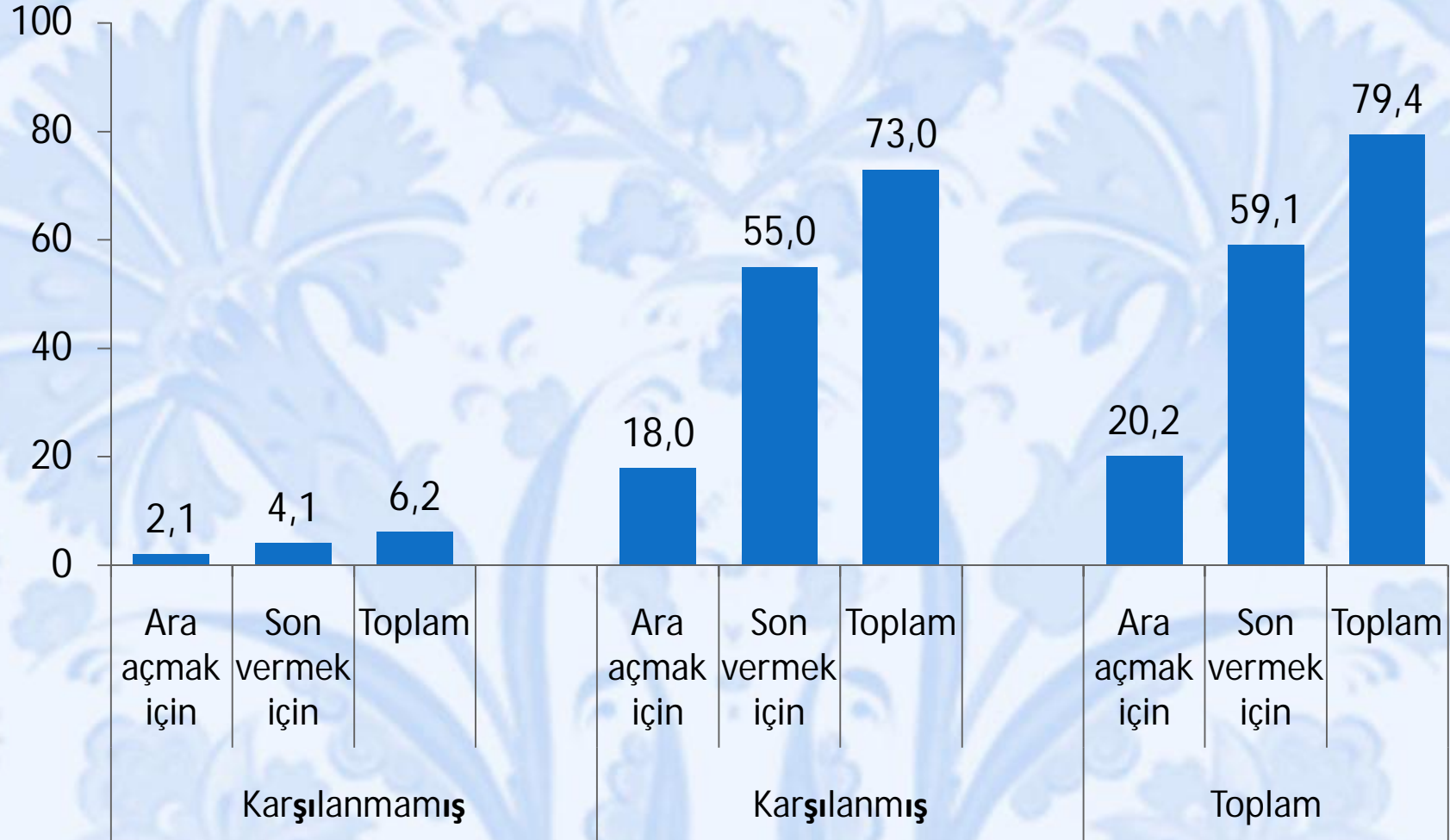
TNSA-2008

Doğurganlığa Son Verme İsteği

Çocuk Sayısına Göre

Aile Planmasına Olan Talep

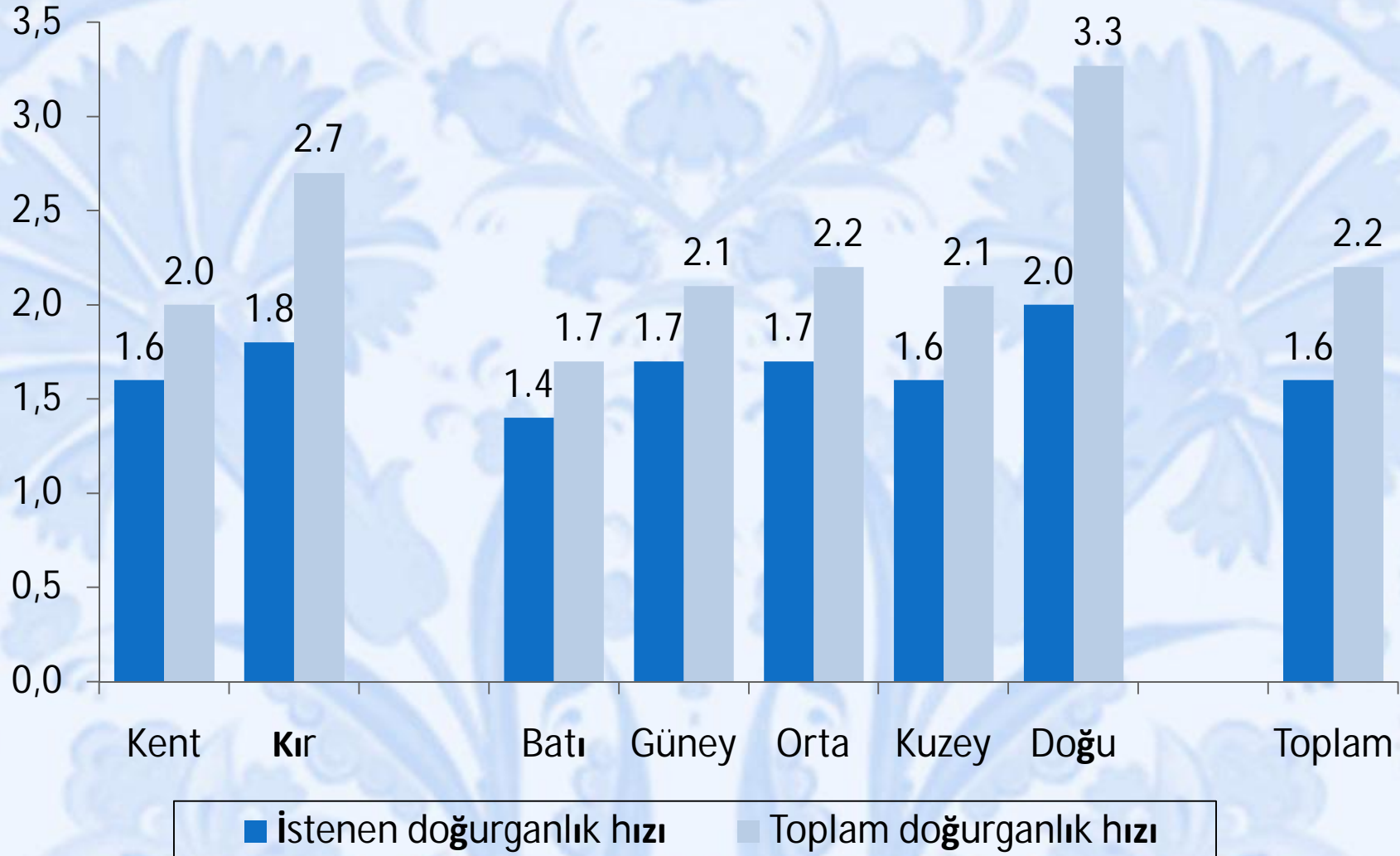

Karşılanmamış Aile Planlaması İhtiyacı

Türkiye'de ve Güney'de 15-49 yaşlarındaki halen evli kadınların yüzde 6'sının; aile planlaması ihtiyacı karşılanmamıştır.

İstenen ve Toplam Doğurganlık

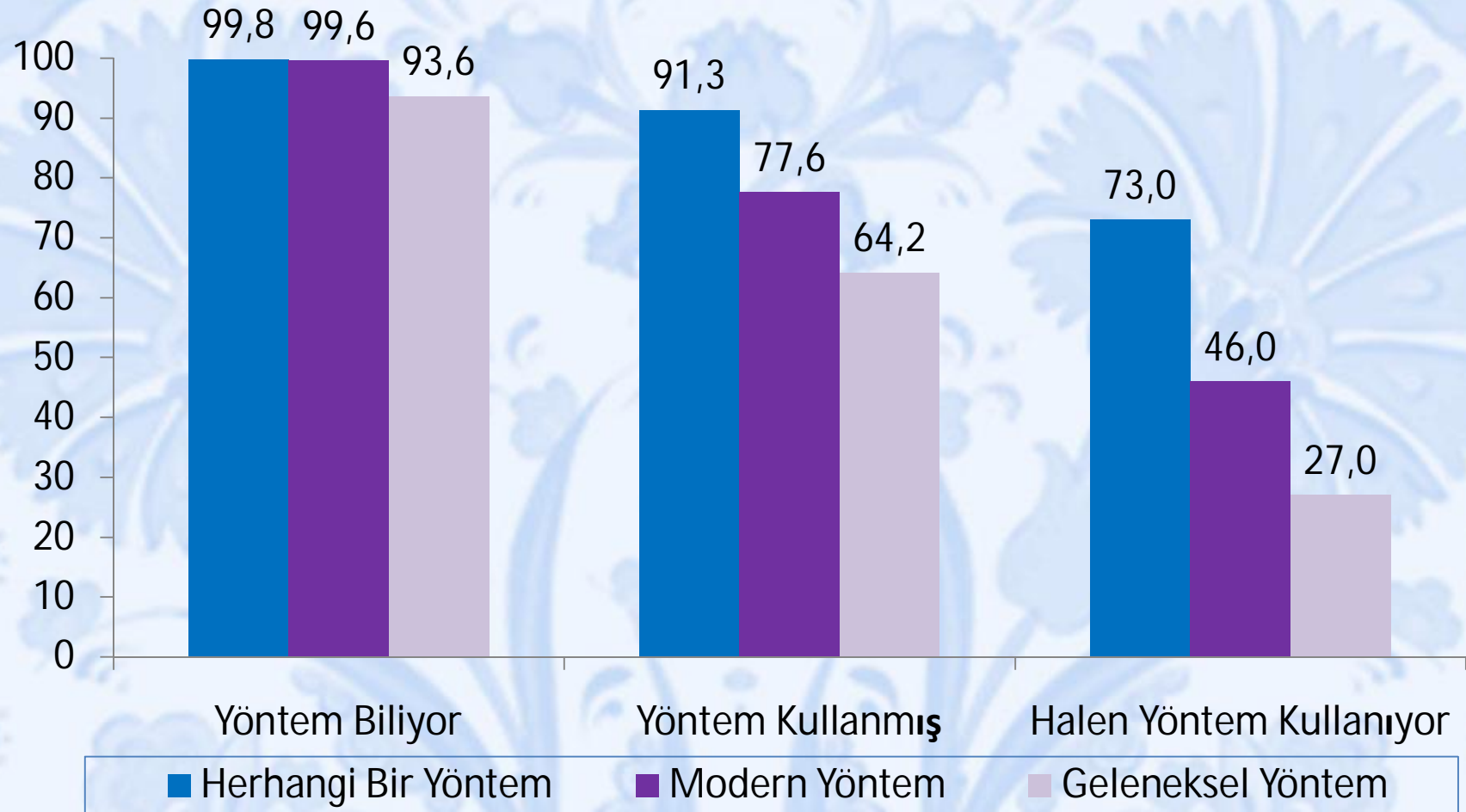

DOĞURGANLIĞIN BELİRLEYİCİLERİ

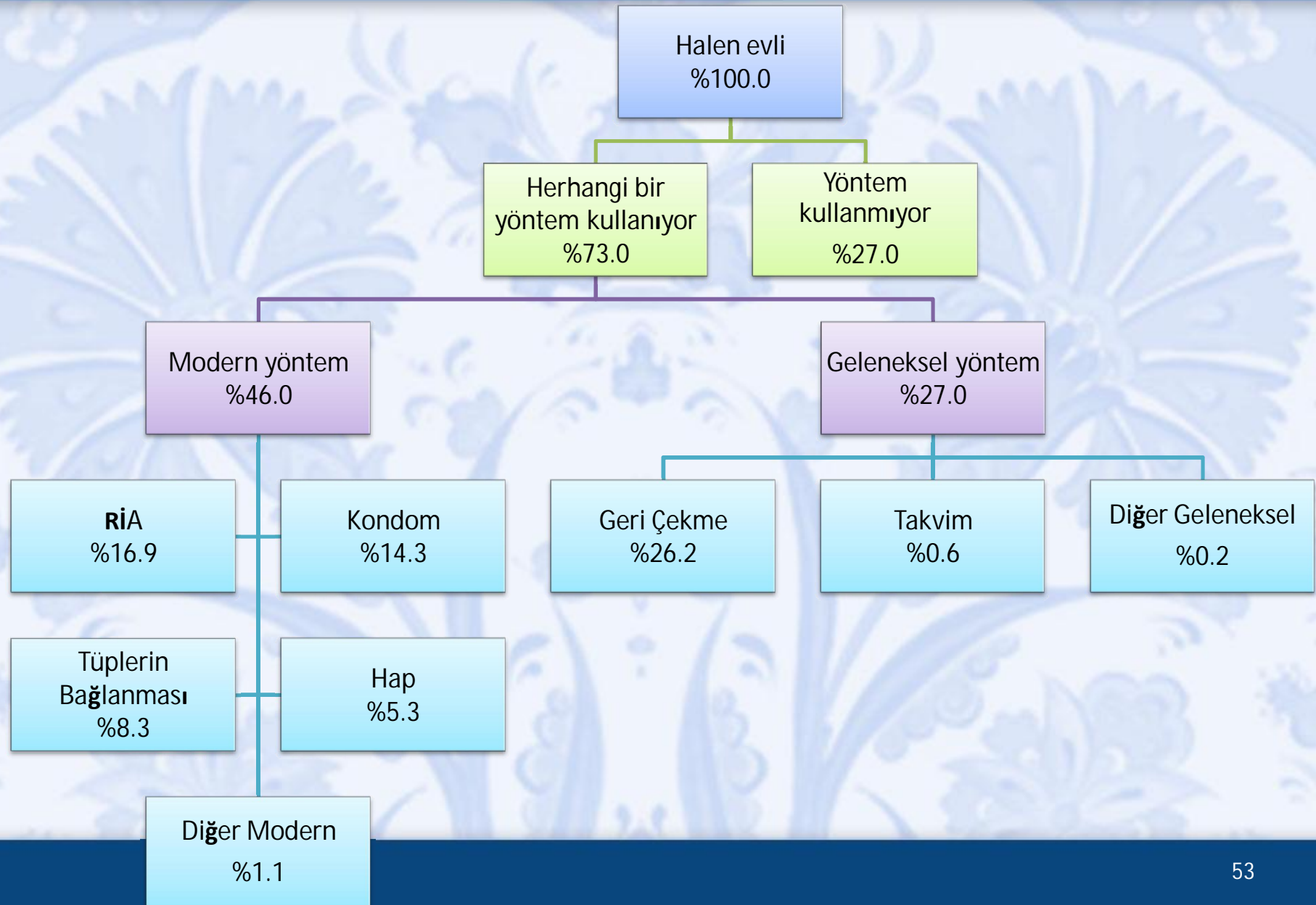
GEBELİĞİ ÖNLEYİCİ YÖNTEMLER

- Yöntem bilgisi, yöntem kullanımı (geçmişte kullanmış, araştırma tarihinde kullanma), yöntemin temin edildiği kaynak, kullanmama nedeni, gelecekte kullanma eğilimi...
- **Modern Yöntemler**
 - Tüplerin bağlanması, Hap, RiA, Kondom, Enjeksiyon, İmplant, Diyafram/Köpük/Jel, Kadın Kondomu, Erkeğin Kanallarının Bağlanması, Acil Korunma Hapı
- **Geleneksel Yöntemler**
 - Geri çekme, Takvim, Emzirme, folklorik (yerel) yöntemler

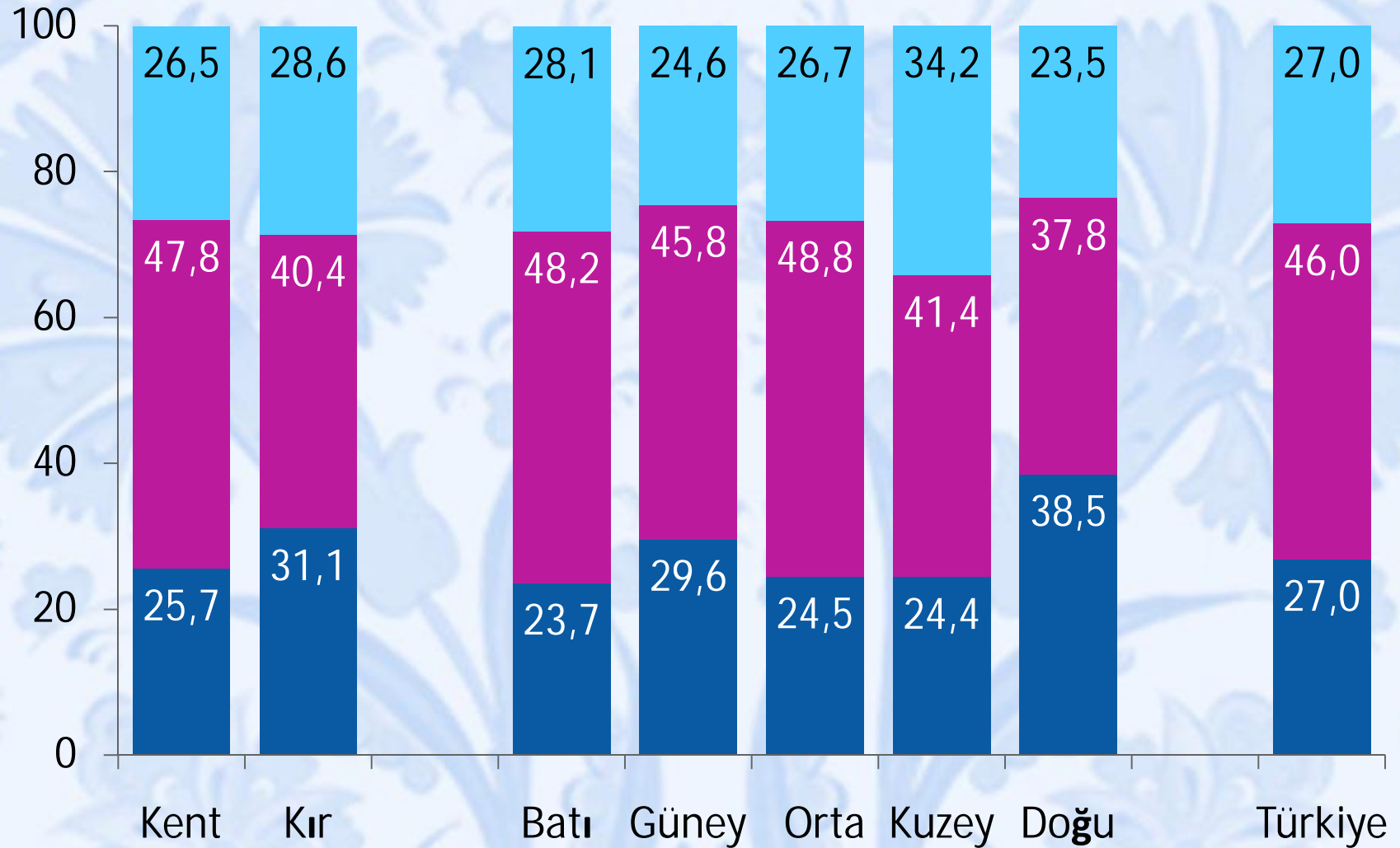
Yöntem Duyma ve Kullanma

Yöntem Kullanan Kadınların Yüzde Dağılımı

Kent/Kır ve Bölgelere Göre Yöntem Kullanımı

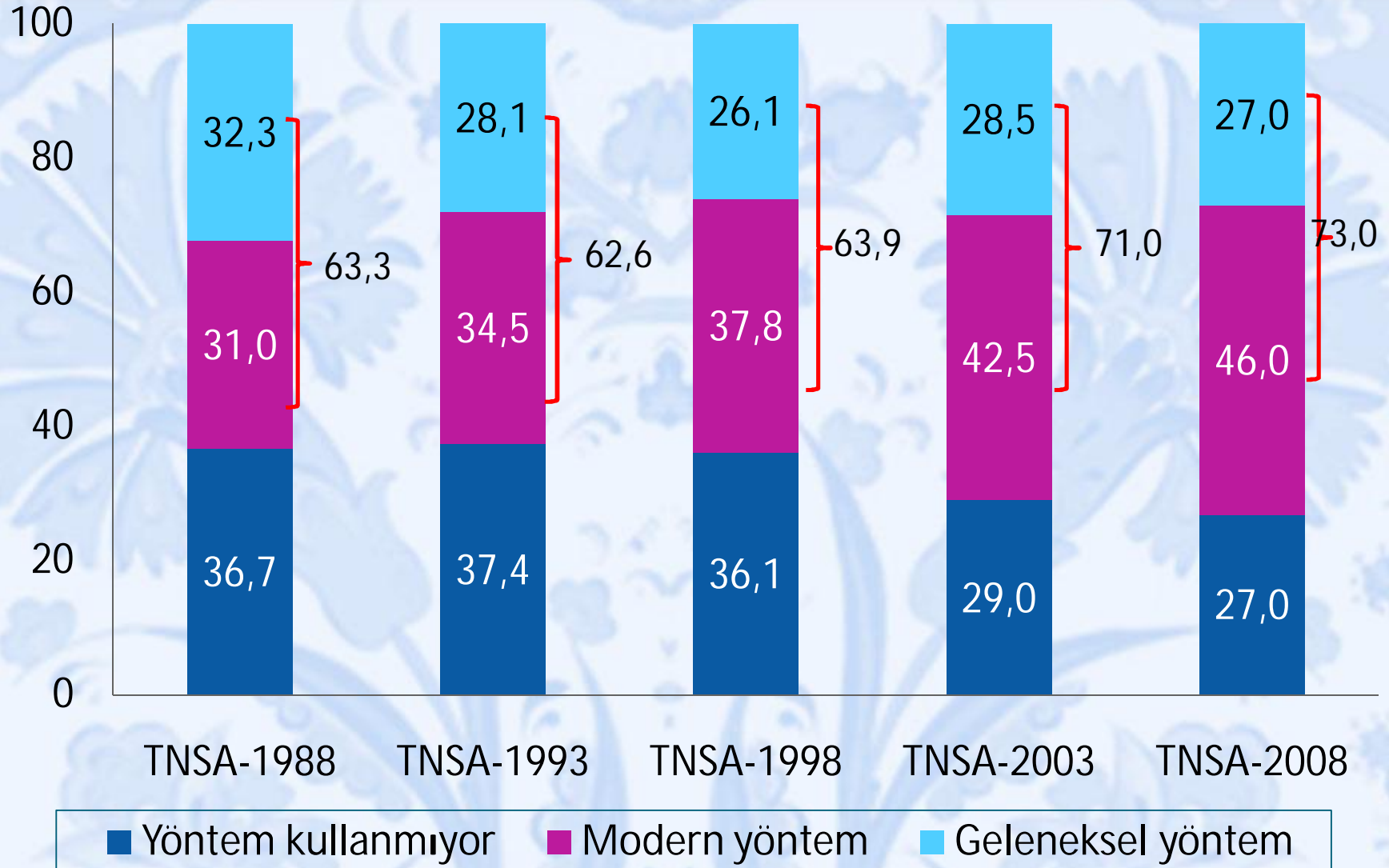
■ Geleneksel Yöntem ■ Modern Yöntem ■ Yöntem Kullanmıyor

Gebeliği Önleyici Yöntem Kullanımı

Türkiye'de evli kadınların yüzde 73'ü; Güney'de ise yüzde 70'i gebeliği önleyici yöntem kullanmaktadır.

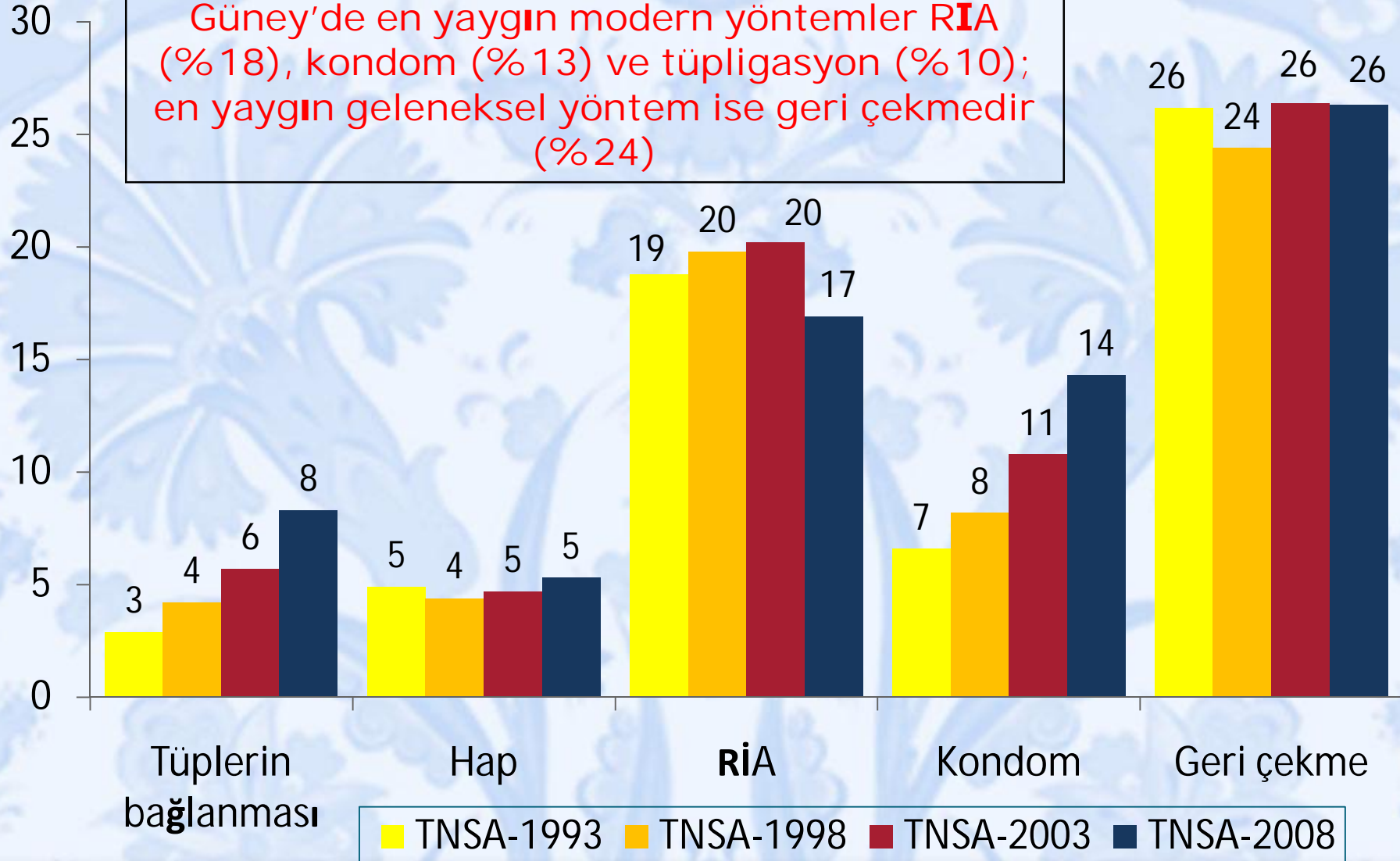

Yöntem Kullanımındaki Değişmeler

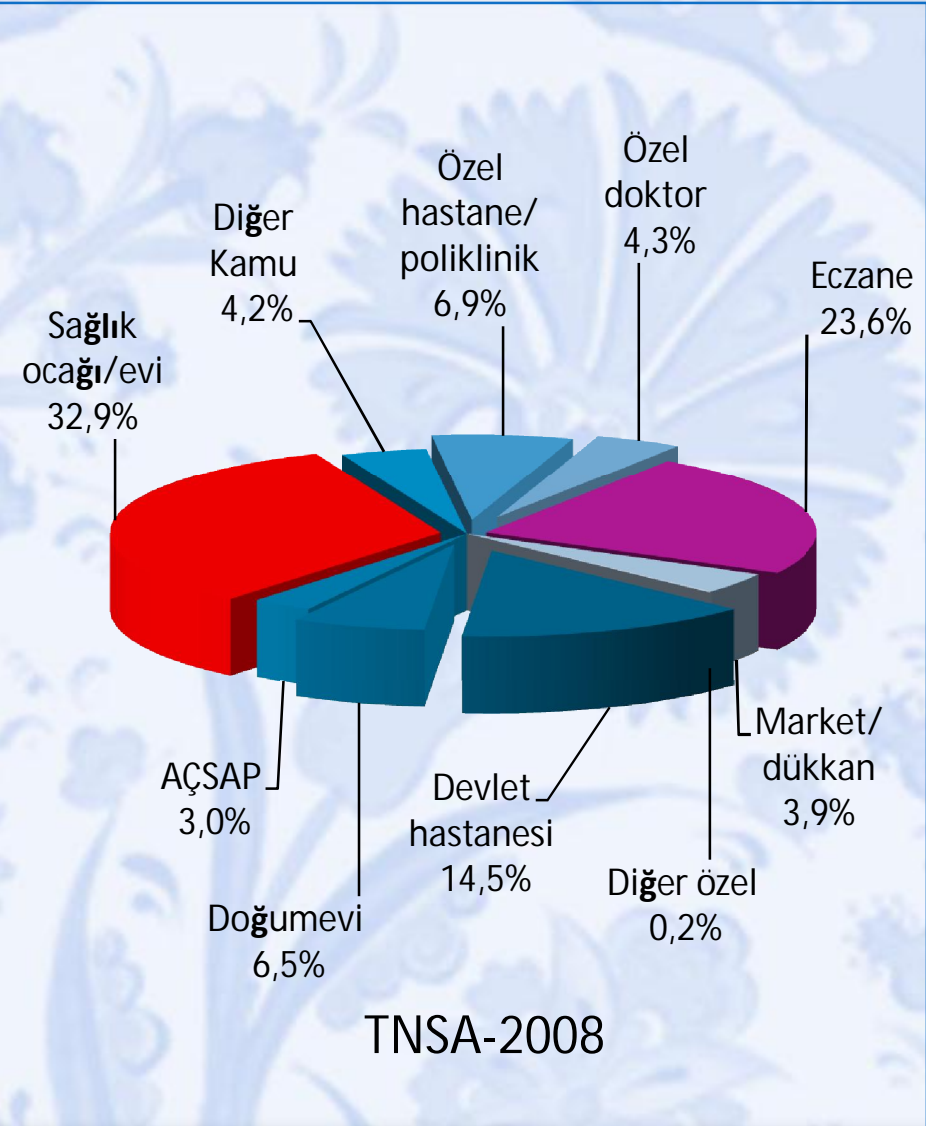
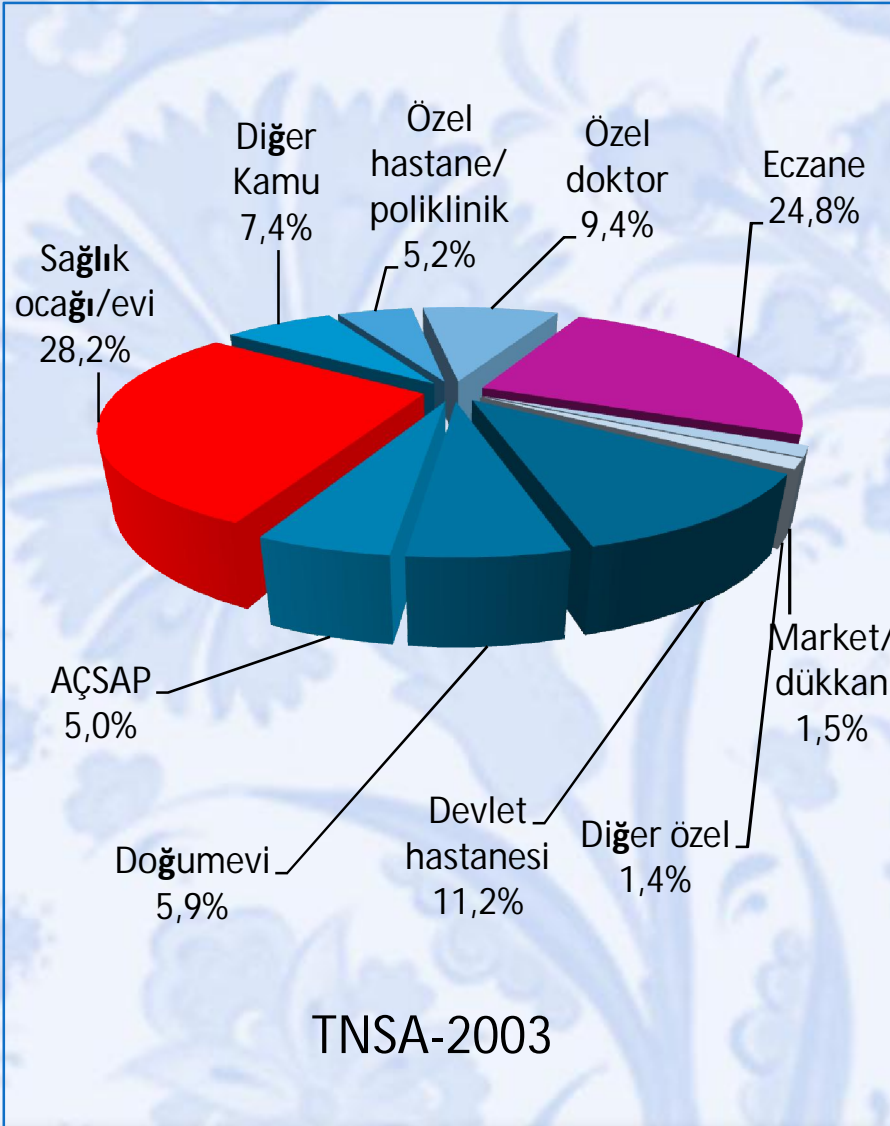

Yöntem Kullanımındaki Değişmeler

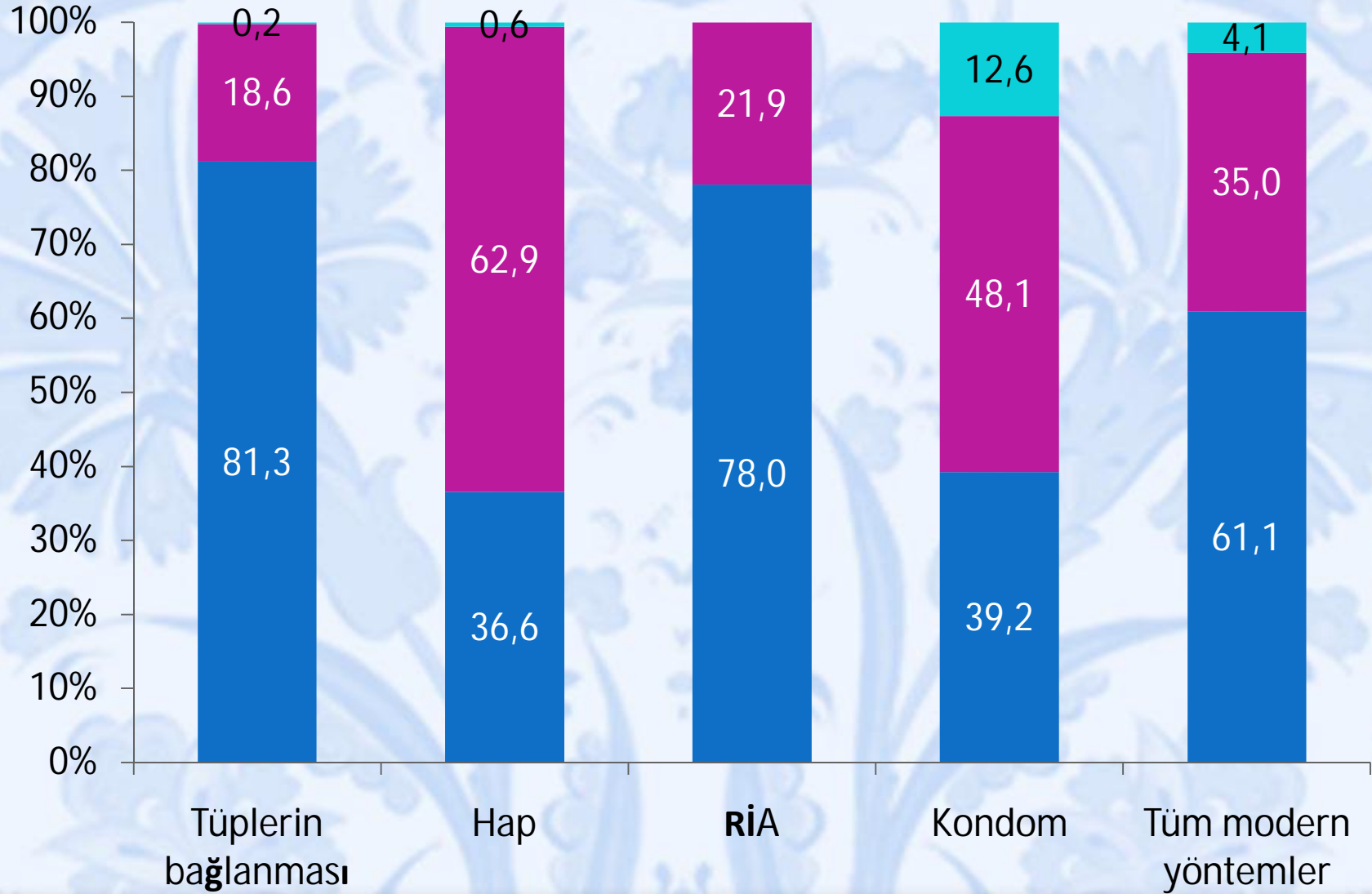
Güney'de en yaygın modern yöntemler RiA (%18), kondom (%13) ve tüpligasyon (%10); en yaygın geleneksel yöntem ise geri çekmedir (%24)

Yöntemlerin Temin Edildiği Kaynak

Yöntemlerin Temin Edildiği Kaynak

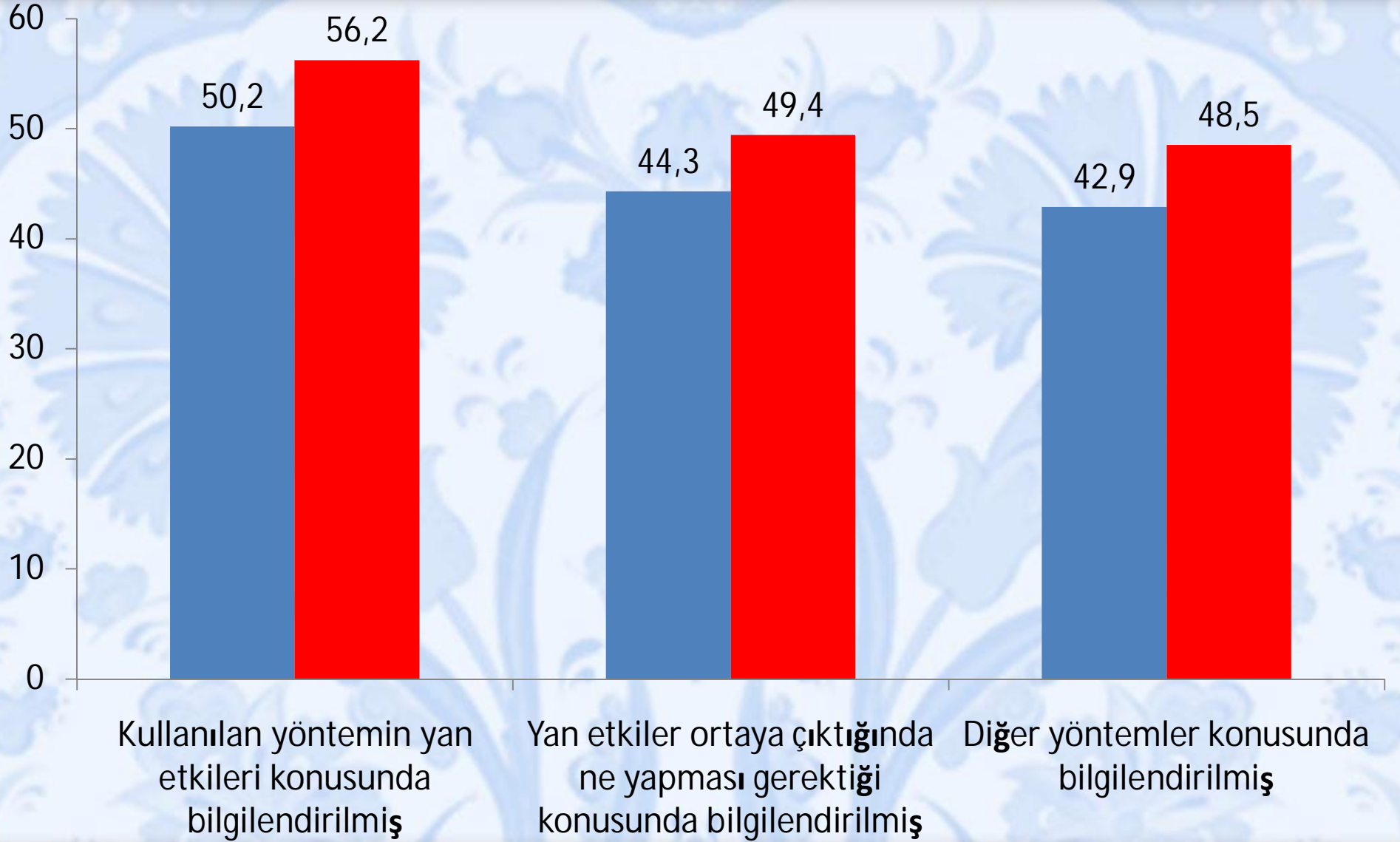

Diğer

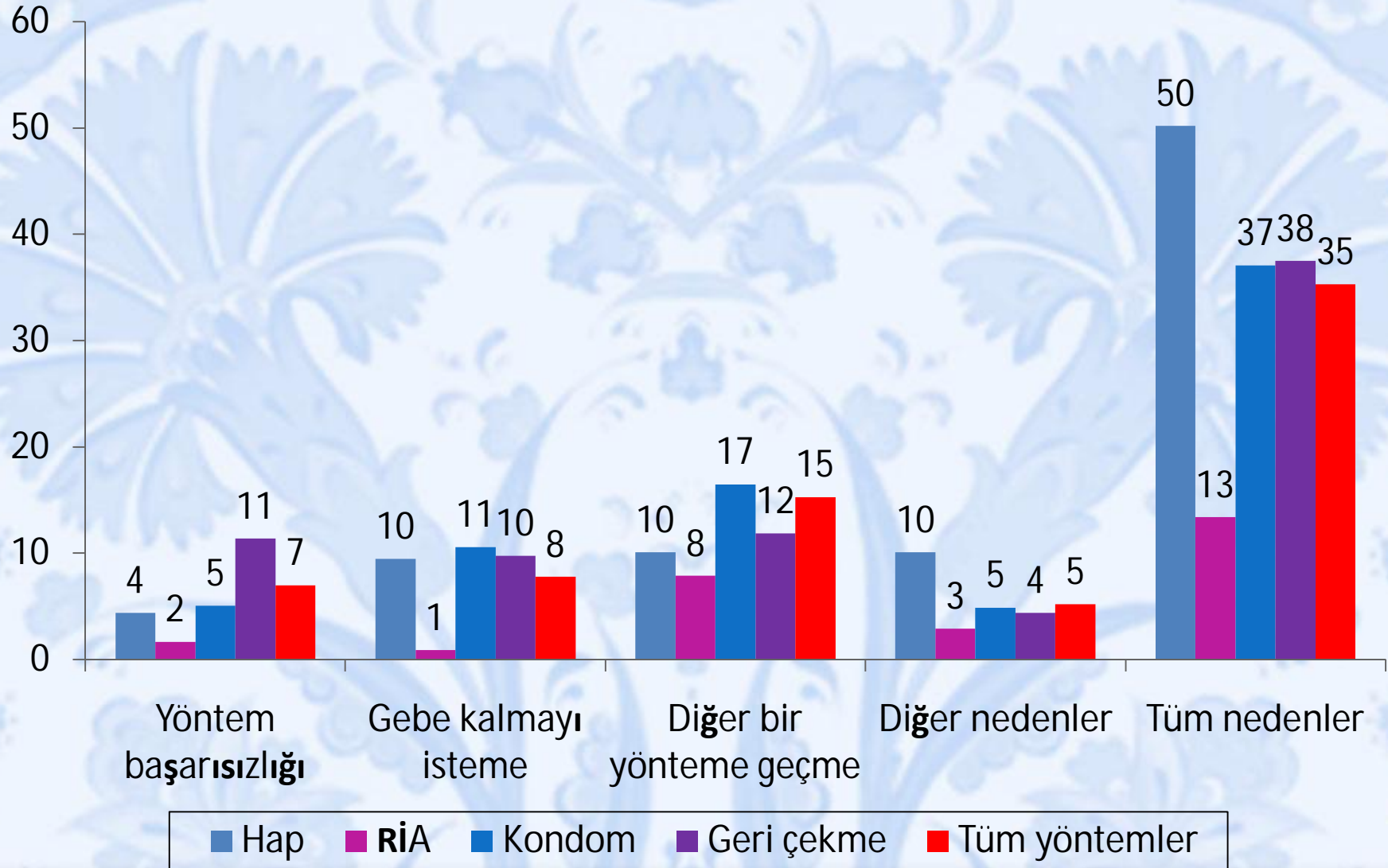
Özel sektör

Kamu sektörü

Bilinçli Seçim

Yöntem Bırakma Hızları

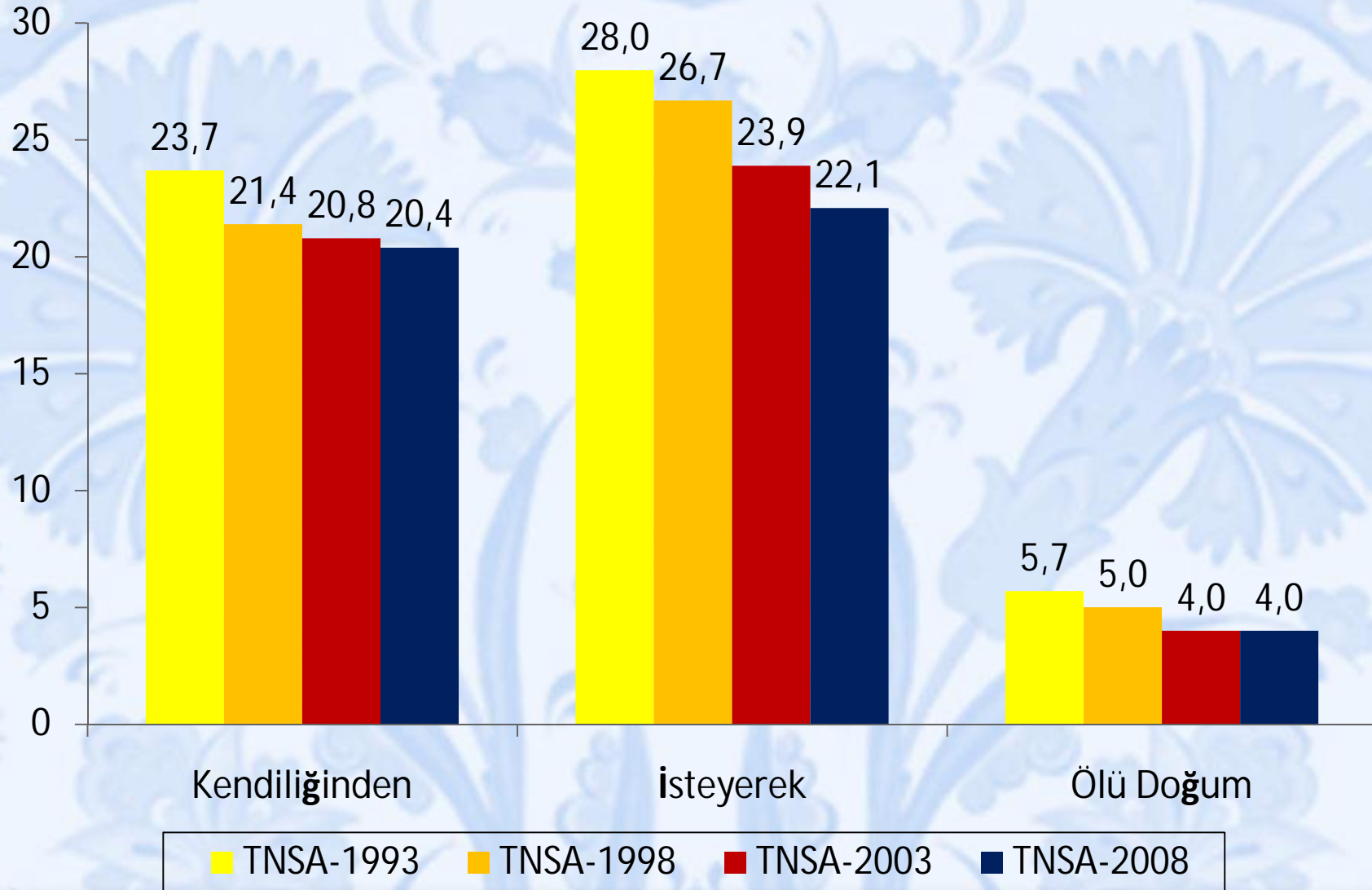

DOĞURGANLIĞIN BELİRLEYİCİLERİ

DÜŞÜKLER

- Düşüklere ilişkin bilgi kadın soru kağıdının iki farklı bölümünden gelmektedir:
 - “**Gebelik ve Doğurganlık**” bölümündeki yaşam boyu düşük sayısına ilişkin sorular.
 - “**Takvim**” bölümündeki son beş yıldaki düşüğü/düşüklerin zamanlamasına ilişkin sorular.

Düşükler ve Ölü Doğumlar (Yaşam Boyu)

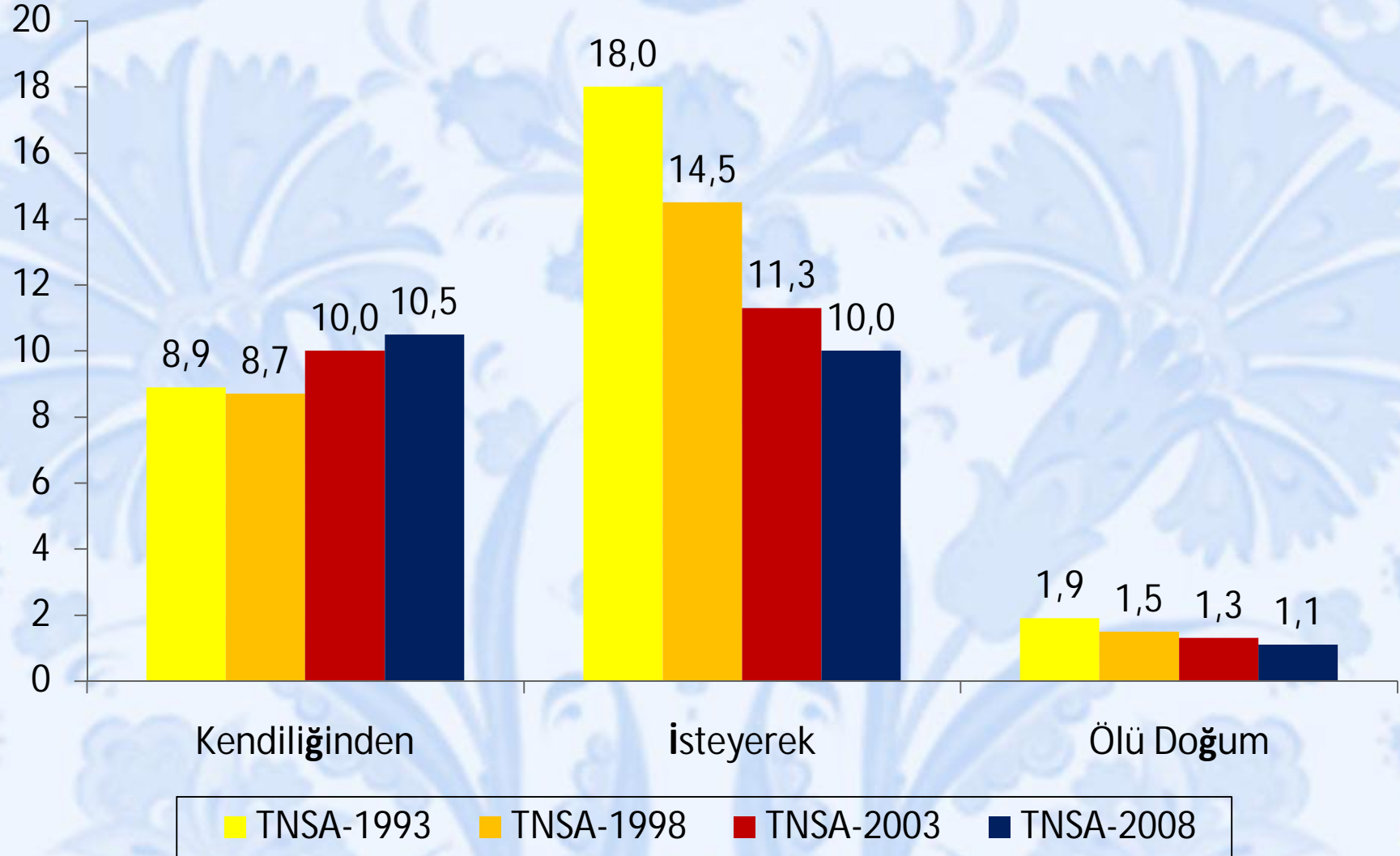

İsteyerek Düşükler (Yaşam Boyu)

Türkiye'de kadınların yüzde 22'si; Güney'de ise yüzde 18'i yaşamları boyunca en az bir isteyerek düşük yapmıştır.

Düşükler ve Ölü Doğumlardaki Eğilimler (100 Gebelikte)

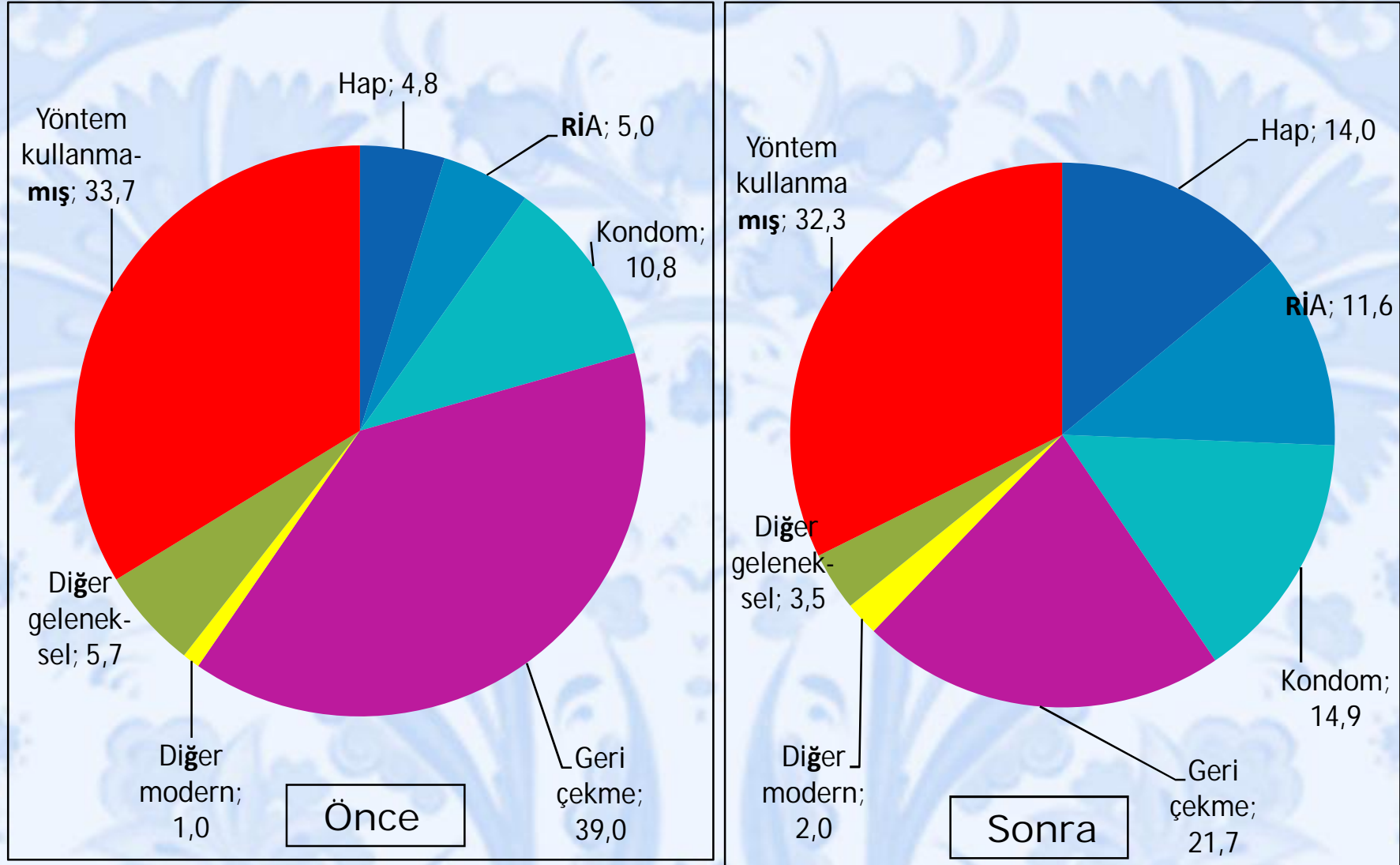

İsteyerek Düşükler (100 Gebelikte)

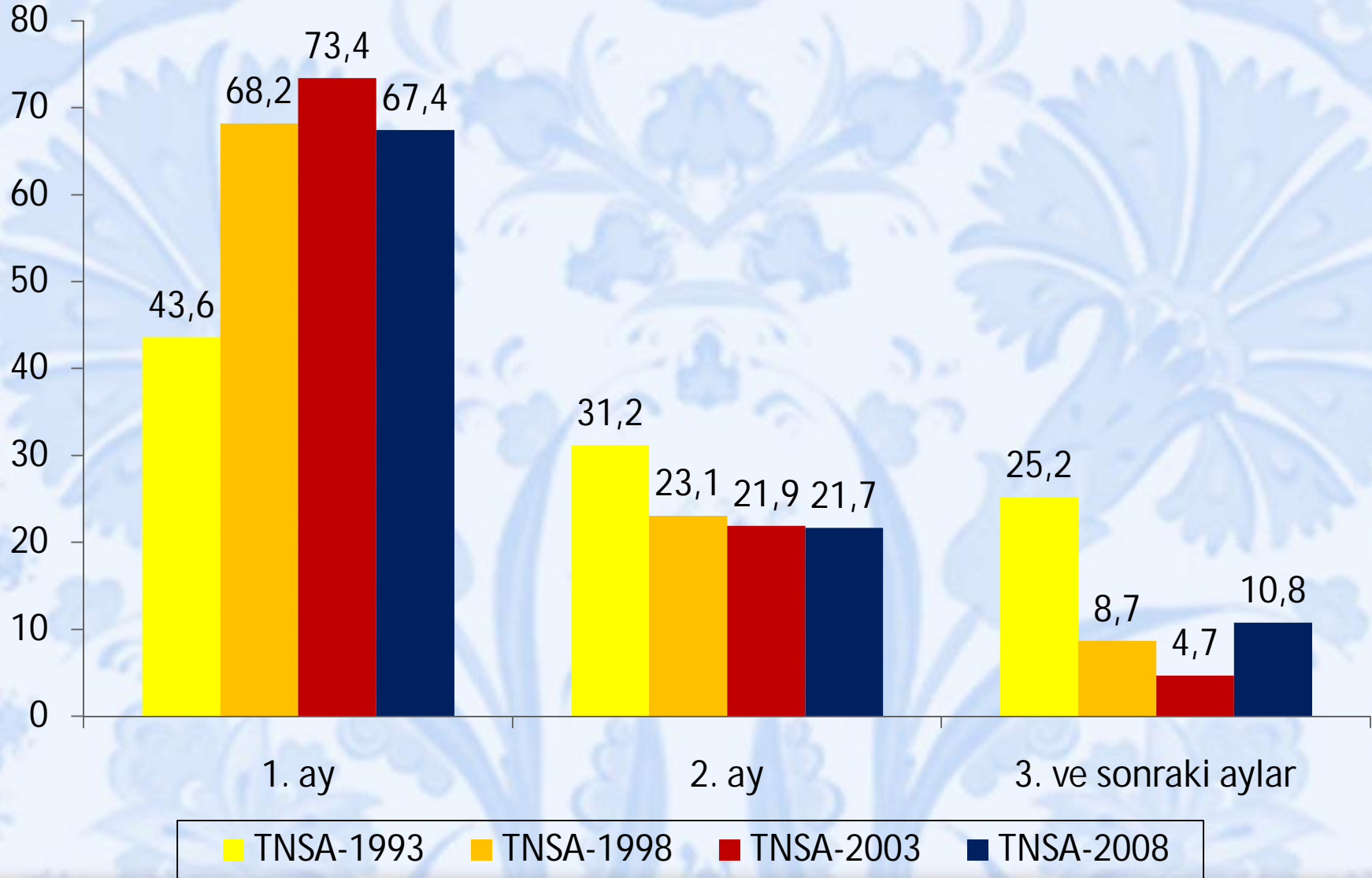
Türkiye'de ve Güney'de her yüz gebelikten 10'u isteyerek düşükle sonuçlanmaktadır.

İsteyerek Düşükten Önce/Sonra Kullanılan Yöntem

İsteyerek Düşüğün Zamanlaması

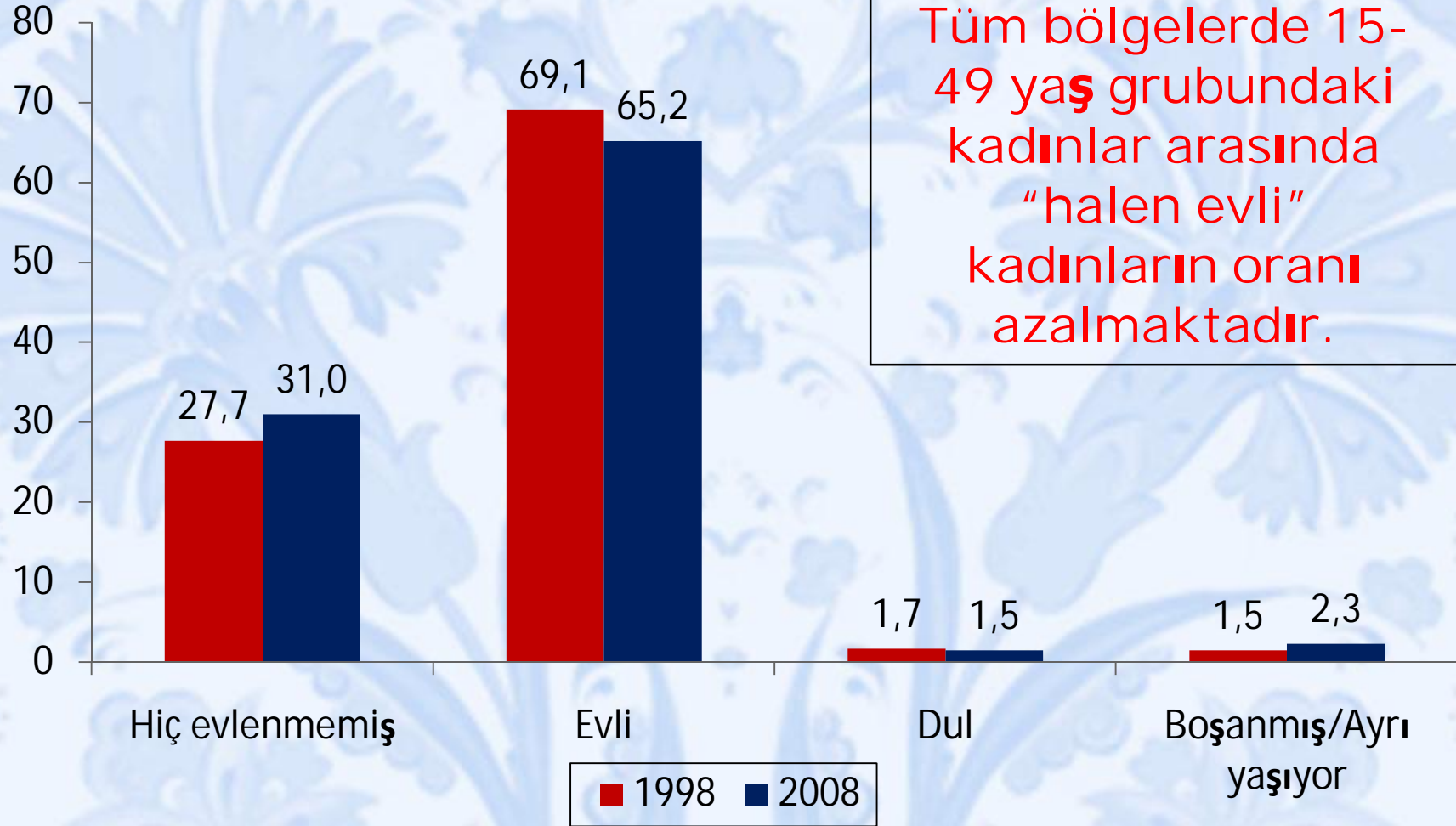

DOĞURGANLIĞIN BELİRLEYİCİLERİ

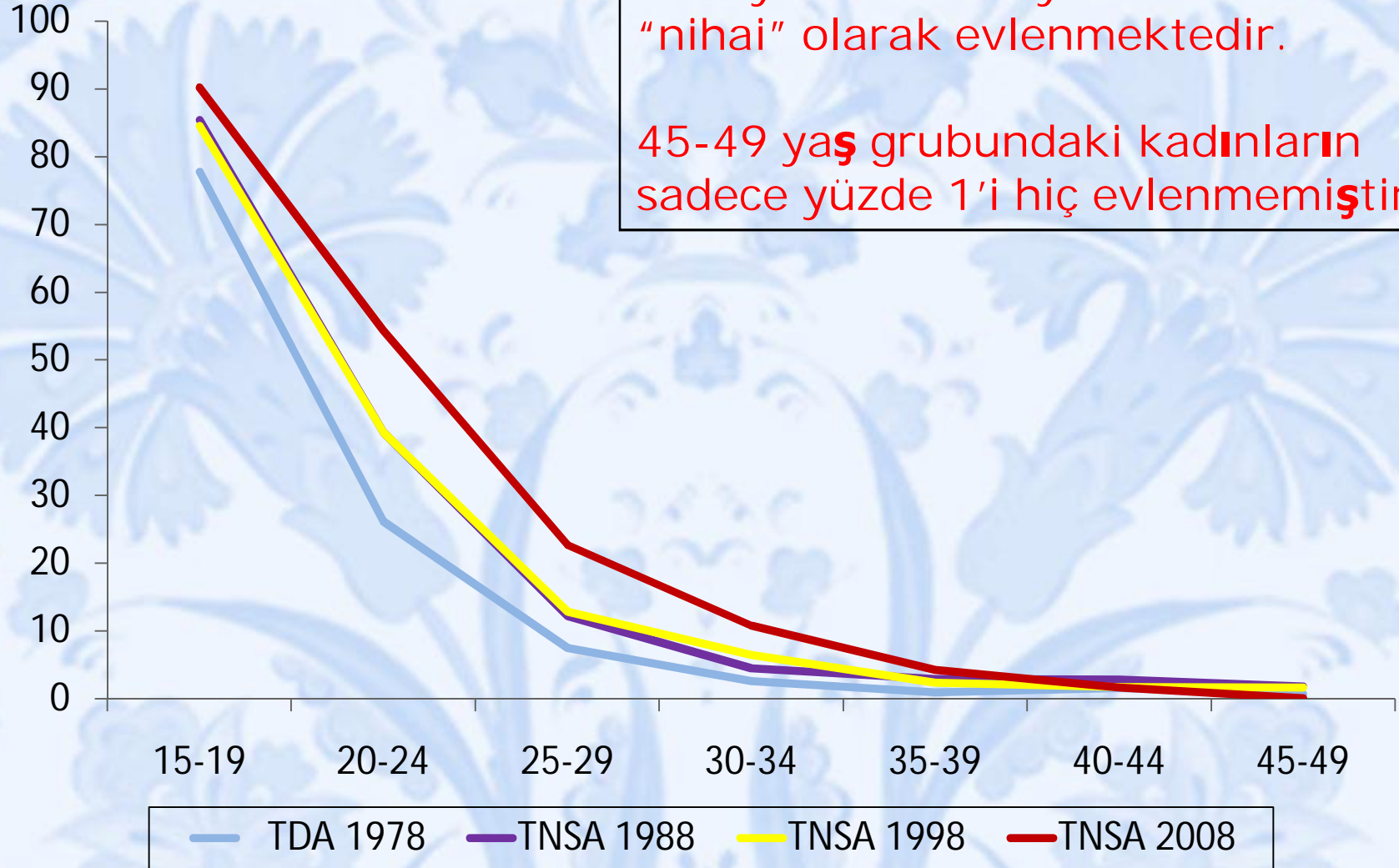
EVLENME

- Kadınların kendilerini evli olarak **beyan etmeleri** esas alınmıştır.
- Resmi evlilikler yanında sadece **dini nikah** ile yapılan evlilikler de kapsamıştır.
- Medeni durumda “Ayrı yaşıyor” kategorisi **boşanmak üzere** ayrı yaşayanları kapsamaktadır.

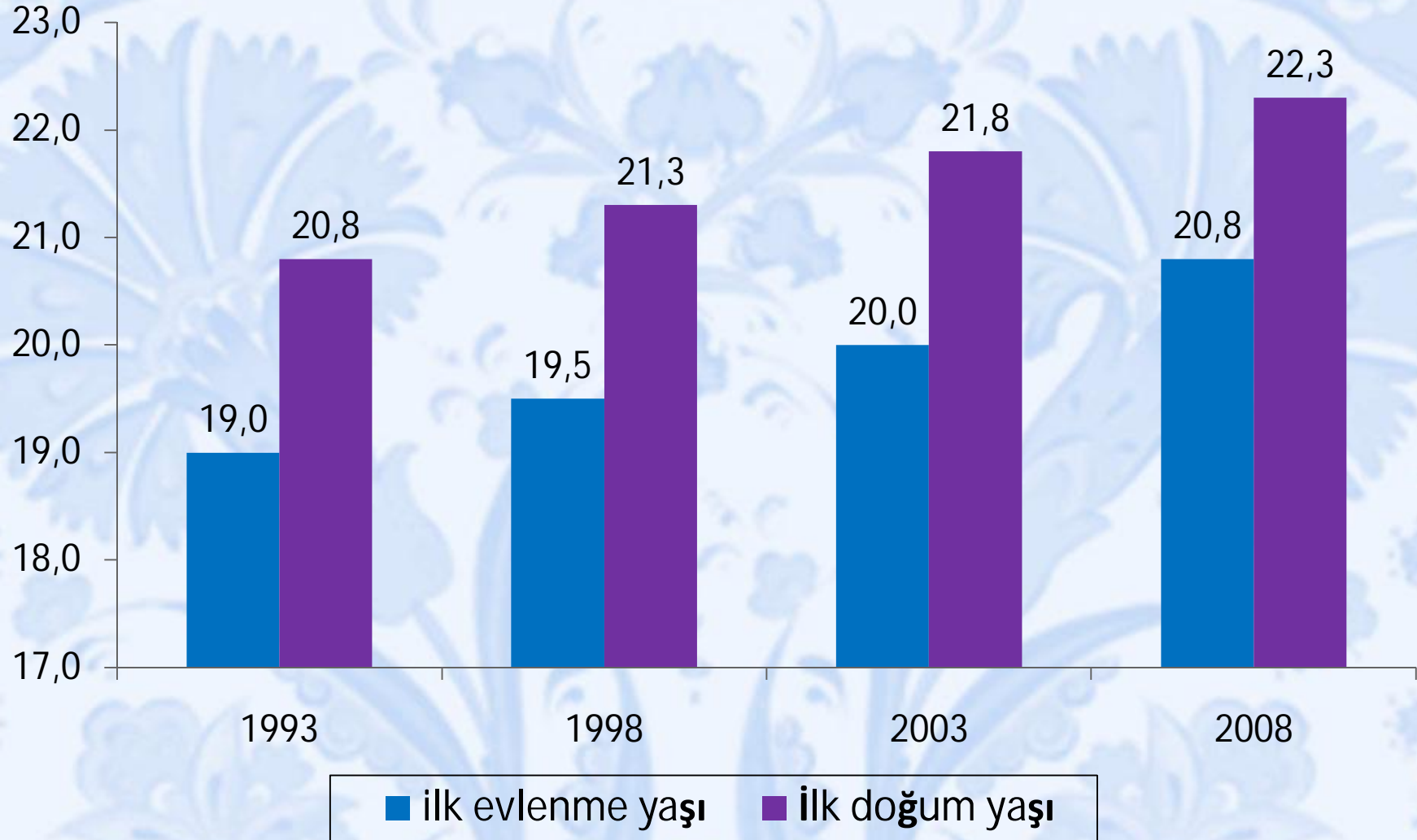
Medeni Durum

Yaşlara Göre Evlenmeyenler

İlk Evlenme ve Doğum Yaşı

İlk Evlenme ve İlk Doğum Yaşı

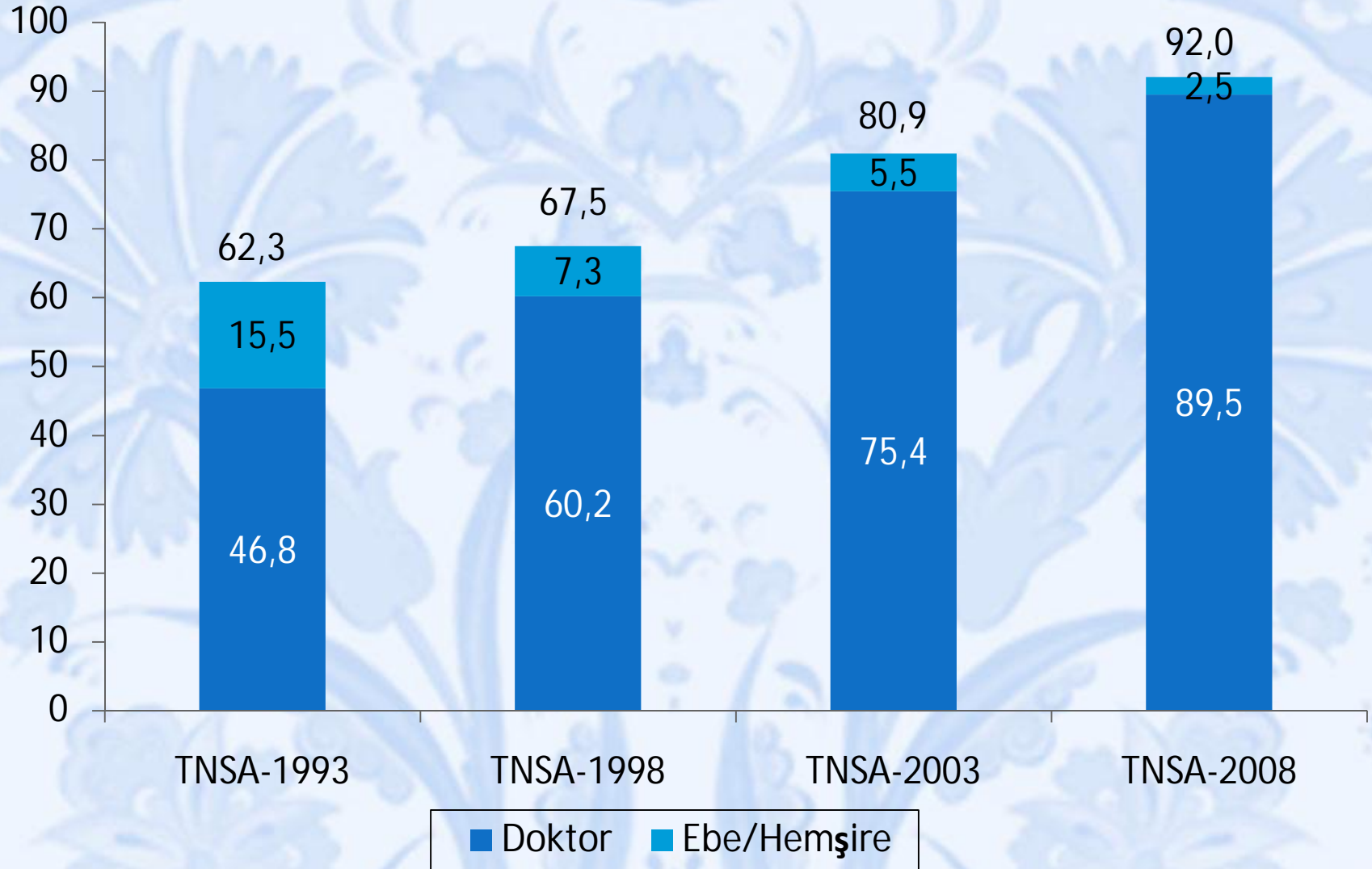

ANNE VE ÇOCUK SAĞLIĞI

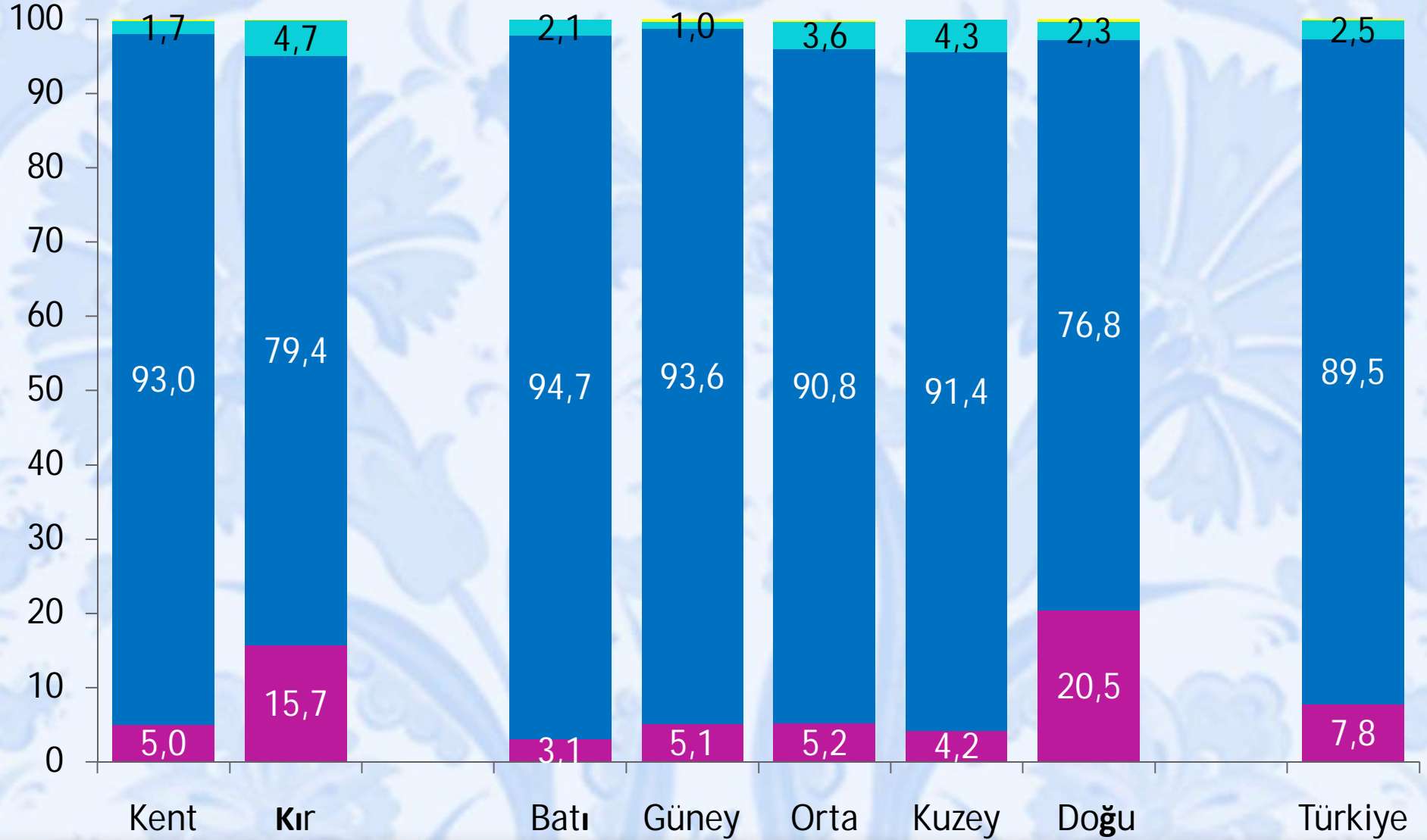
DOĞUM ÖNCESİ VE SONRASI BAKIM

- Doğum Öncesi Bakım
 - TNSA-2008 öncesindeki beş yıl içinde meydana gelen **son doğumlar** temel alınarak hesaplanmıştır.
- Doğum Sırasında Yardım
 - TNSA-2008 öncesindeki beş yıl içinde meydana gelen **tüm doğumlar** temel alınarak hesaplanmıştır.
- Doğumun Yapıldığı Yer
 - TNSA-2008 öncesindeki beş yıl içinde meydana gelen **tüm doğumlar** temel alınarak hesaplanmıştır.
- Doğum Sonrası Bakım
 - TNSA-2008 öncesindeki beş yıl içinde meydana gelen **son doğumlar** temel alınmıştır. Doğumdan sonraki **iki ay içinde** bakım alınıp alınmadığı sorulmuştur.

Doğum Öncesi Bakım

Doğum Öncesi Bakım

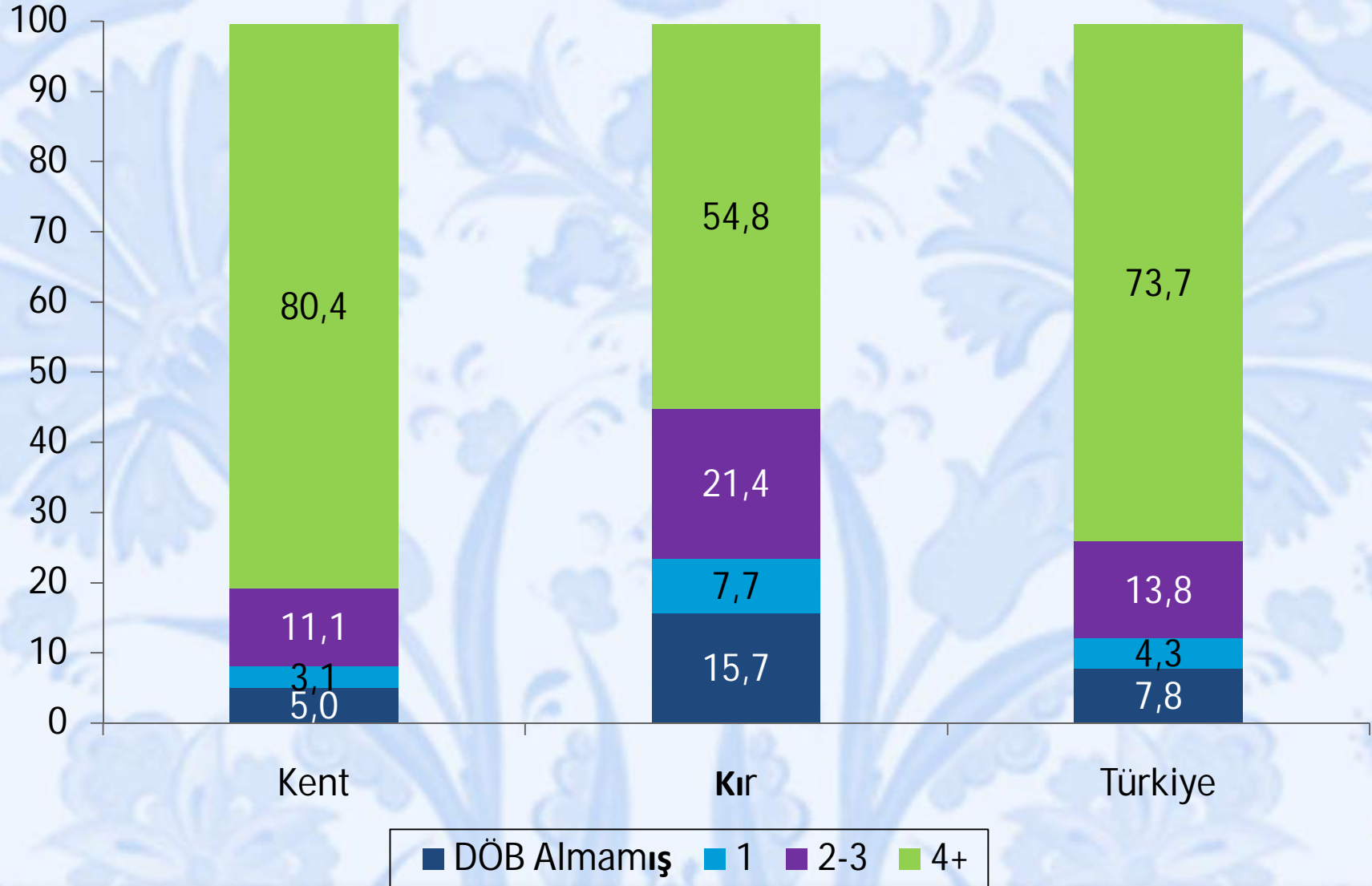
■ Diğer ■ Ebe/Hemşire ■ Doktor ■ Almamış

Doğum Öncesi Bakım Alanlar

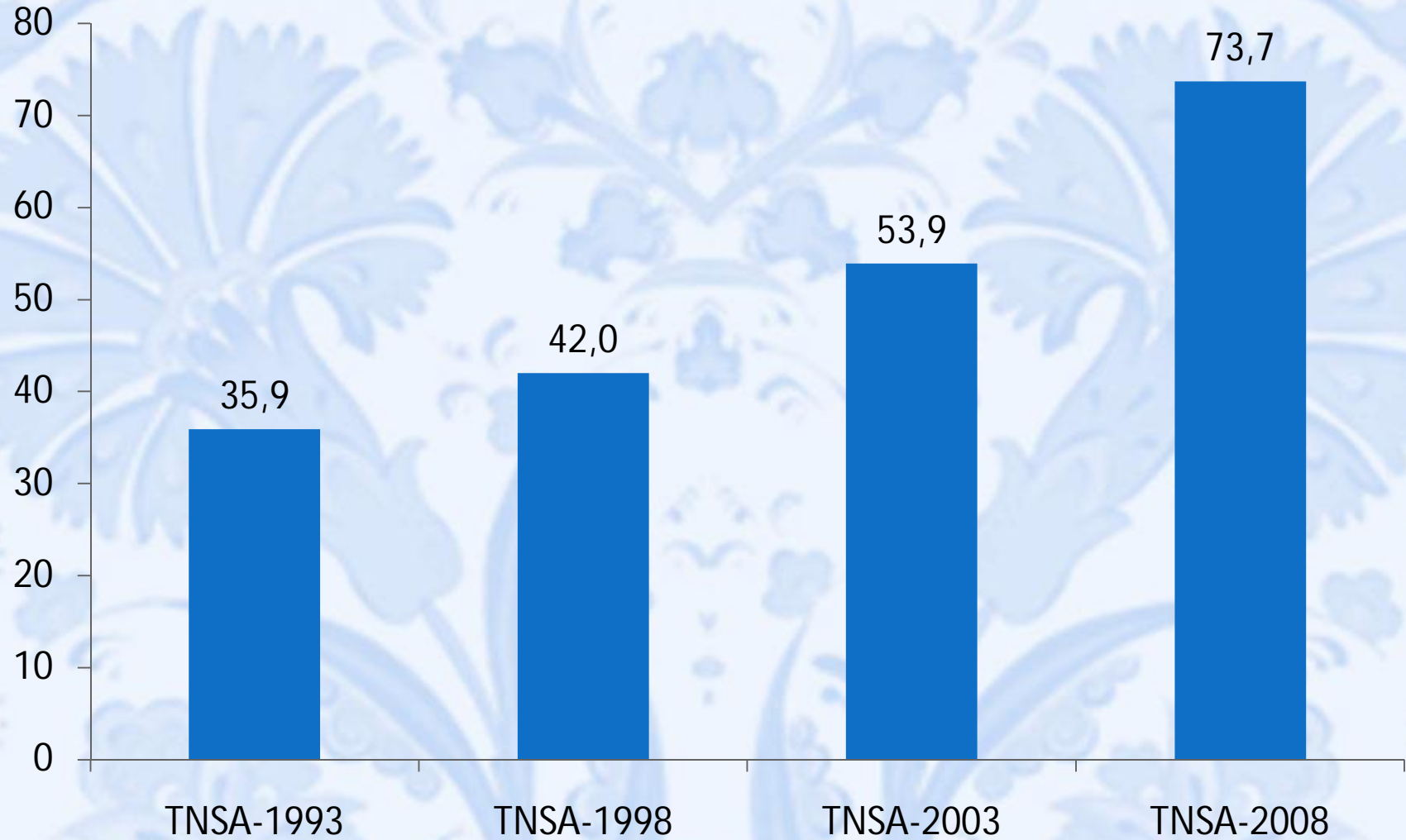
Türkiye'de kadınların yüzde 92'si; Güney'de ise yüzde 95'i sağlık personelinin doğum öncesi bakım almaktadır.

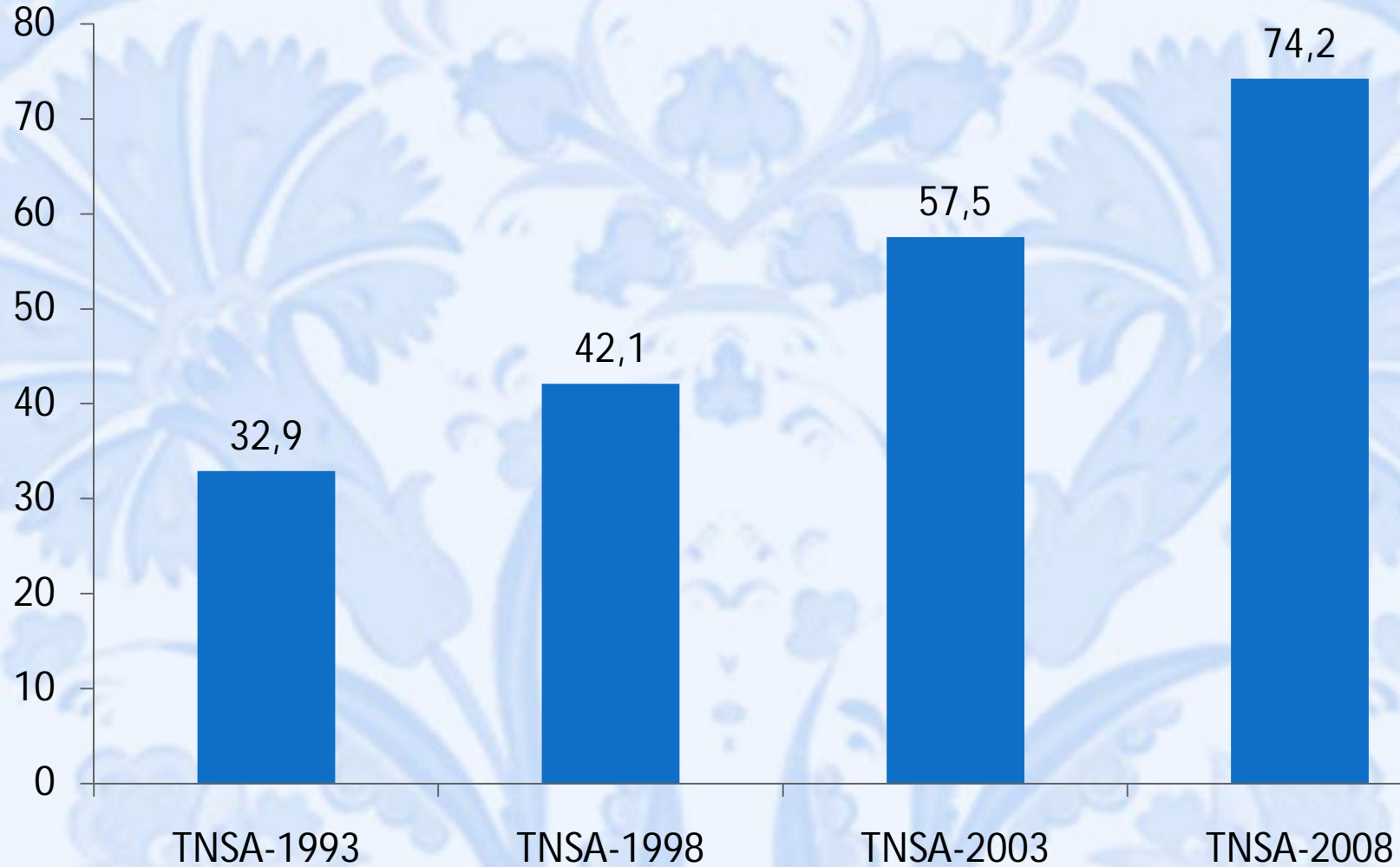
Doğum Öncesi Bakım Sayısı

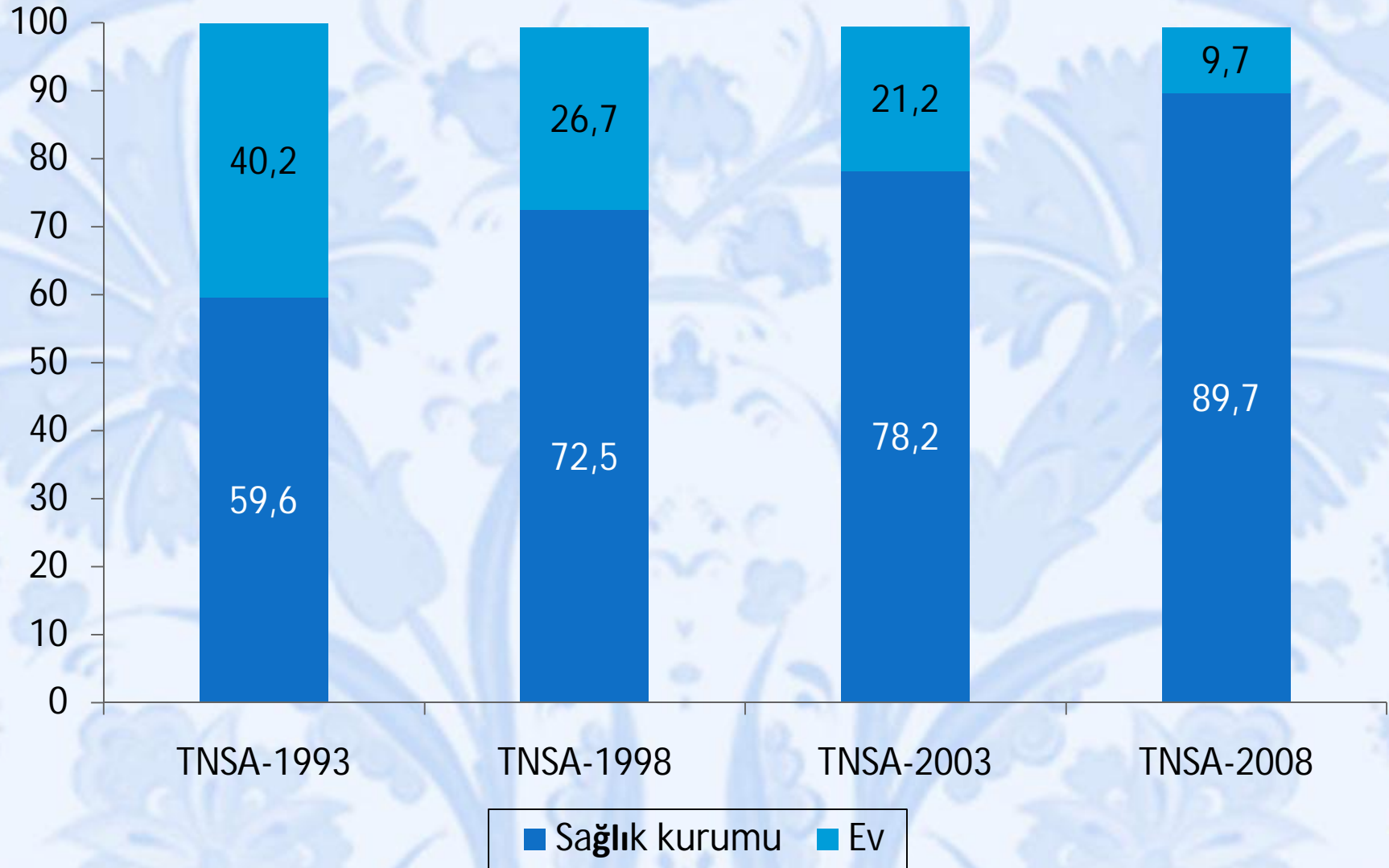
“Yeterli Sayıda” DÖB Alan Kadınlar

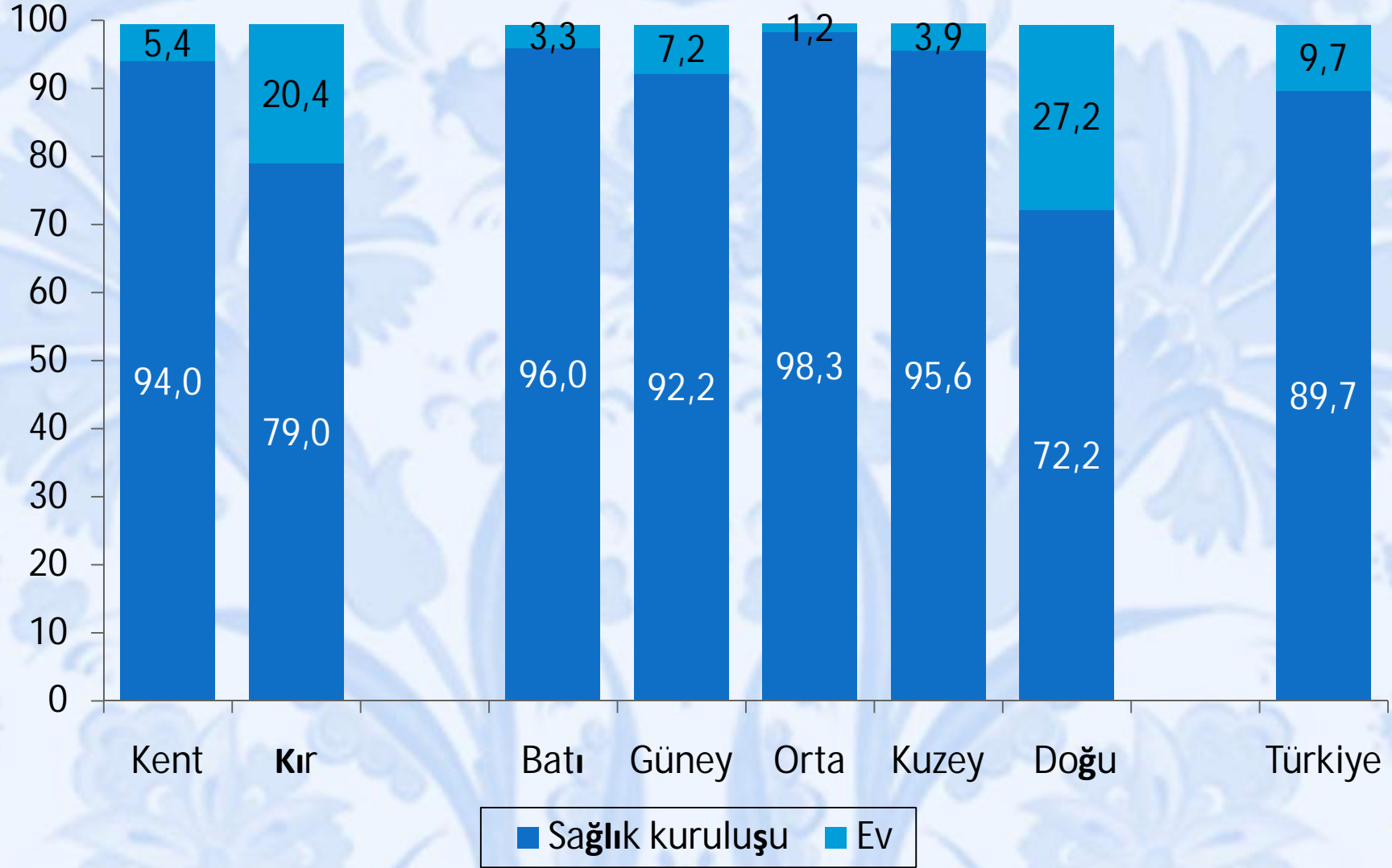
İlk DÖB'ünü İlk Üç Ayda Alanlar

Doğumun Yapıldığı Yer

Doğumun Yapıldığı Yer

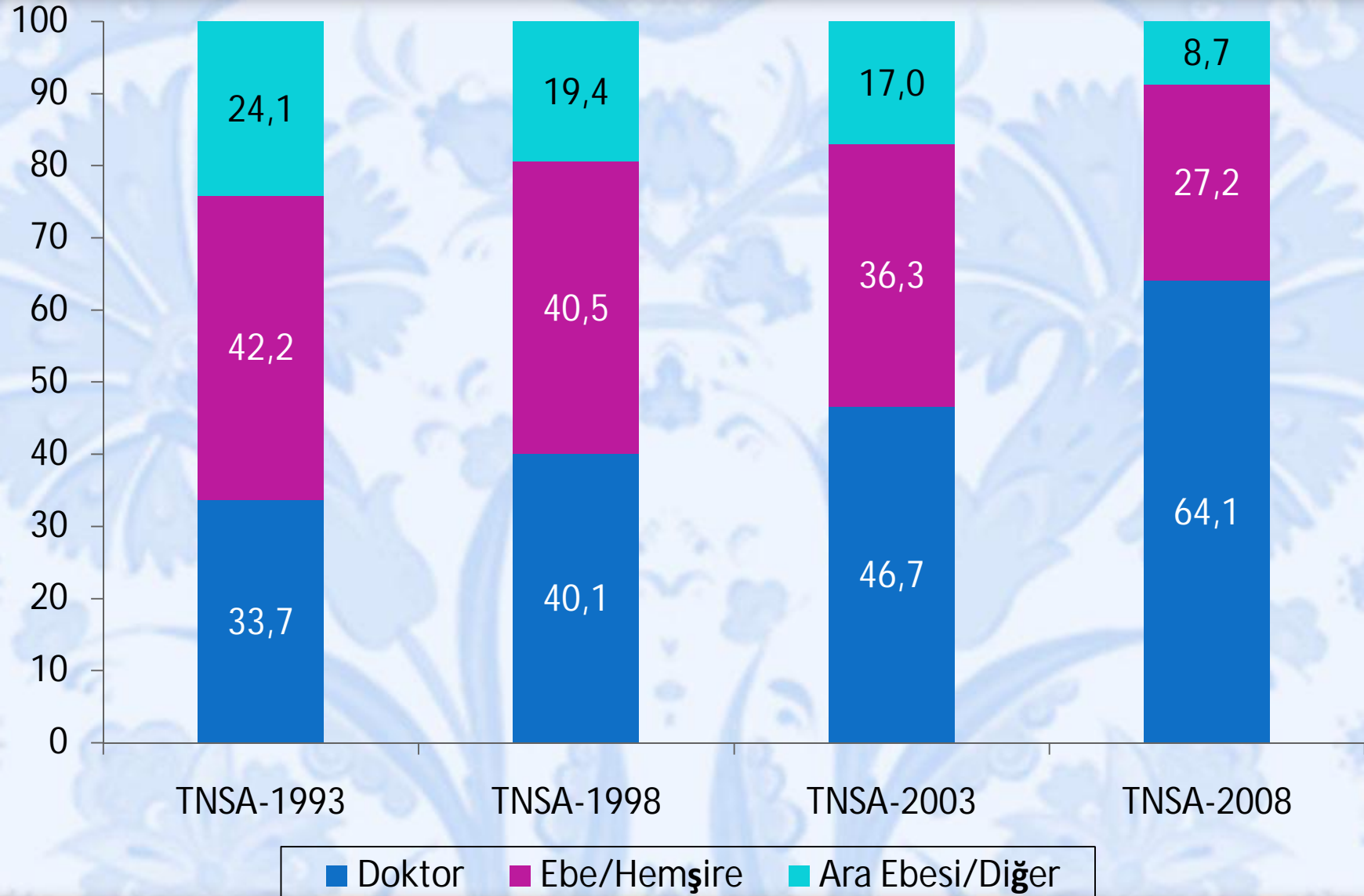

Doğumun Yapıldığı Yer

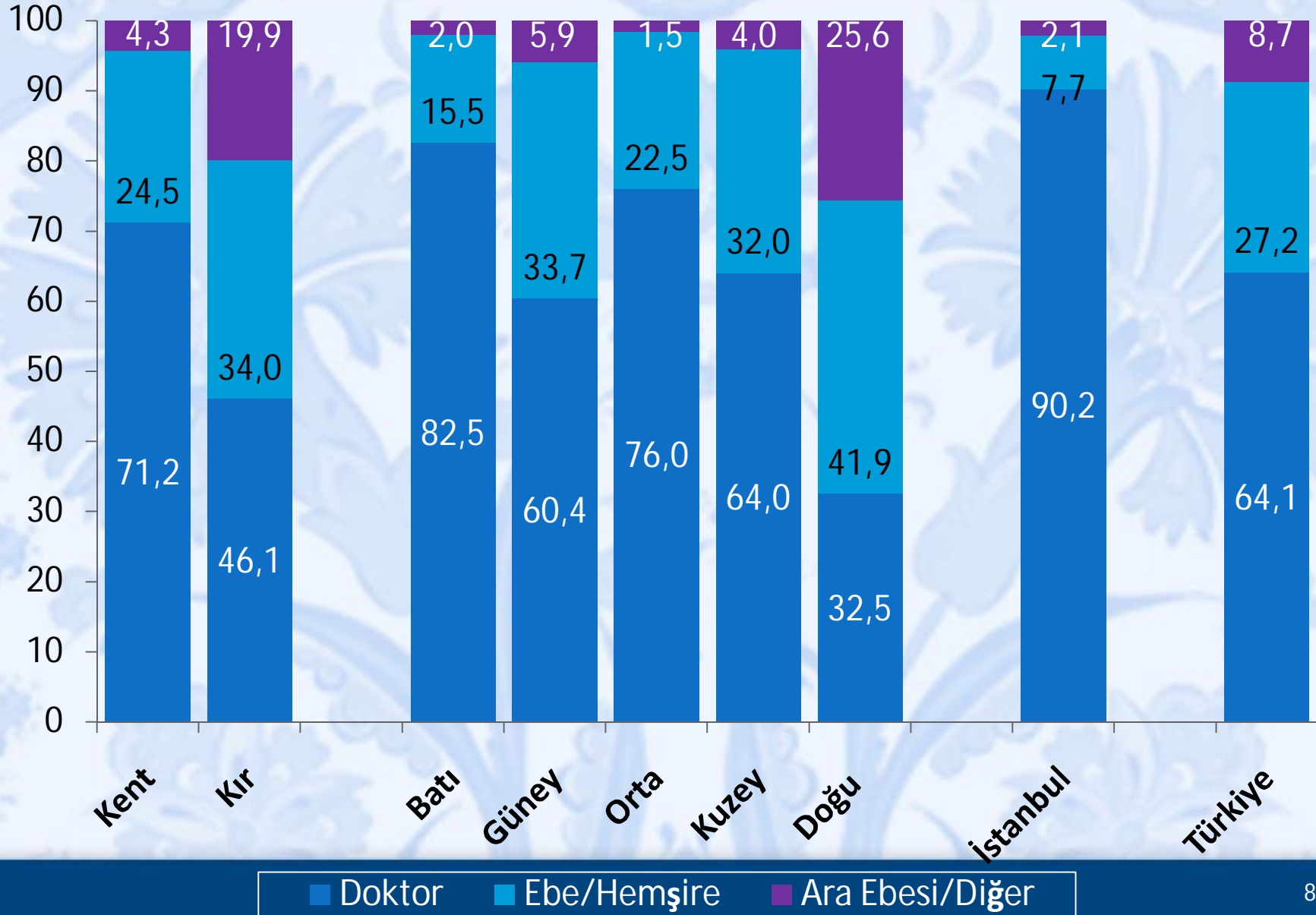
Türkiye'de doğumların yüzde 90 'ı; Güney'de ise yüzde 92'si sağlık kurumlarında yapılmaktadır.

Doğum Sırasında Yardım

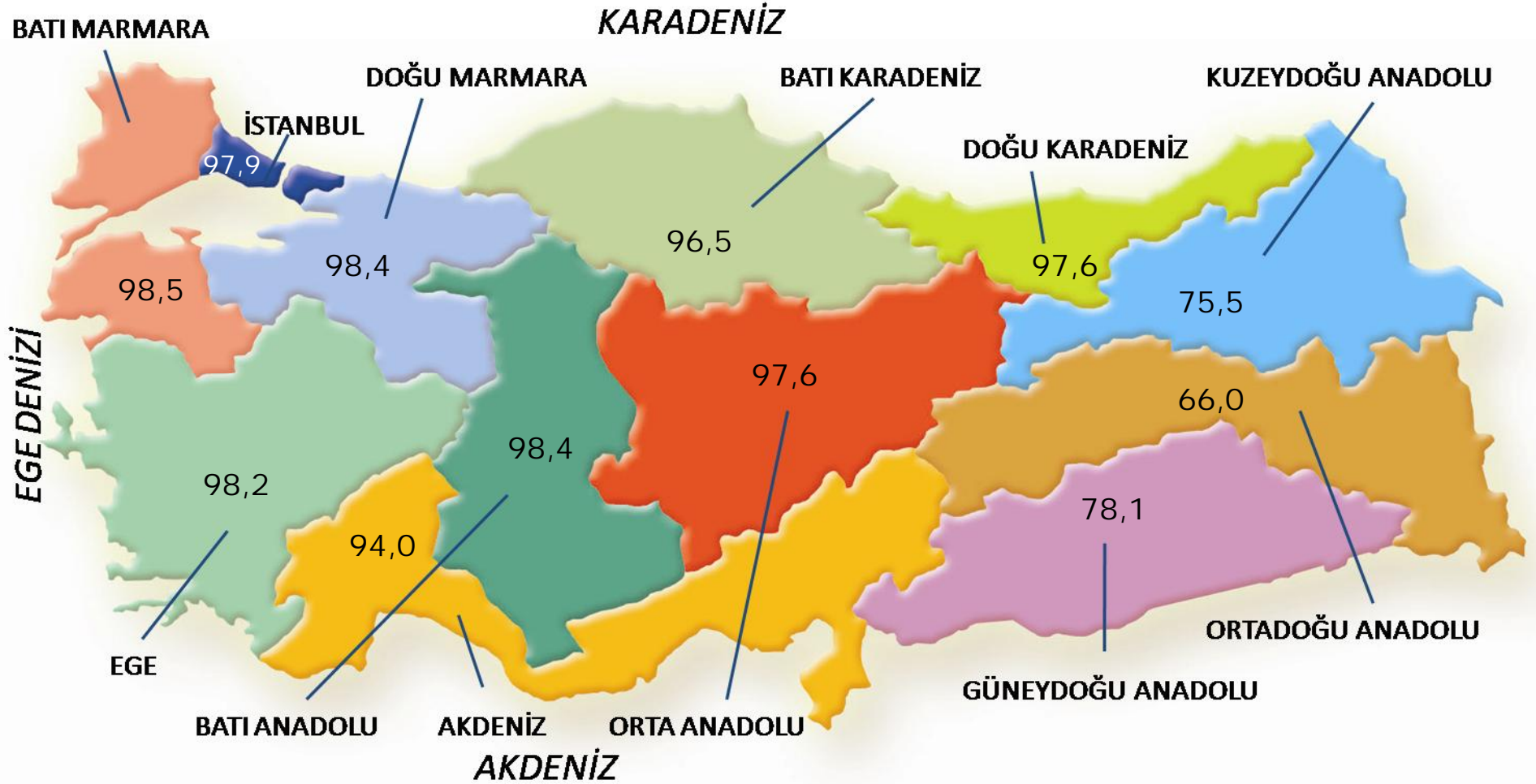

Doğum Sırasında Yardım

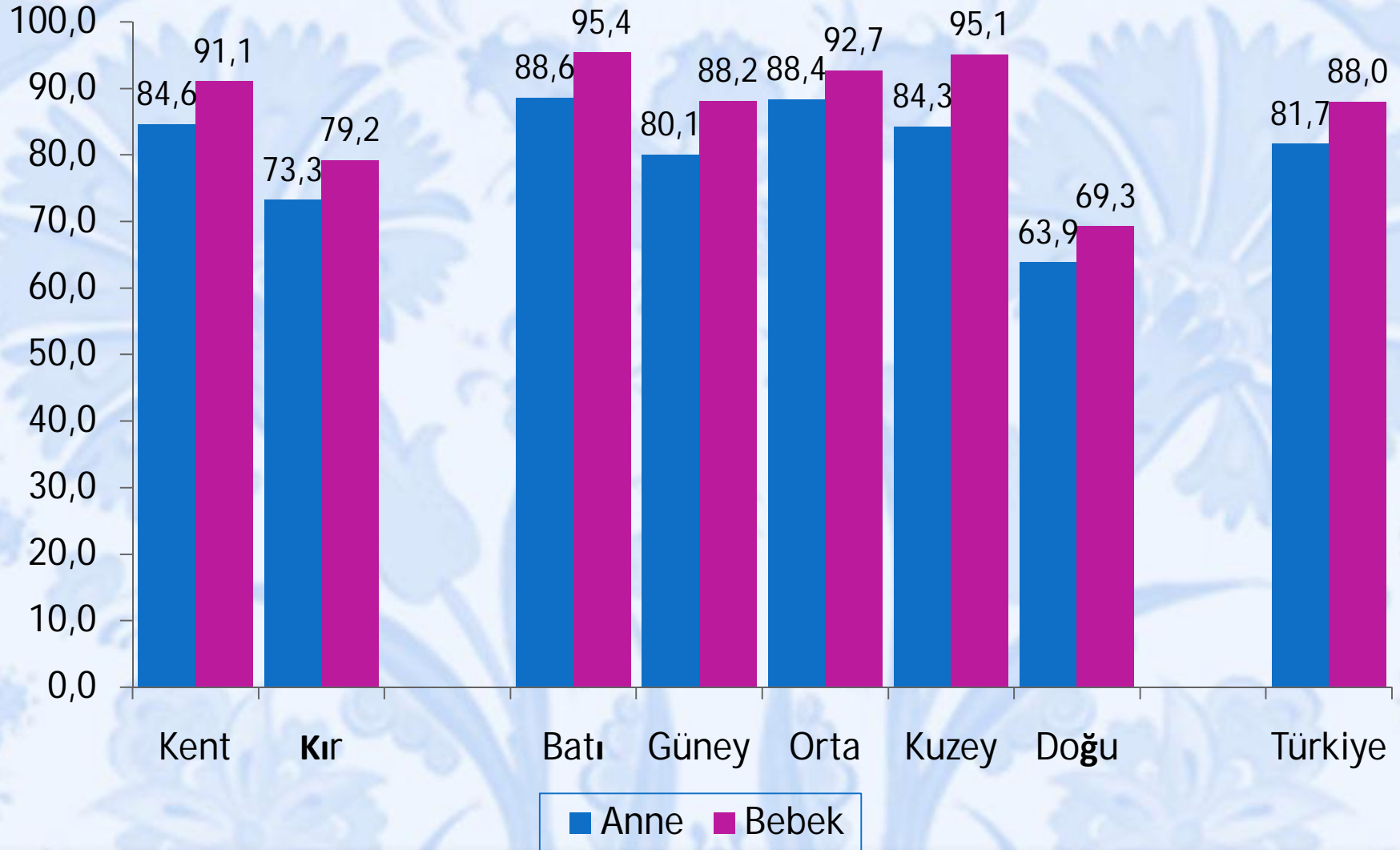

Doğum Sırasında Yardım

Türkiye'de doğumların yüzde 91' inde; Güney'de ise yüzde 94'üne sağlık personeli yardımcı olmuştur.

Doğum Sonrası Bakım

Doğum Sonrası Bakım (Anne)

Türkiye'de annelerin yüzde 82'si; Güney'de ise yüzde'u doğumdan sonraki 40 gün içinde bakım almıştır.

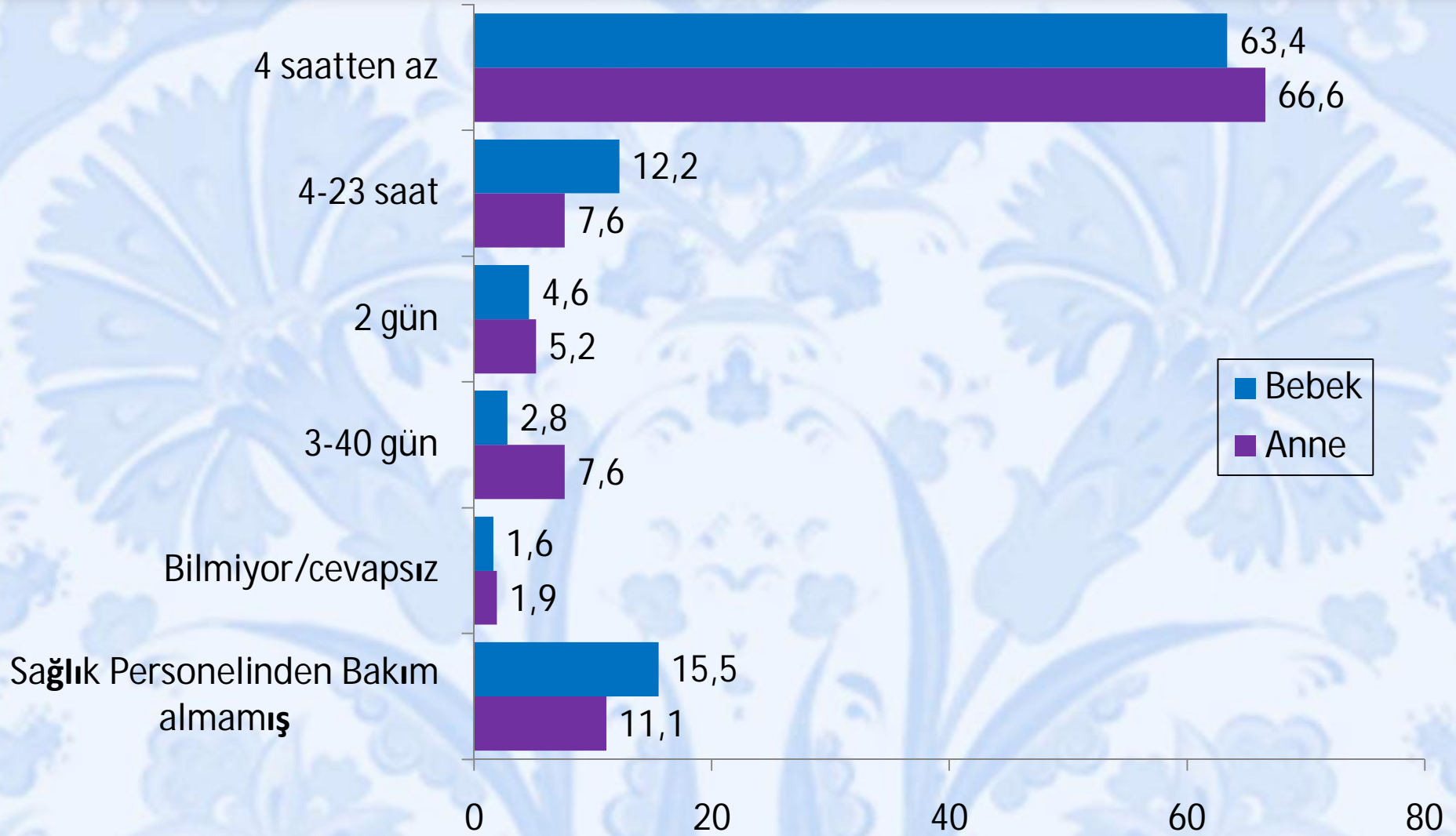

Doğum Sonrası Bakım (Bebek)

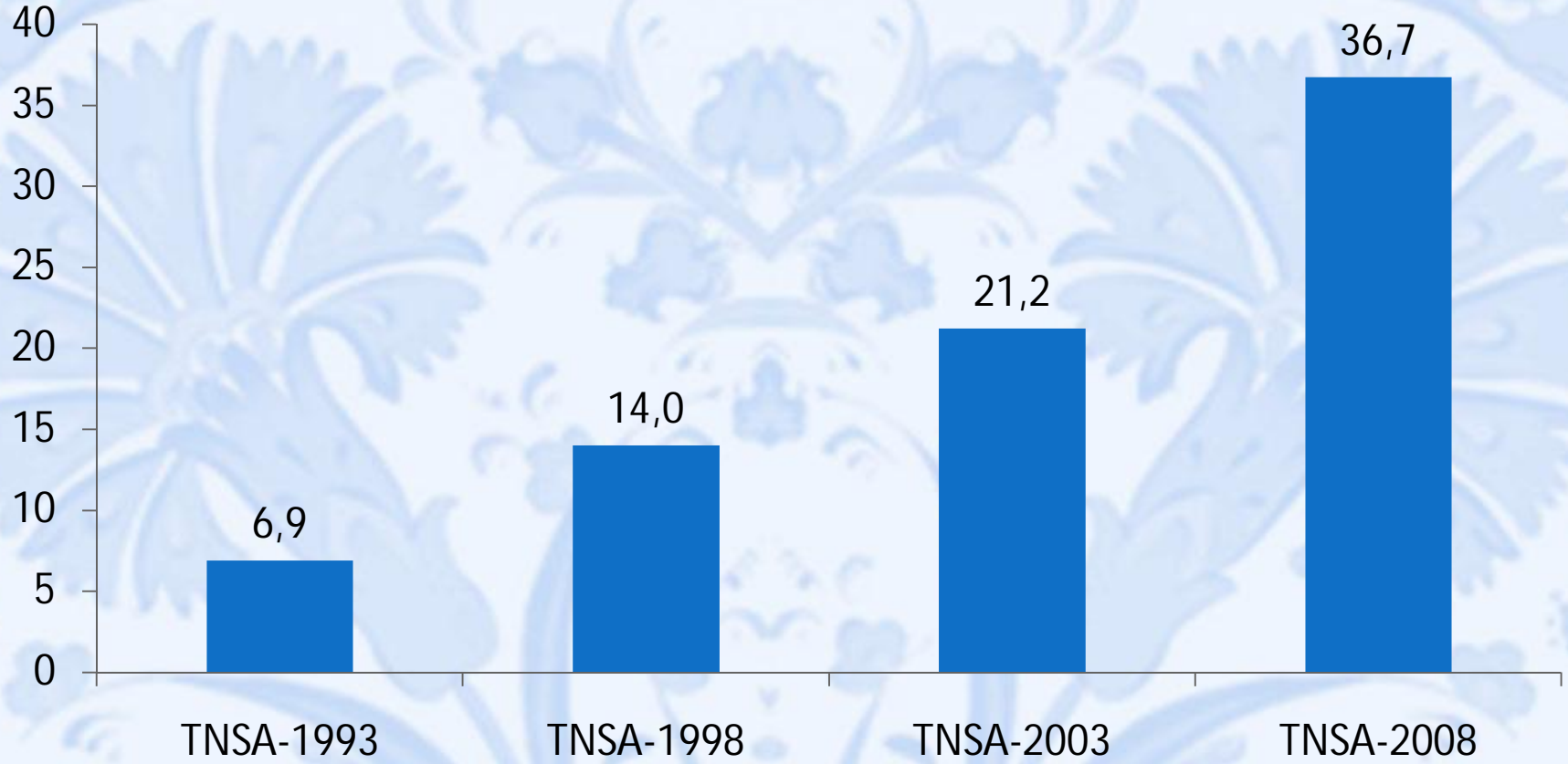
Türkiye'de ve Güney'de bebeklerin ise 88'idoğumdan sonraki 40 gün içinde bakım almıştır.

Doğum Sonrası Bakımın Zamanlaması

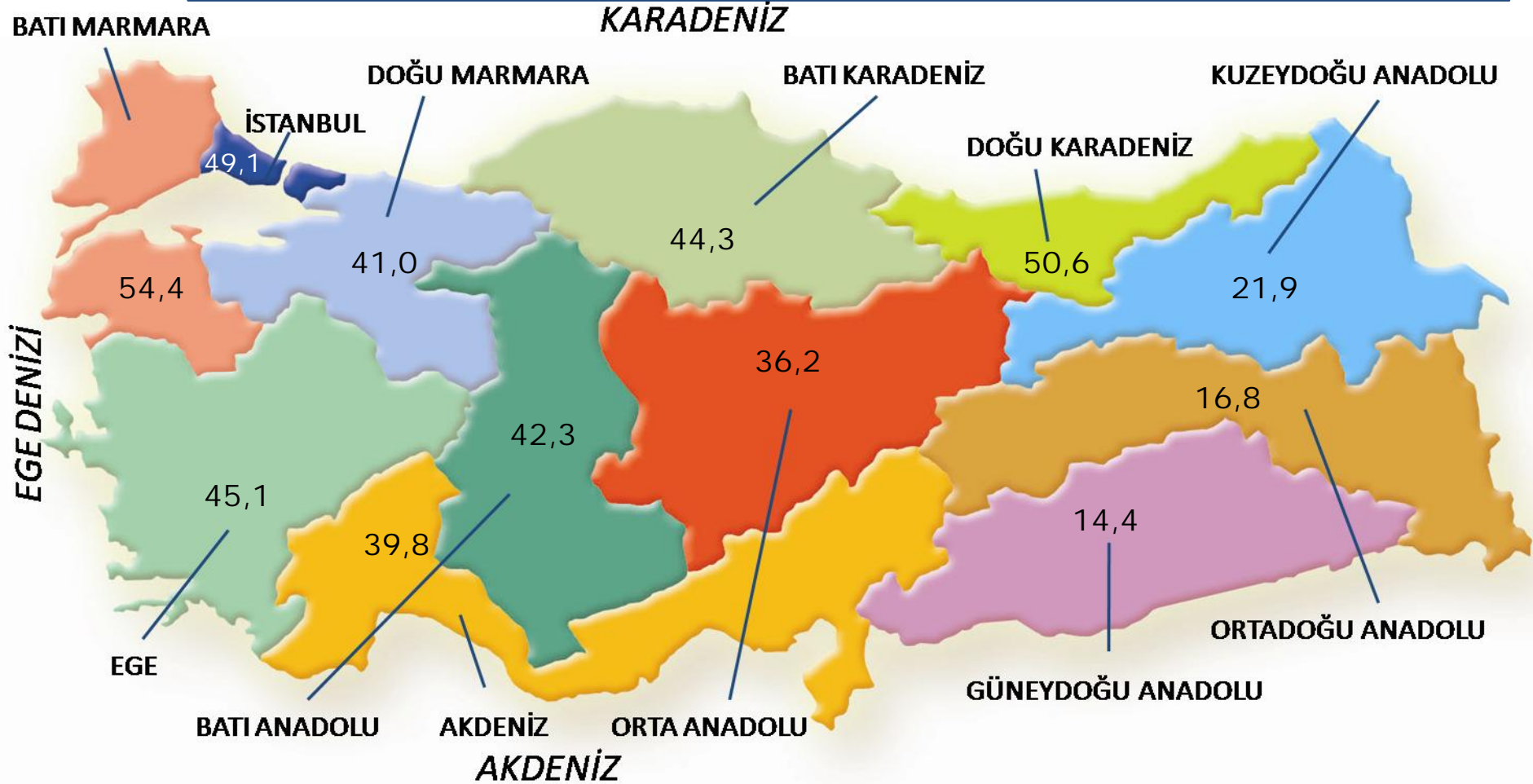
Sezaryen Doğumlar

Sağlık kurumlarında yapılan doğumlar esas alındığında doğumların yüzde 42'sinin sezaryen ile yapılan doğumlar olduğu görülmektedir.

Sezaryen Doğumlar

Türkiye'de doğumların yüzde 37'si; Güney'de ise yüzde 40'ı sezaryen ile yapılmaktadır.

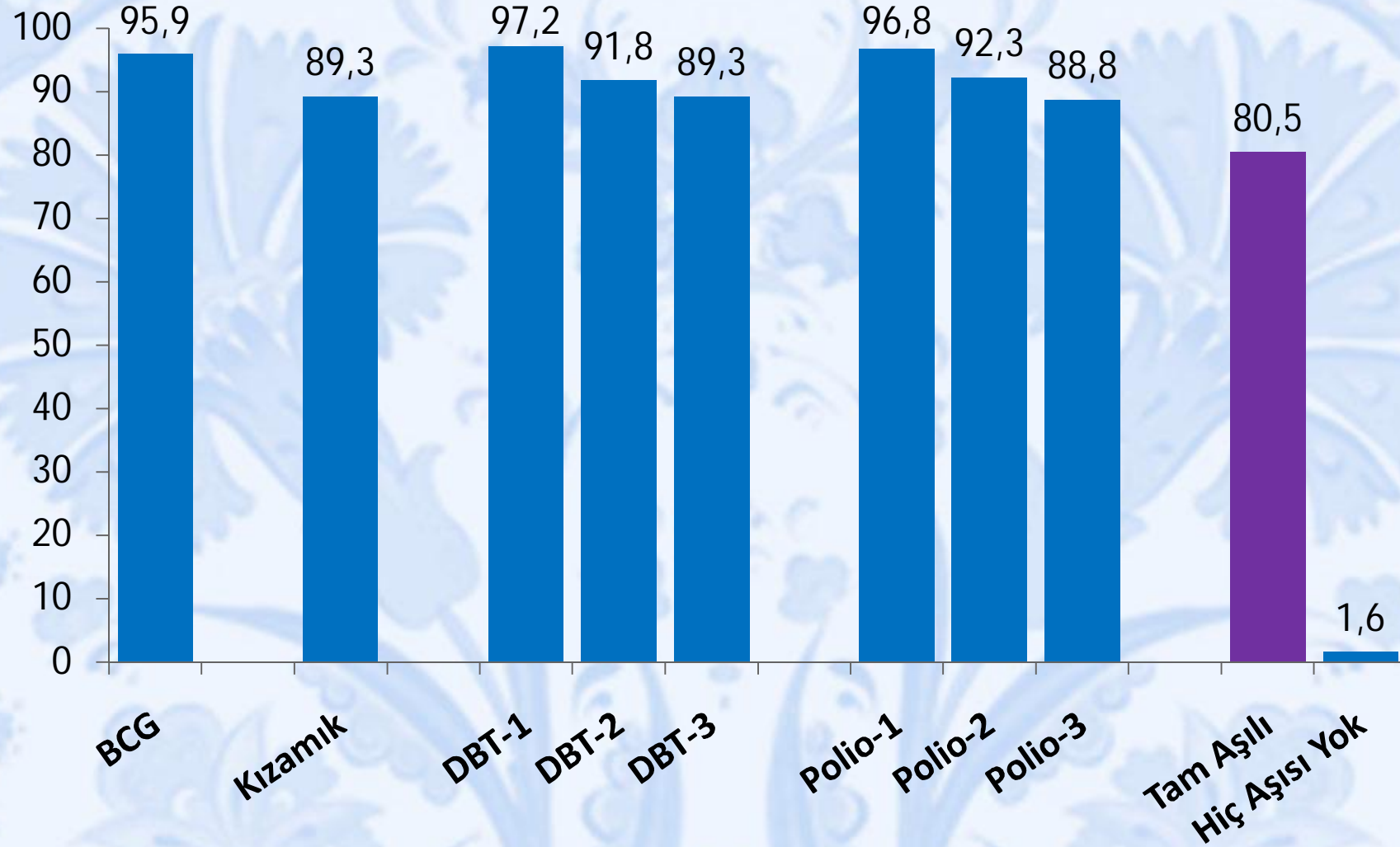

ANNE VE ÇOCUK SAĞLIĞI

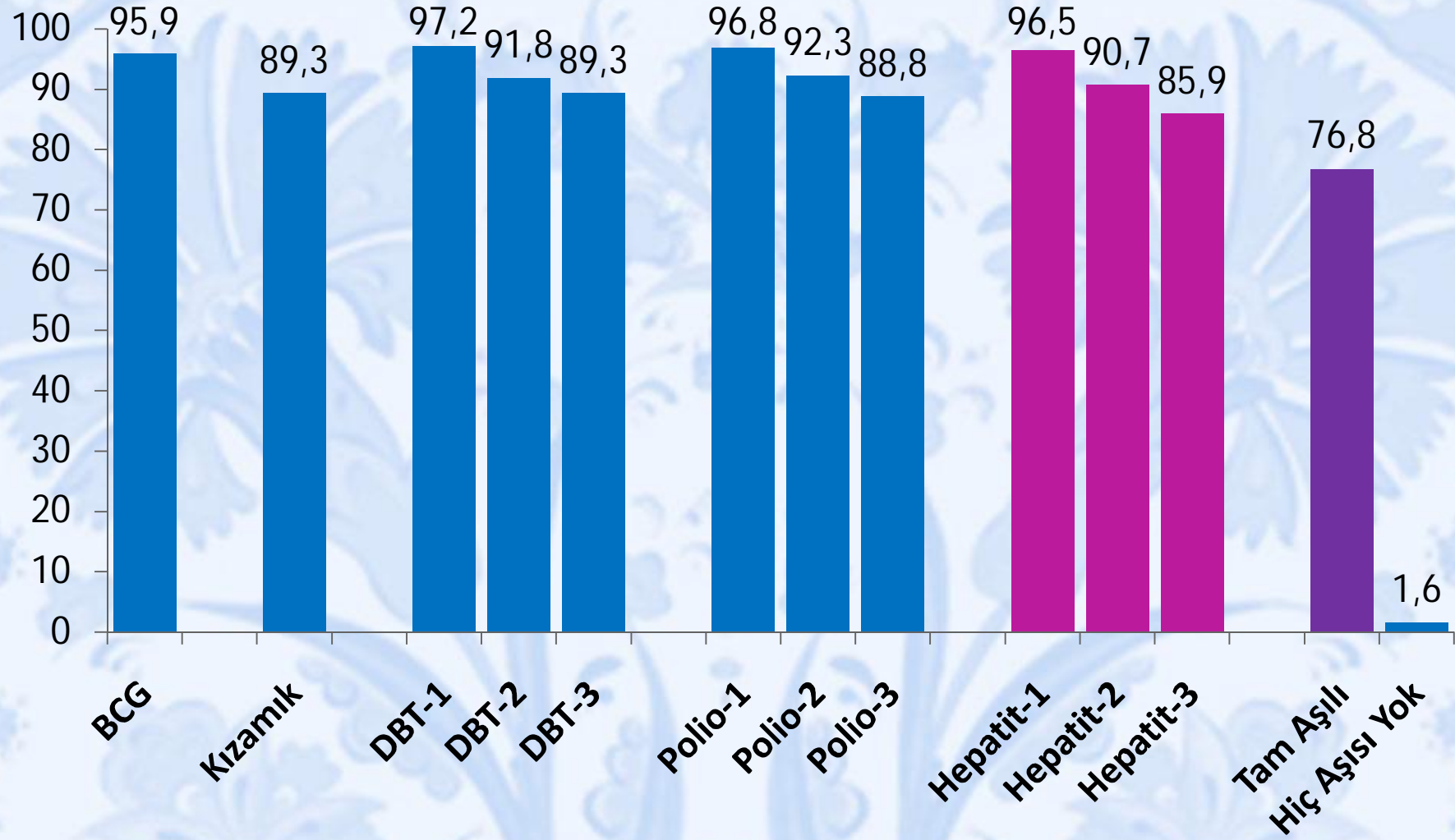
ÇOCUKLARIN AŞILANMASI

- Aşılama bilgisi 2005-2008 yıllarında doğan tüm çocuklar için toplanmıştır.
- Aşılama bilgisi iki kaynaktan toplanmıştır: **Aşı Kartı** ya da **Annenin Beyanı**.
- Aşılama hızları, önceki araştırmalarda **12-23 aylık** olan çocuklar için hesaplanmışken, TNSA-2008'de araştırma tarihinde **15-26 aylık olan** çocuklar için hesaplanmıştır.
 - **Aşı** takvimi, Temmuz 2006'da değiştirilmiştir. Kızamık aşısı 9. ay yerine 12. ayda kabakulak ve kızamıkçık aşıları ile birlikte tek bir dozda yapılmaya başlanmıştır.
 - Çocukların "tam aşıli" olmaları için gereken yaş 12. ay yerine 15. aya yükselmiştir.
- "**Tam Aşıli**" çocuk: BCG, Kızamık, 3 doz DBT ve 3 doz Polio aşısı olan çocuklar.
- TNSA-2008'de, **Genişletilmiş Aşı Programı**'na 1998 yılında dahil edilen **Hepatit B** aşısına ilişkin bilgi de toplanmıştır.

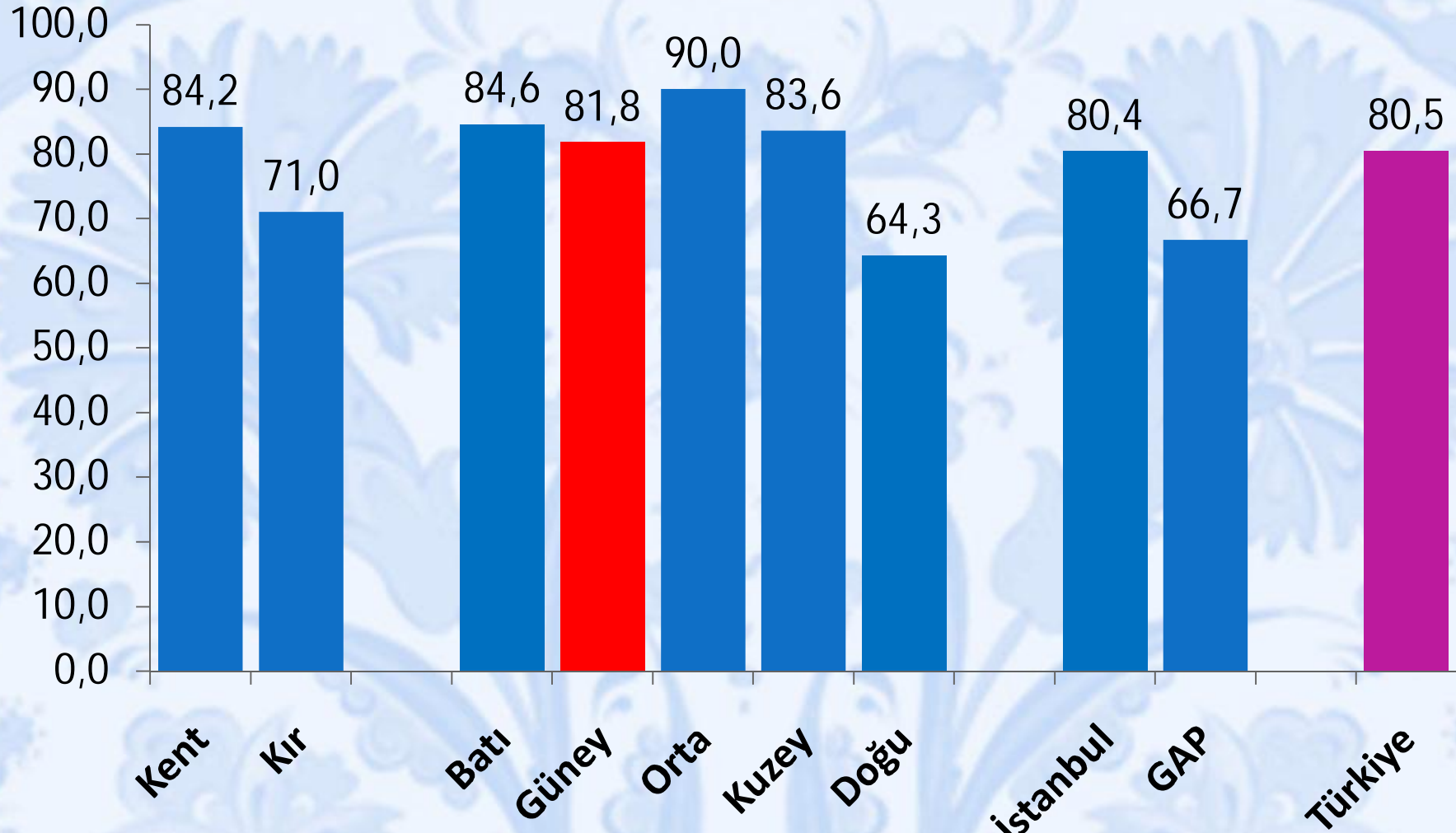
Aşılanma Oranları (15-26 Aylık Bebekler)

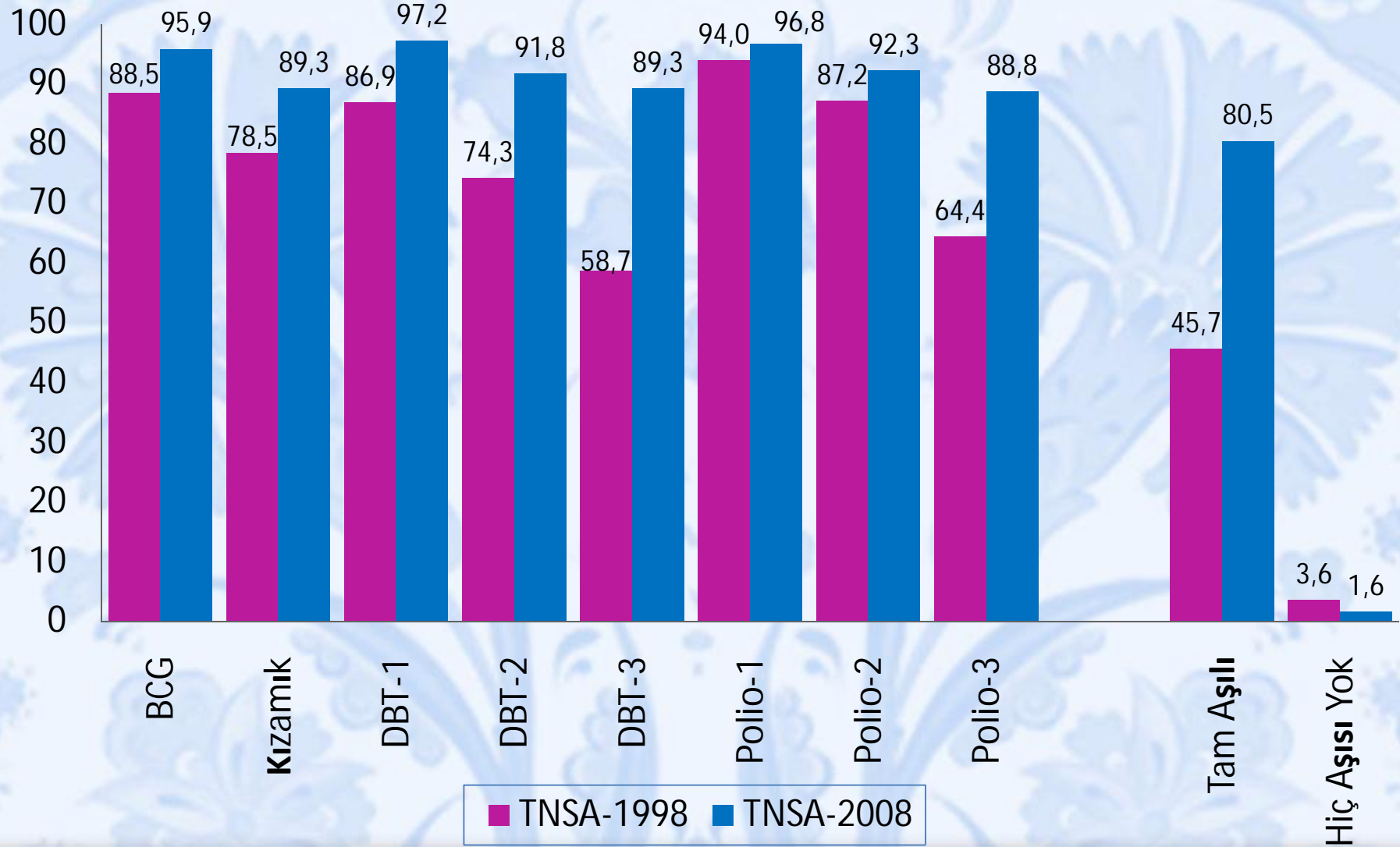
Aşılanma Oranları (15-26 Aylık Bebekler)

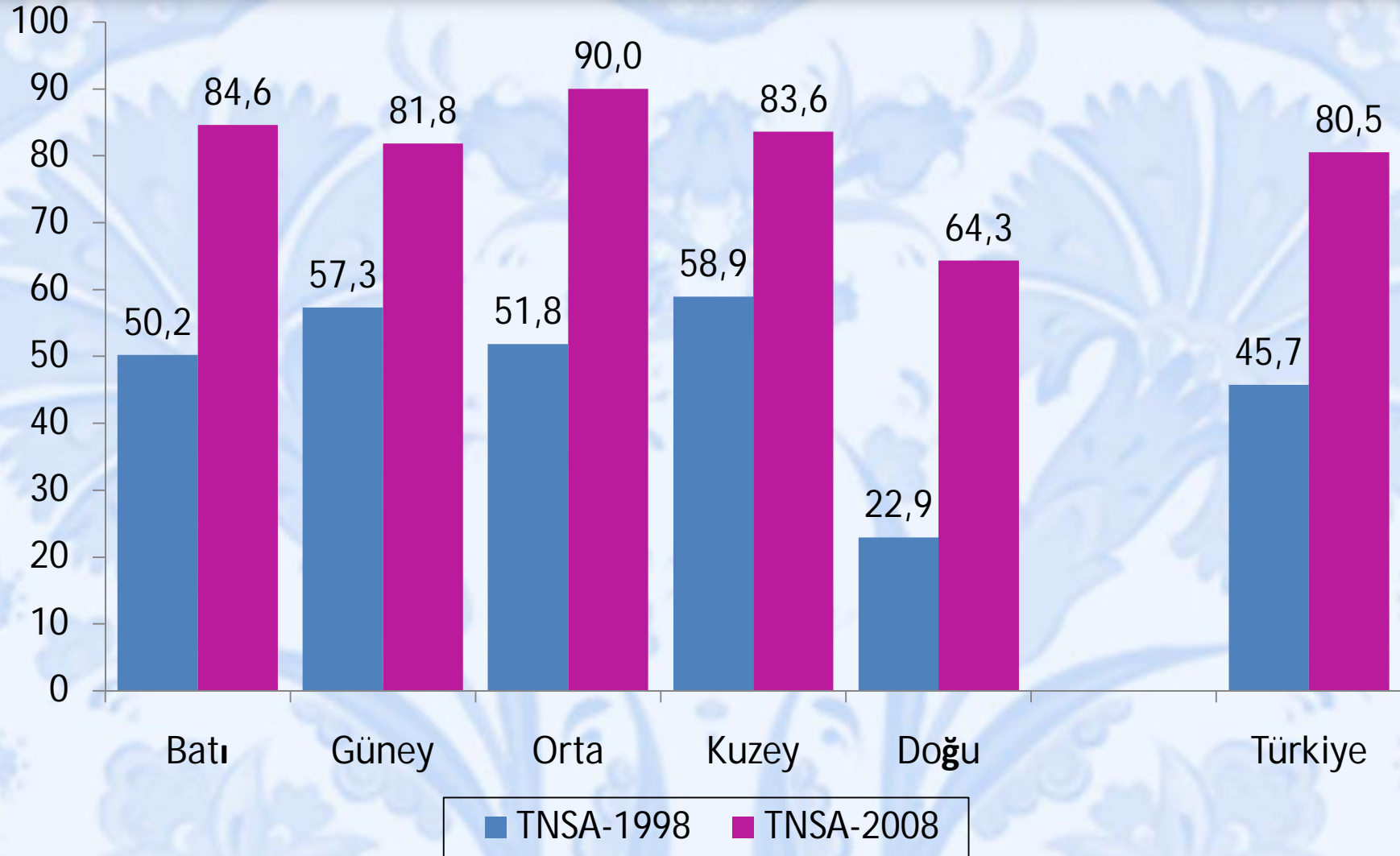
Tam Aşılı Çocukların Yüzdesi (15-26)

Aşılanma Oranlarındaki Değişmeler

Aşılanma Oranlarındaki Değişmeler

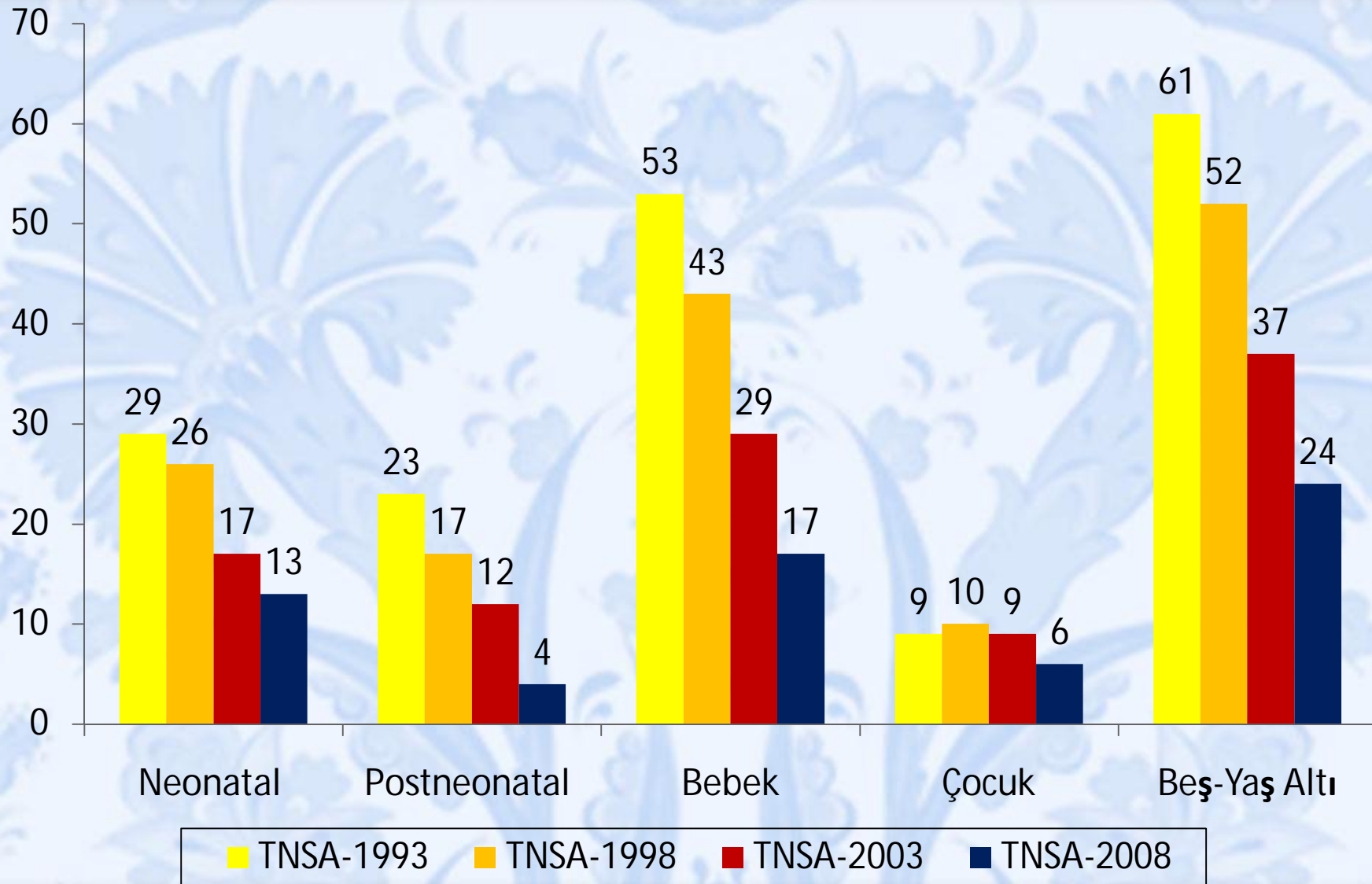

ANNE VE ÇOCUK SAĞLIĞI

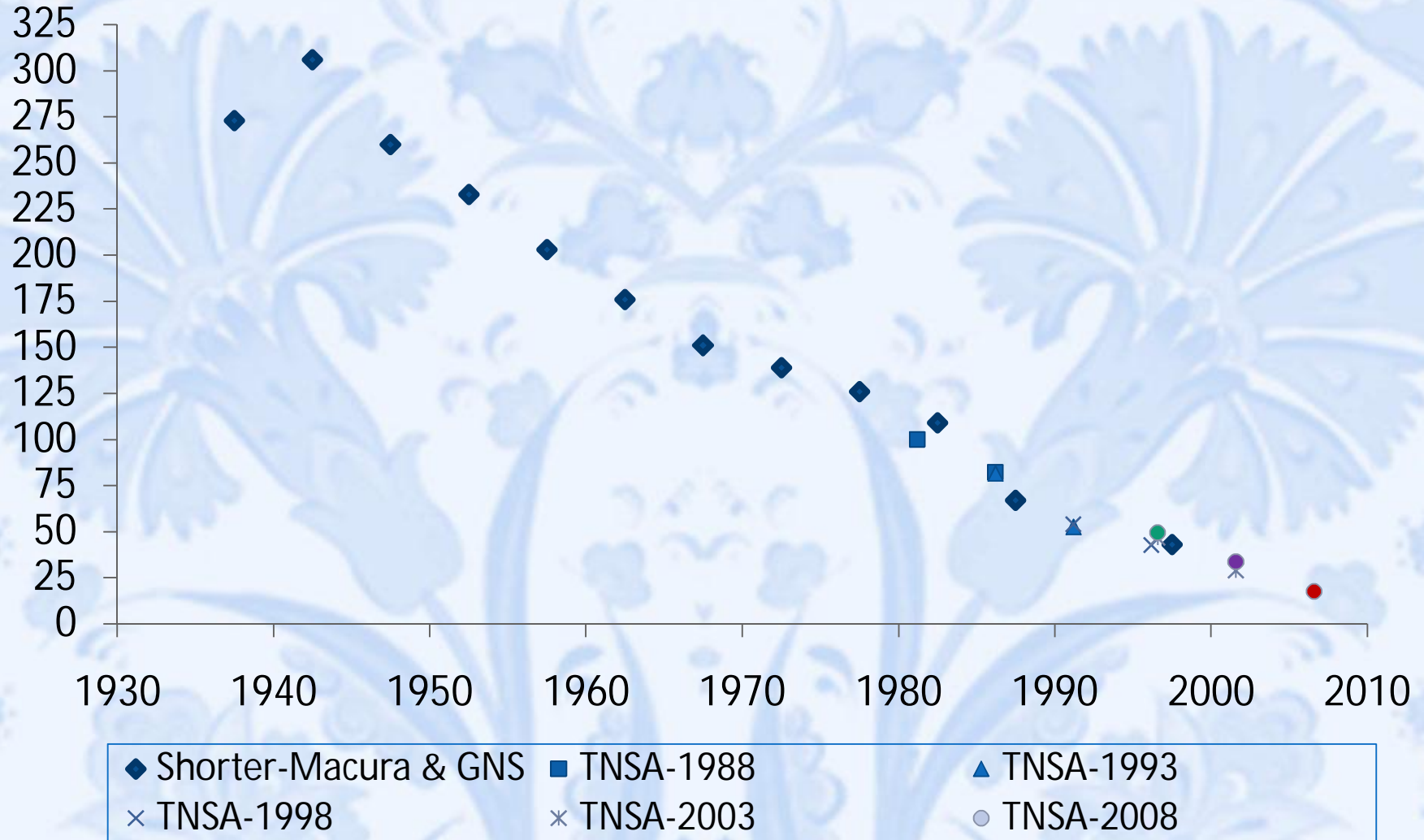
ERKEN YAŞ ÖLÜM HIZLARI

- TNSA-2008'de Türkiye toplamı için hesaplanan ölüm hızları **araştırmadan önceki beş yıl için**; alt gruplar için hesaplanan ölüm hızları ise, **araştırmadan önceki on yıl için** hesaplanmıştır.
 - Son beş yılda erken dönem ölüm hızları çok hızlı bir şekilde düşmüş ve bu nedenle de alt gruplarda gözlenen ölümler nadir bir olay haline dönüşmüştür.
- 5 yıllık ölüm hızlarının yaklaşık referans tarihi **Haziran 2006**'dır.
 - **Neonatal Ölüm Hızı**: Doğumdan sonraki bir ay içinde ölme olasılığı
 - **Postneonatal Ölüm Hızı**: Doğumdan sonraki bir aydan sonra ancak yıldan önce ölme olasılığı
 - **Bebek Ölüm Hızı**: Doğumdan sonraki bir yıl içinde ölme olasılığı
 - **Çocuk Ölüm Hızı**: Birinci ve beşinci doğum günleri arasında ölme olasılığı
 - **Beş-Yaş Altı Ölüm Hızı**: Doğumdan sonraki beş yıl içinde ölme olasılığı

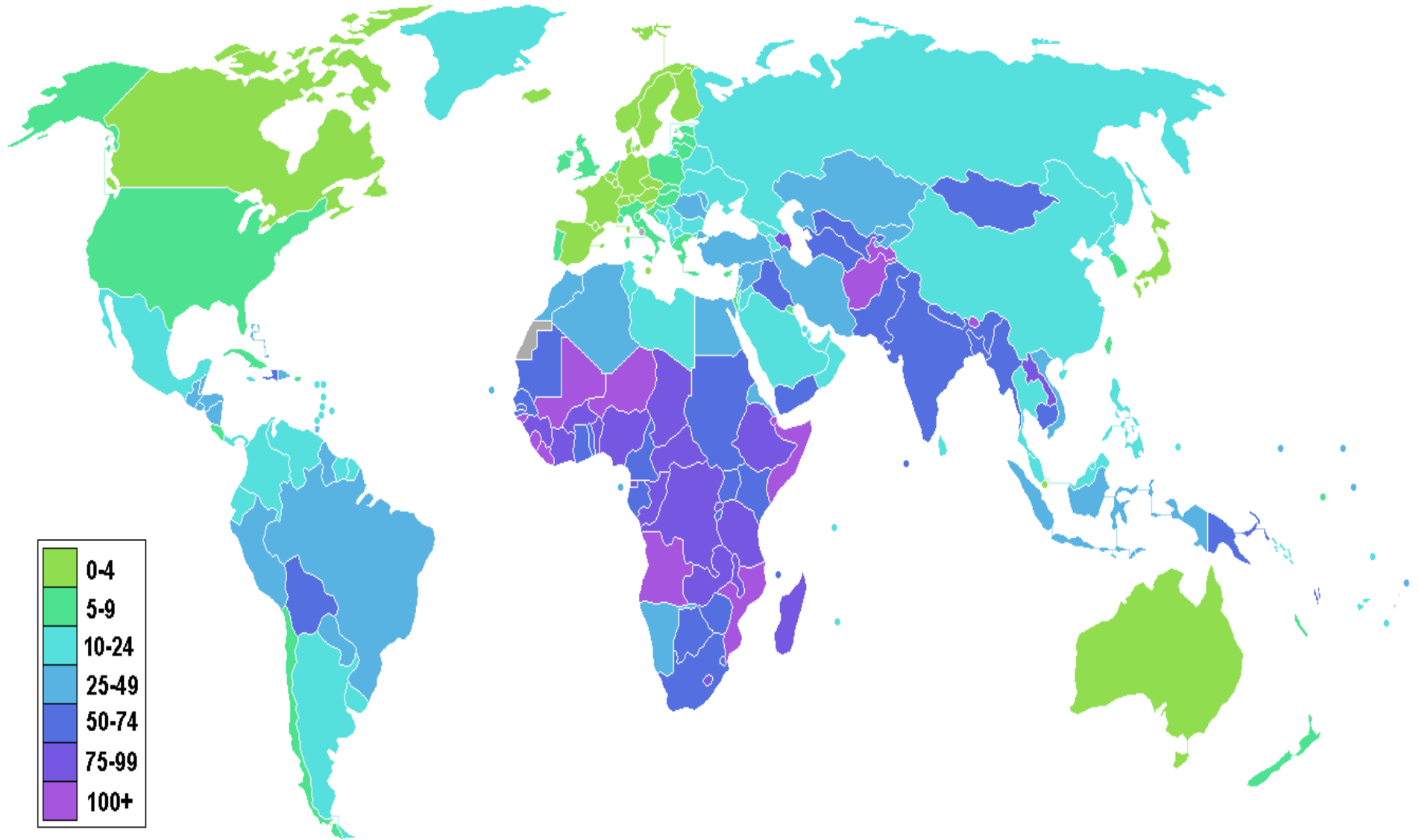
Erken Yaş Ölüm Hızları

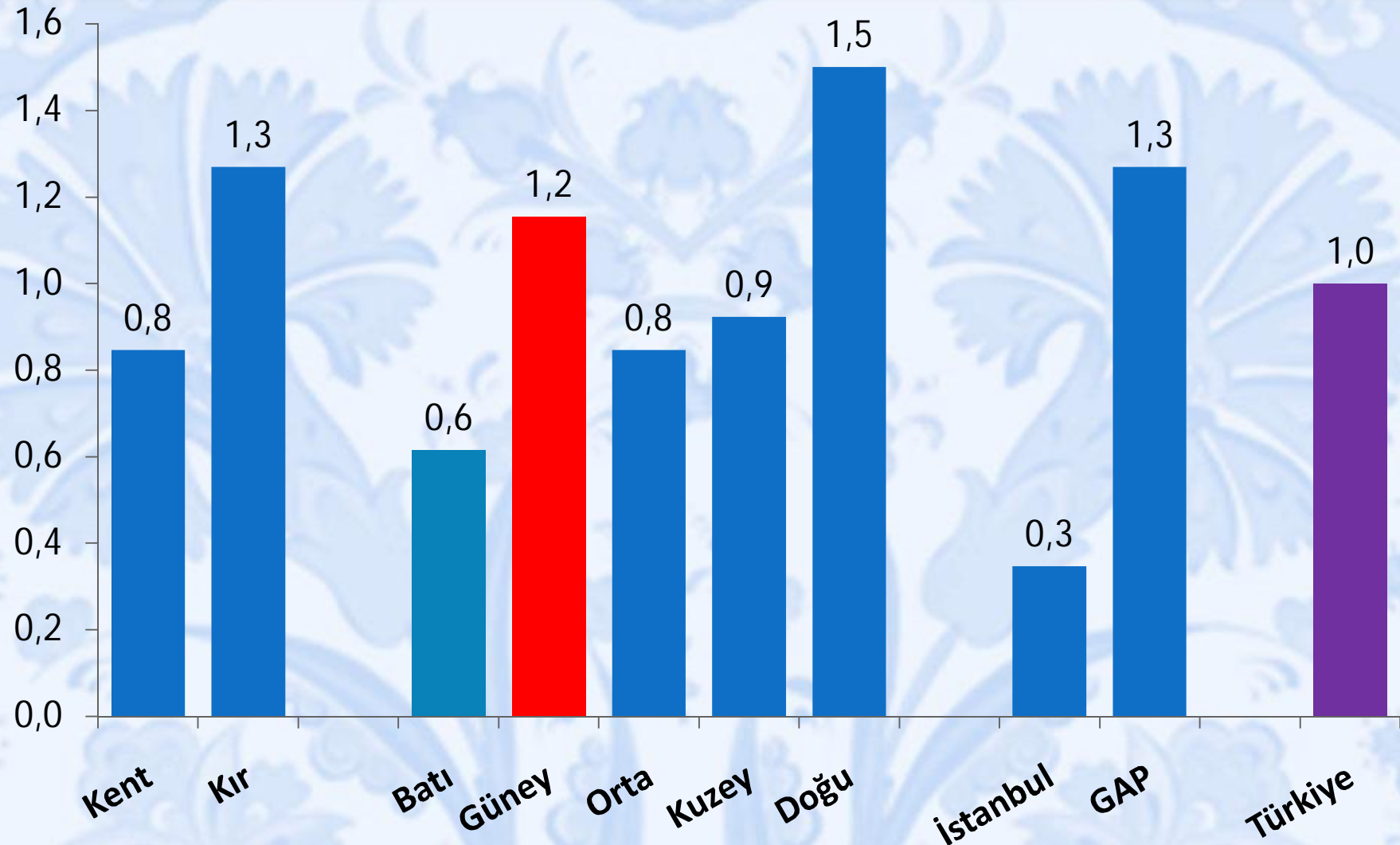
Bebek Ölüm Hızındaki Değişmeler

Dünyada Bebek Ölümleri Seviyesi

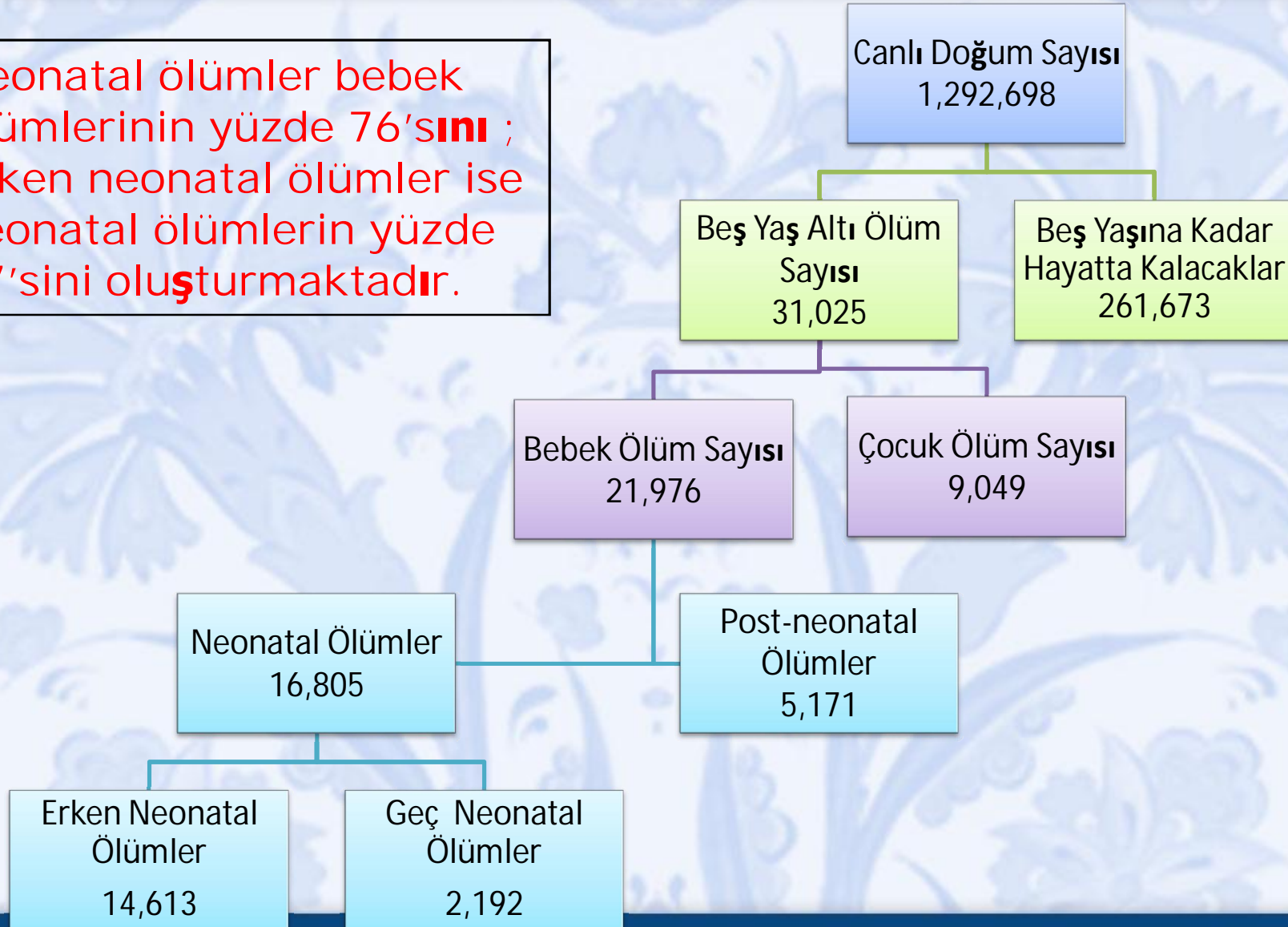

Bebek Ölümlerinde Görelî Riskler

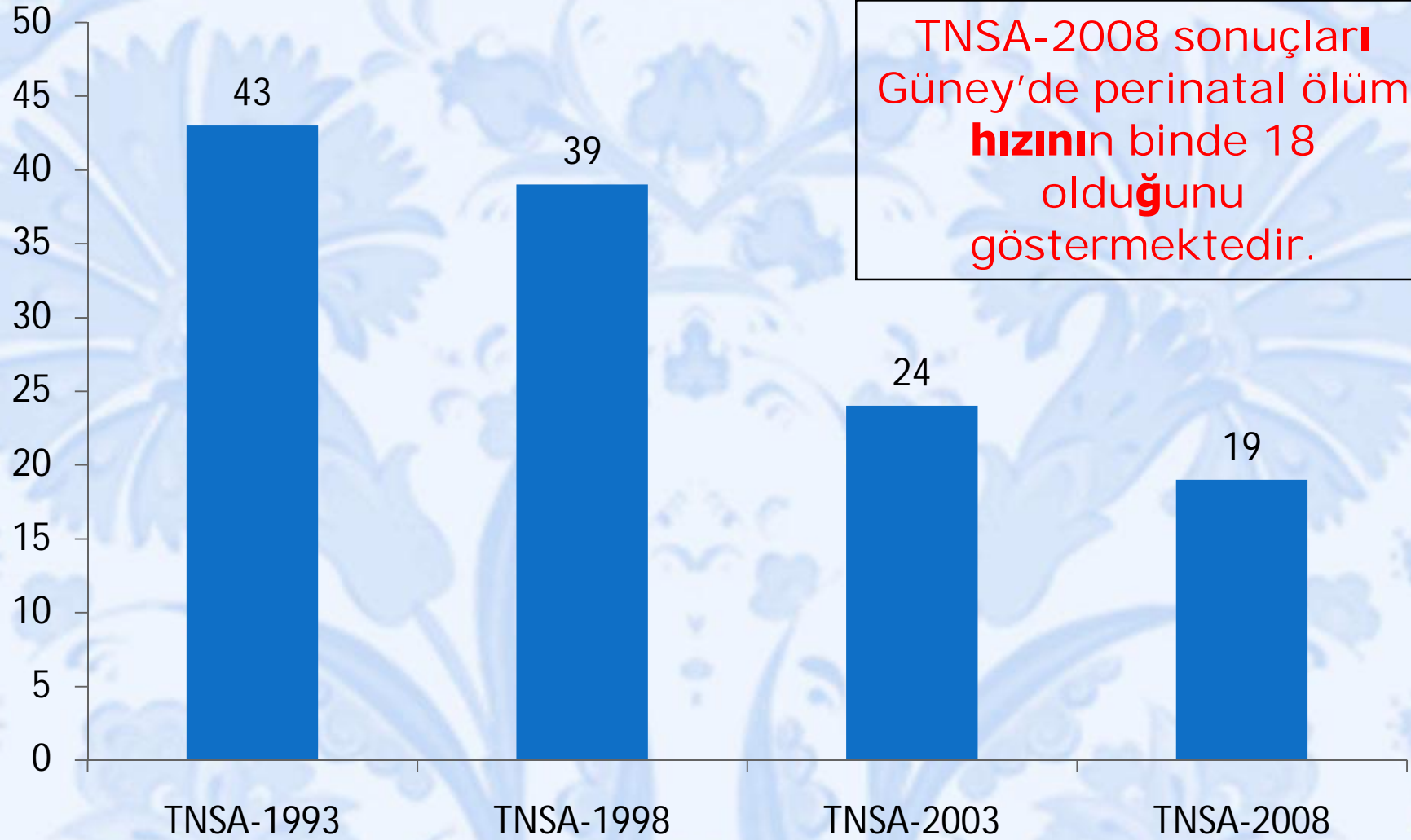

Beş Yaş Altı Ölümlerde Sayısal Büyüklükler

Neonatal ölümler bebek ölümlerinin yüzde 76'sını ; erken neonatal ölümler ise neonatal ölümlerin yüzde 87'sini oluşturmaktadır.

Perinatal Ölüm Hızı

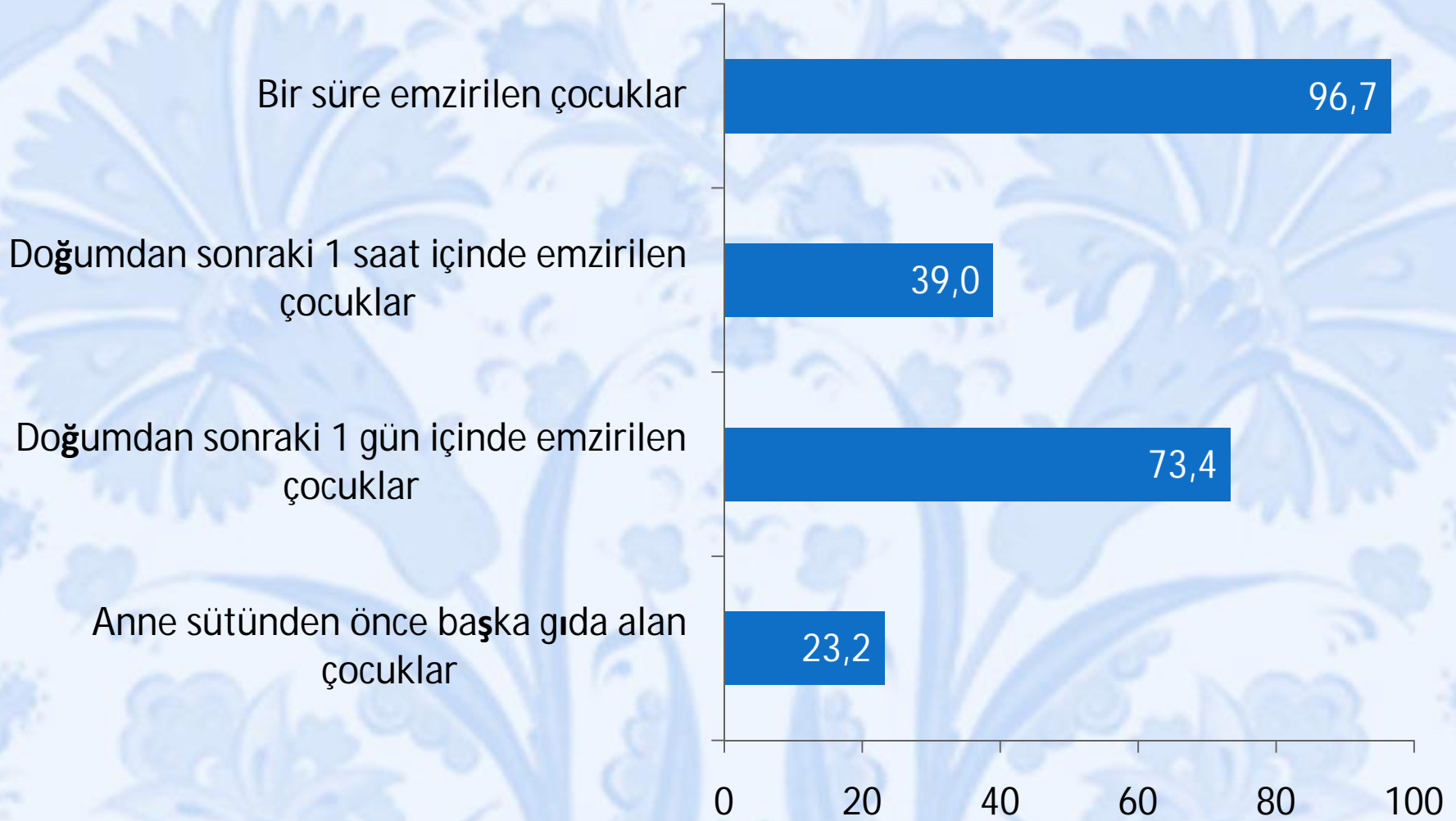

ANNE VE ÇOCUK SAĞLIĞI

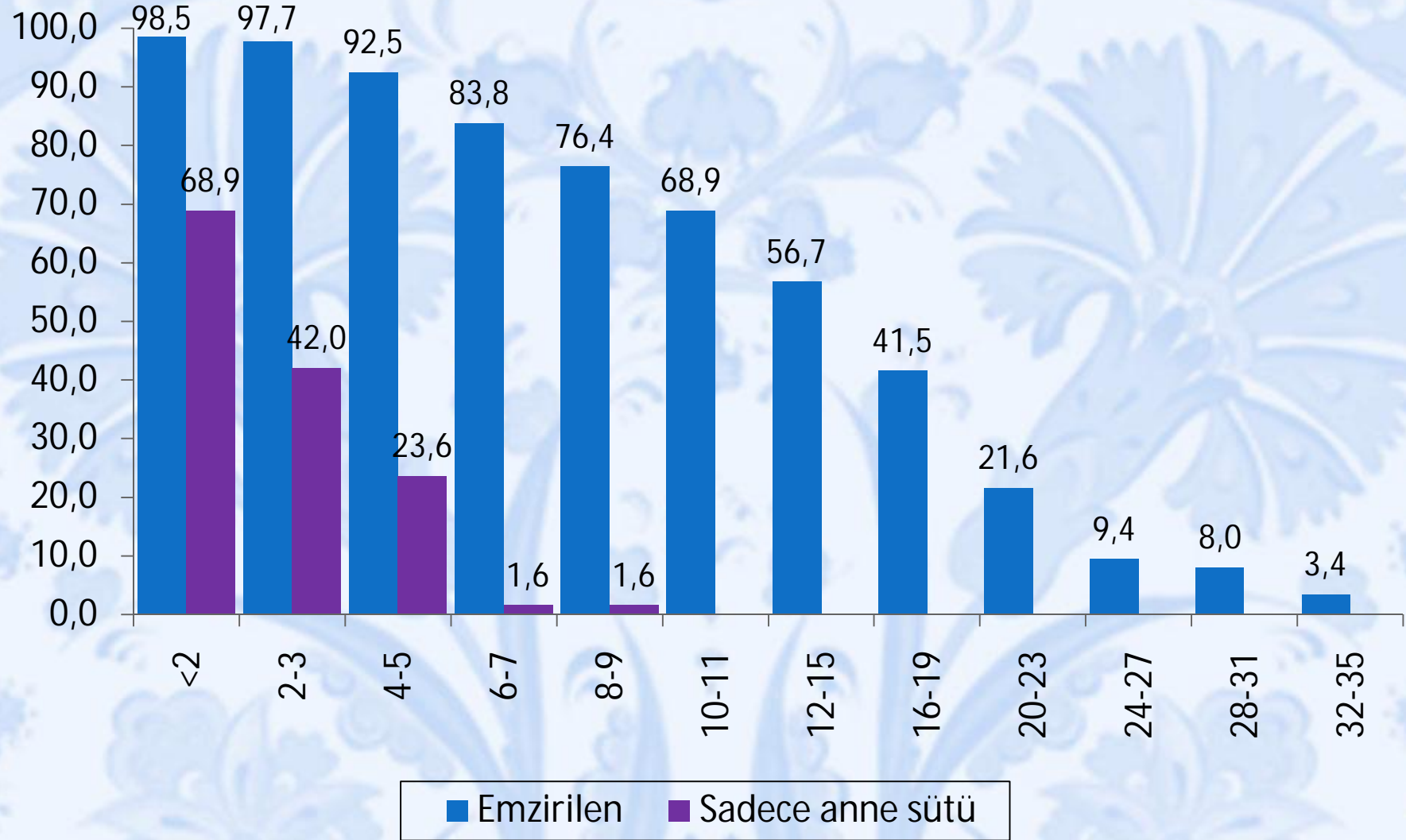
EMZİRME VE EK GIDA

- TNSA-2008 kapsamında **beş yaş altındaki çocuklar** için annelerinden;
 - Emzirmeye başlamanın **zamanlaması**
 - Emzirme **süresi ve sıklığı** ve
 - Ek gıdaya **başlama ve zamanlamasına** ilişkin bilgiler toplanmıştır.
- Analizlerde üç yaşın altındaki çocuklar ve özellikle de 6 aydan küçük çocuklar temel alınmıştır.

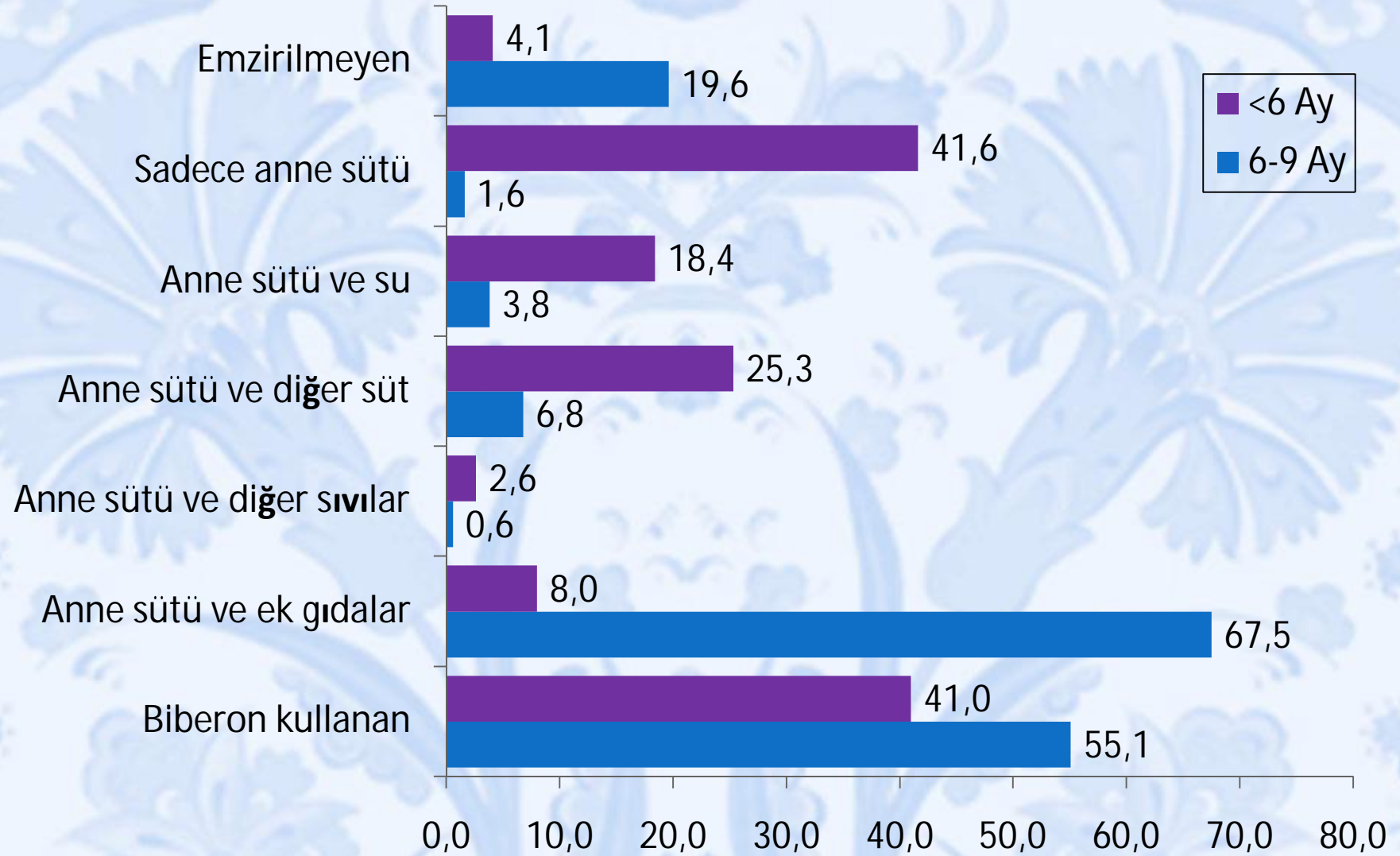
Emzirmeye Başlama

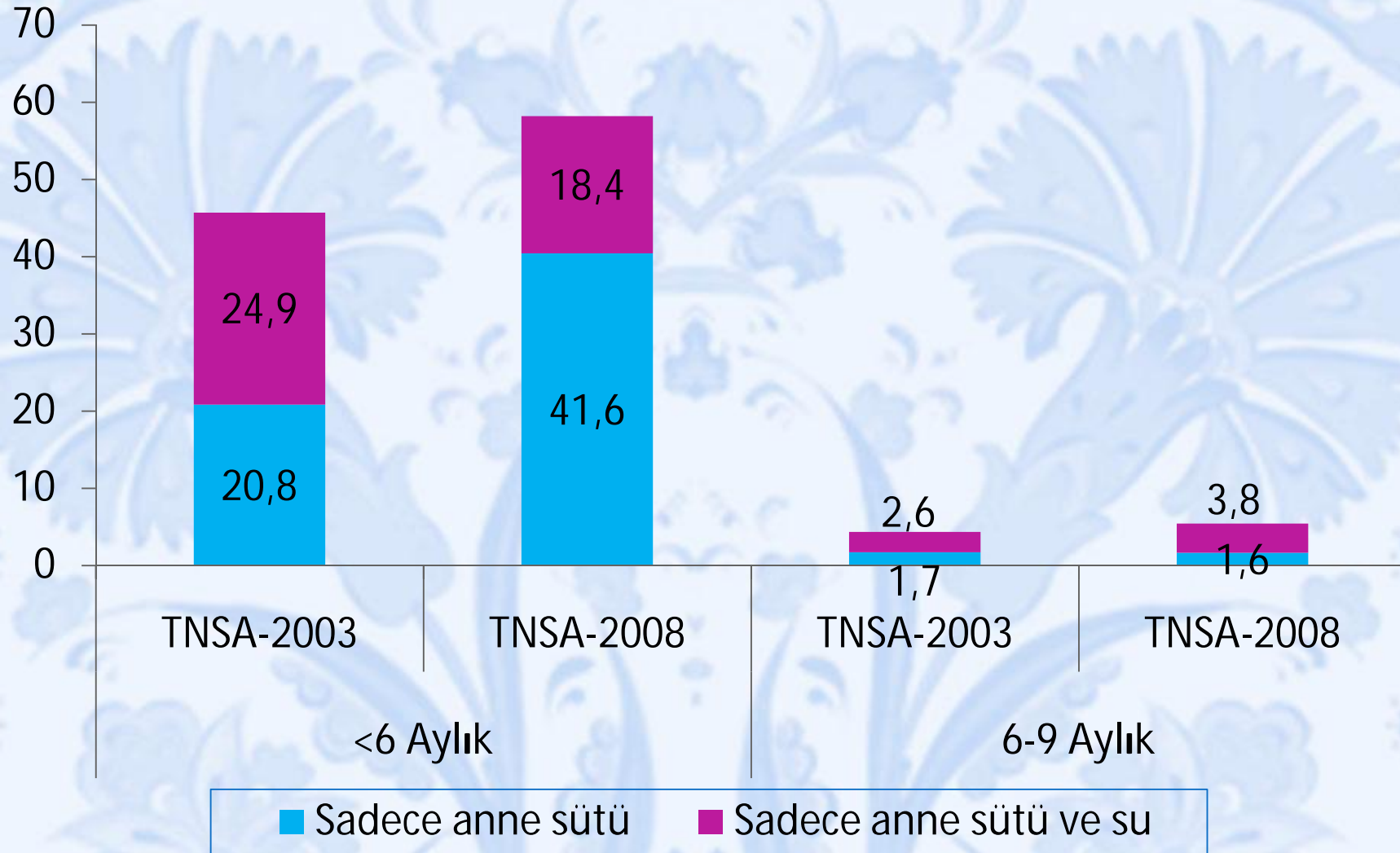
Yaşa Göre Emzirme Durumu

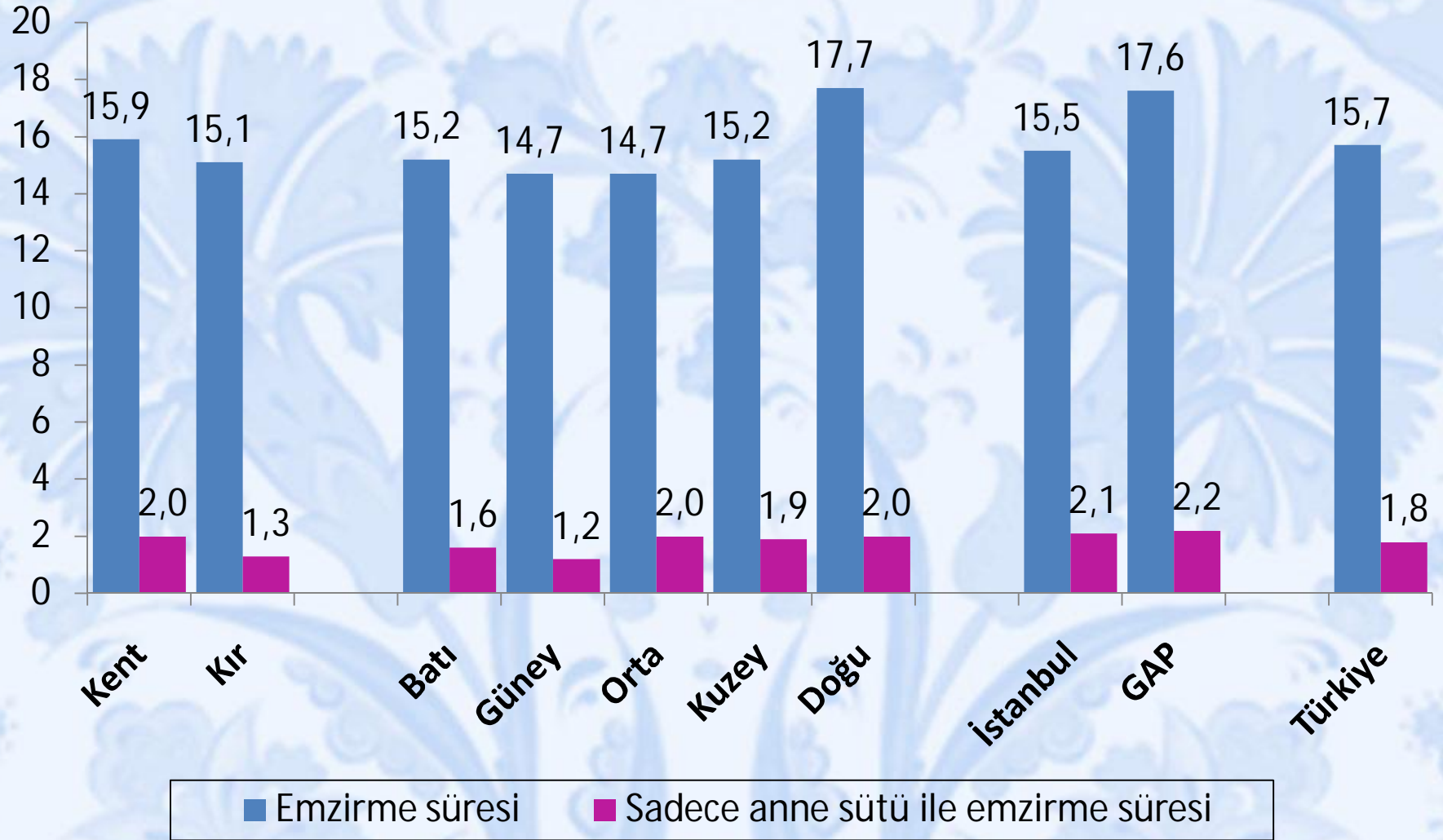
Emzirme ve Ek Gıda

Emzirme ve Ek Gıda

Ortanca Emzirme Süresi (Ay)

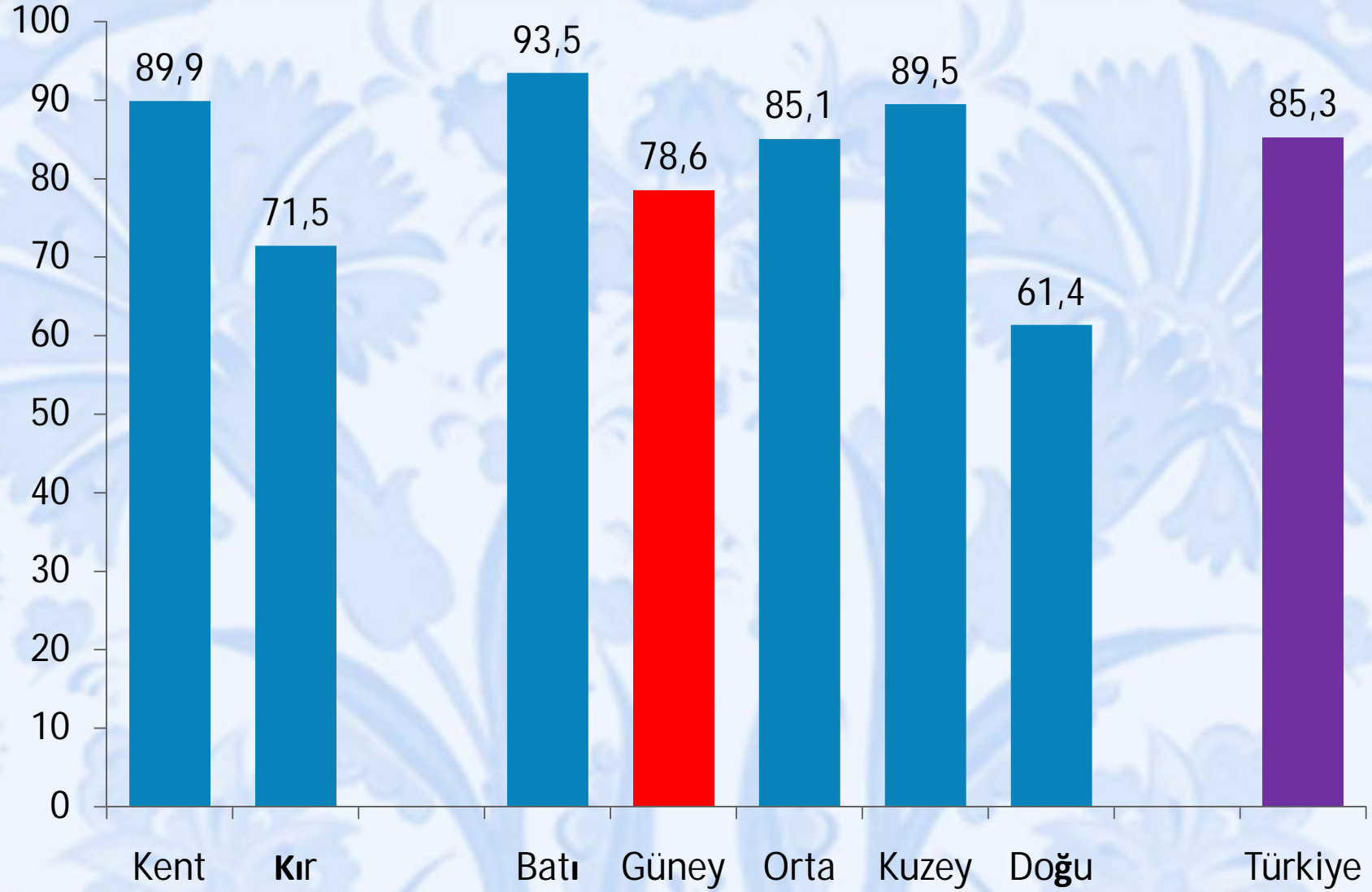

ANNE VE ÇOCUK SAĞLIĞI

İYOTLU TUZ

- TNSA-2008'in örnekleminde bulunan hanelerin **yarısında**, hanehalkının yemek pişirmekte kullandığı tuzun iyotlu olup olmadığı test edilmiştir.
- Test işlemi sırasında öncelikle tuzun **iyodat** içerip içermediğine bakılmıştır.
- Tuz iyodat içermiyorsa, **iyodür** içerip içermediğine ilişkin işlem gerçekleştirilmiştir.
- TNSA-2008'de iyodat ya da iyodür içeren tuzlar "iyotlu" olarak kabul edilmişlerdir.

iyotlu Tuz Kullanımı

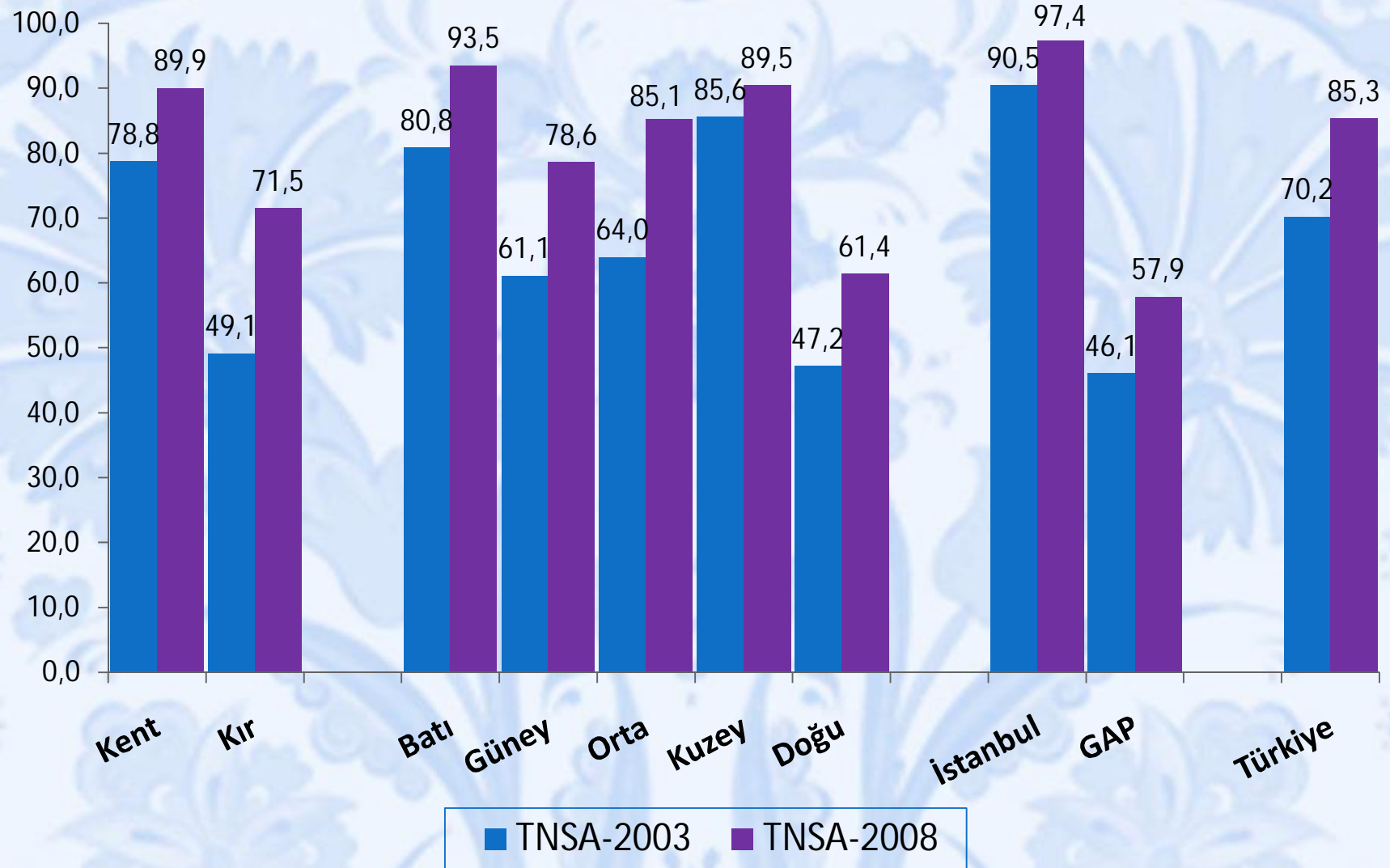

iyotlu Tuz Kullanımı

Türkiye'de hanelerin yüzde 85'inde; Güney'de ise yüzde 79'unda iyotlu tuz kullanılmaktadır.

iyotlu Tuz Kullanımındaki Değişmeler

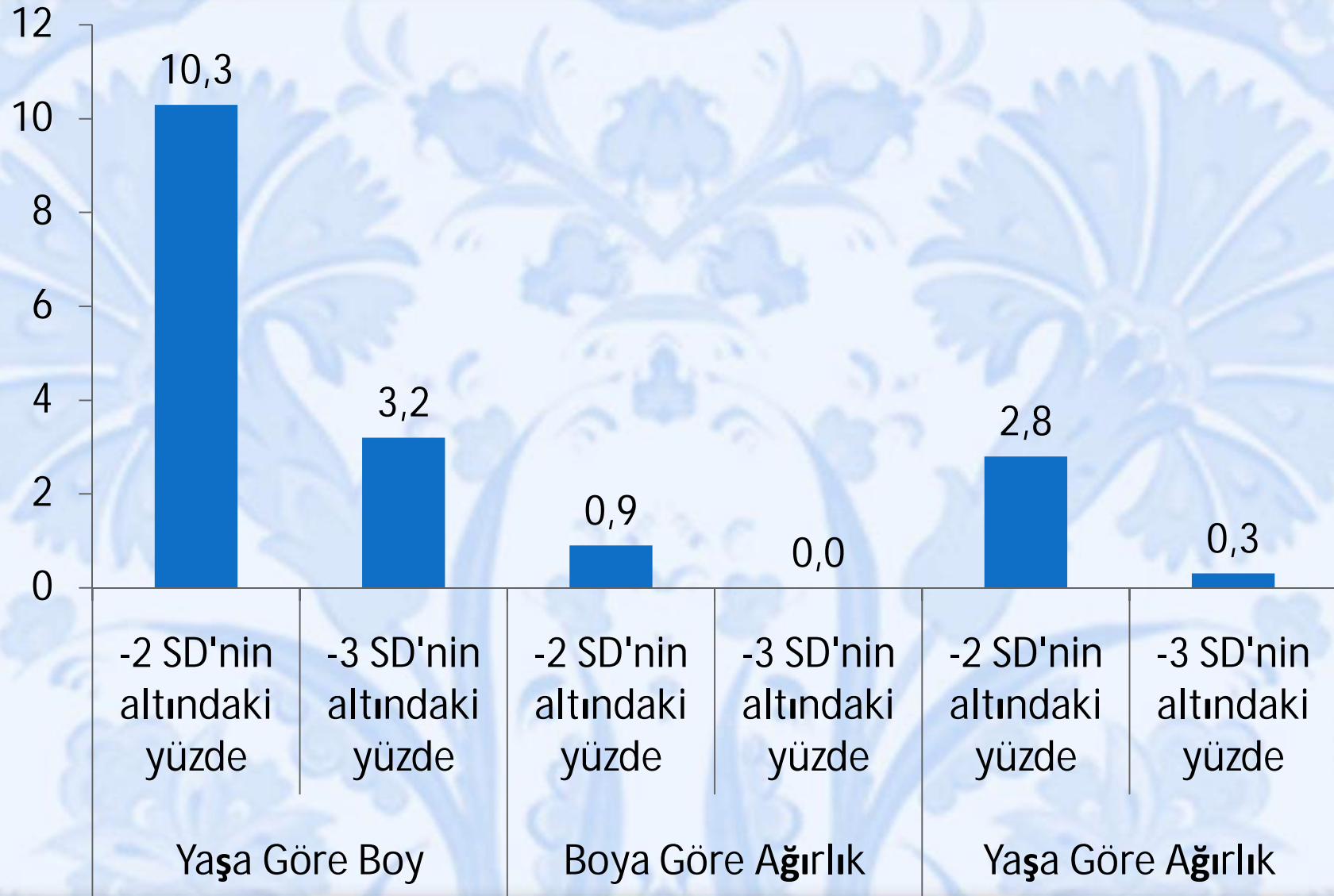

ANNE VE ÇOCUK SAĞLIĞI

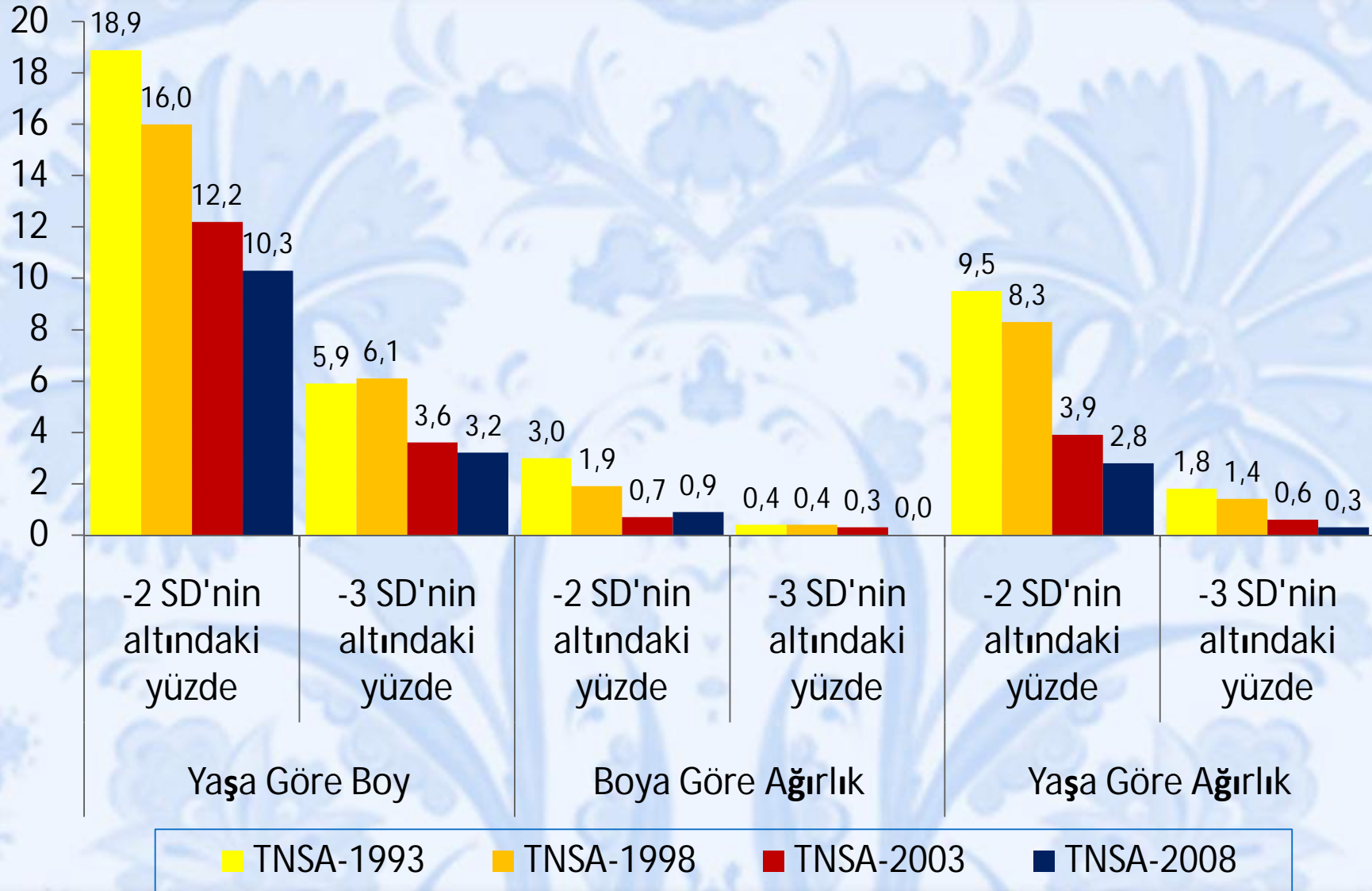
ÇOCUKLARIN BESLENME DURUMU

- TNSA-2008'den önceki beş yıl içinde doğan ve halen annesi ile birlikte yaşayan tüm çocukların boy ve kilo ölçümleri yapılmıştır.
- TNSA-2008'de toplanan antropometrik veriler, ABD Sağlık İstatistikleri Merkezi (NCHS) tarafından tanımlanan ve ABD Hastalık Kontrol Merkezi (CDC) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından onaylanan uluslararası referans grubu ile karşılaştırılmıştır.
- Referans grubun ortanca değerinden -2 ya da -3 standart sapma (SD) gösteren çocuklar temel alınarak 3 endeks hesaplanmıştır:
 - Yaşa Göre Boy Endeksi, yetersiz beslenmenin kronik etkilerini gösterir. Yaşına göre kısa (-2 SD) ya da çok kısa (-3 SD)
 - Boya Göre Ağırlık Endeksi, yetersiz beslenmenin akut etkilerini gösterir. Boyuna göre zayıf (-2 SD) ya da çok zayıf (-3 SD)
 - Yaşa Göre Ağırlık Endeksi, yetersiz beslenmenin kronik ve akut etkilerini birlikte gösterir. Yaşına göre düşük kilolu (-2 SD) ya da çok düşük kilolu (-3 SD)

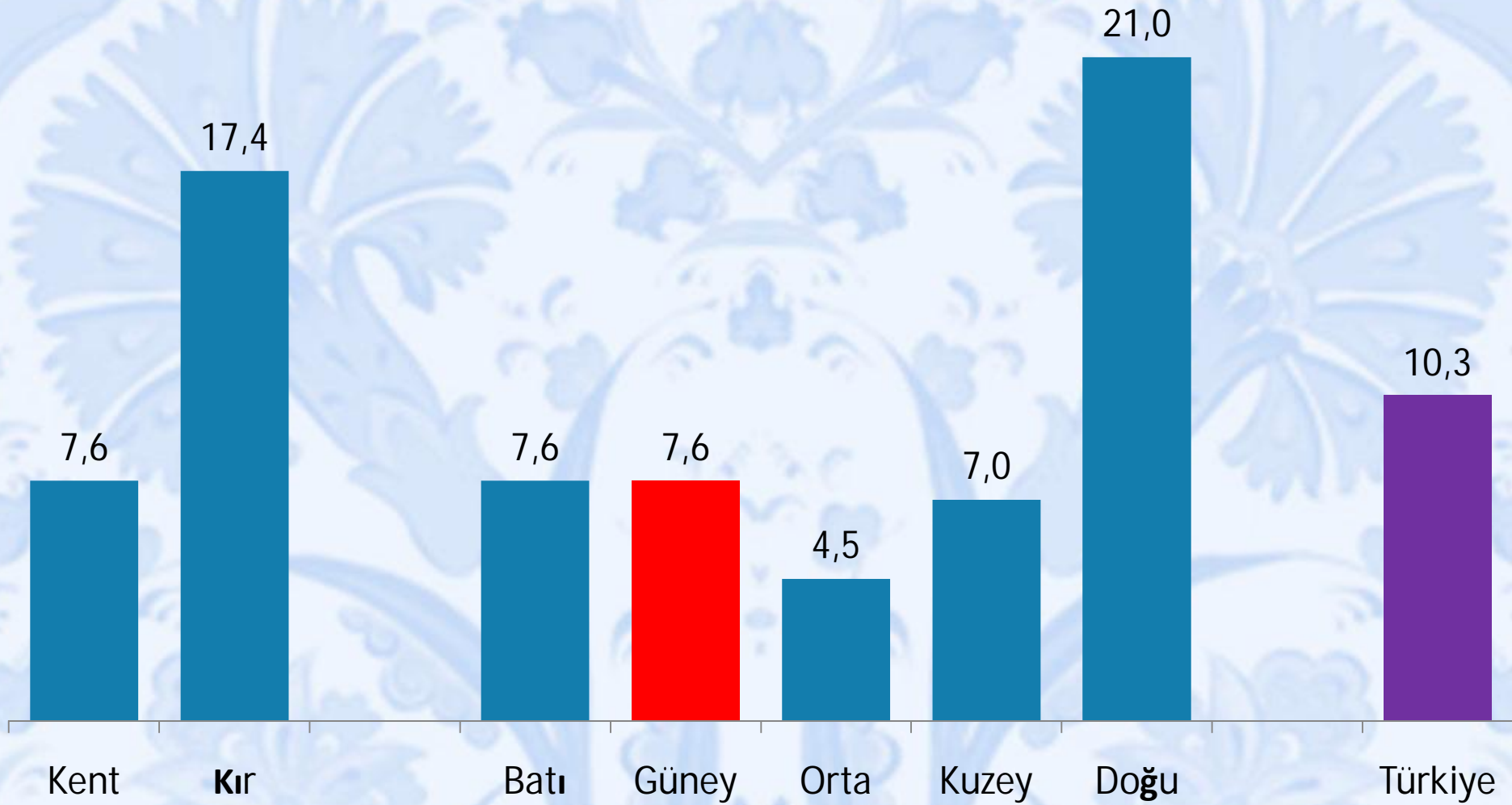
Çocukların Beslenme Durumu

Çocukların Beslenme Durumunda Değişmeler

Yaşa Göre Boy – Bodurluk (-2 SD)

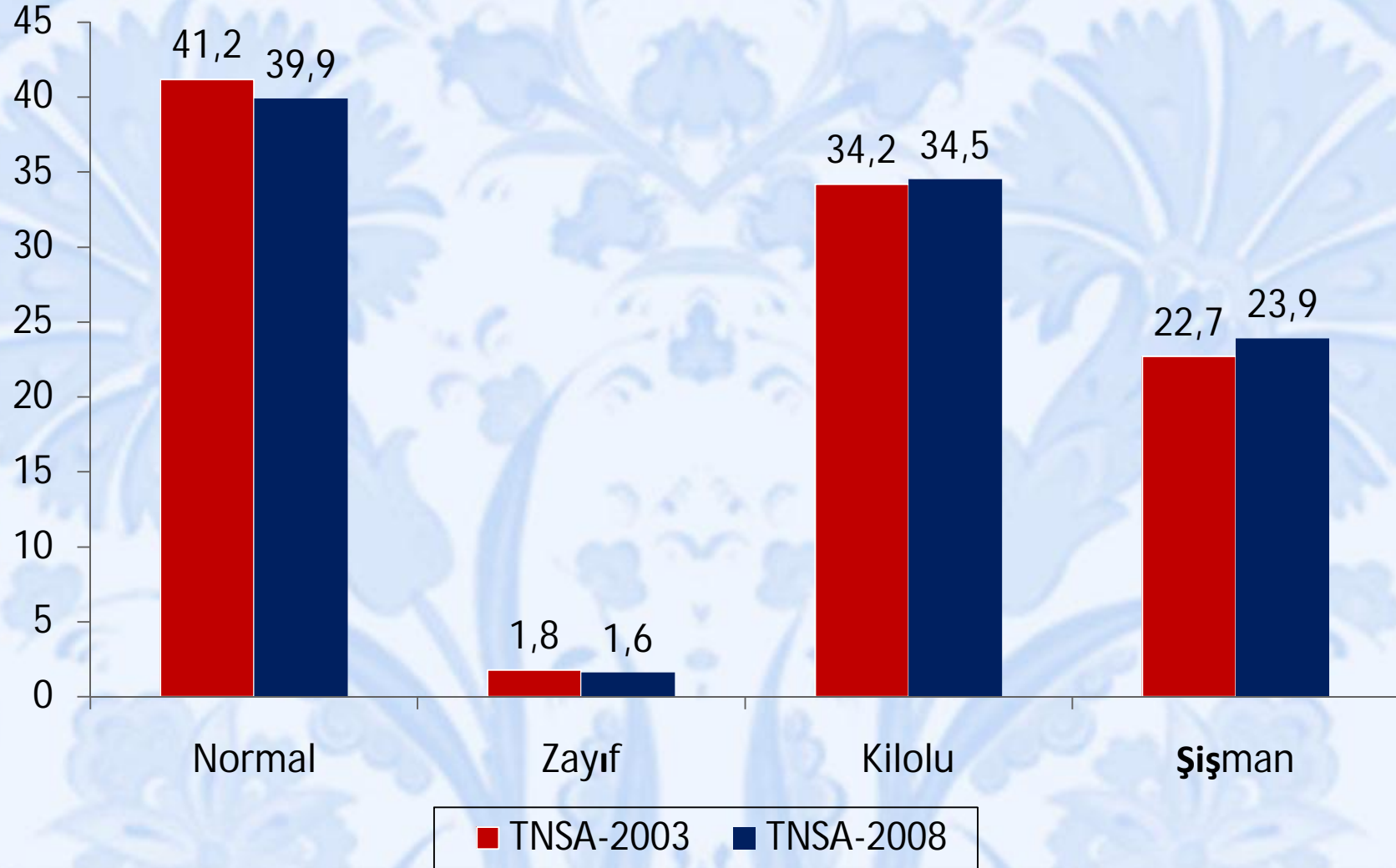
Yaşa Göre Boy –Bodurluk (-2 SD)

Türkiye’de çocukların yüzde 10’u; Güney’de ise yüzde 8’i bodurdur.

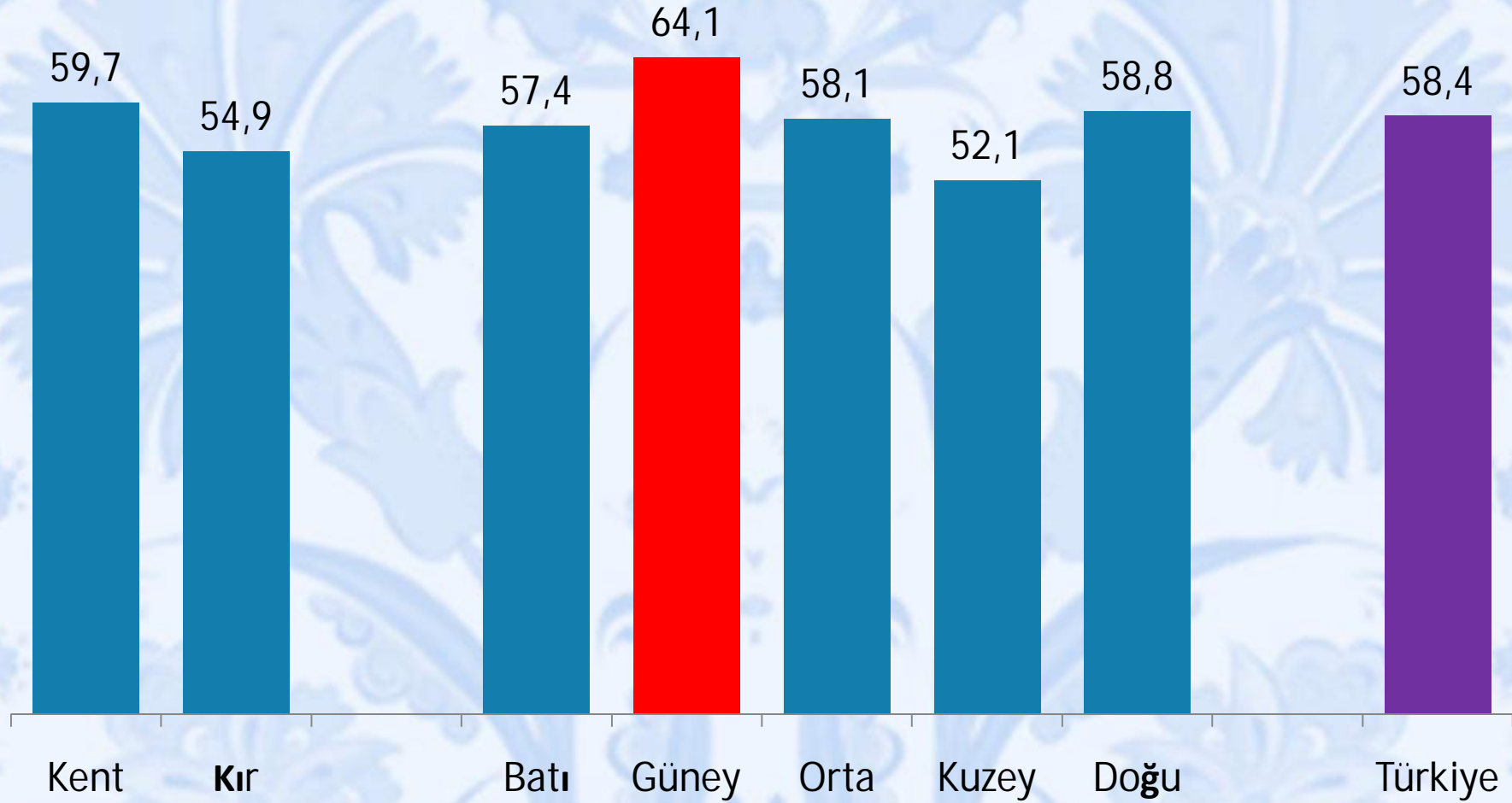

Annelerin Beslenme Durumu

(Beden Kitle Endeksine Göre)

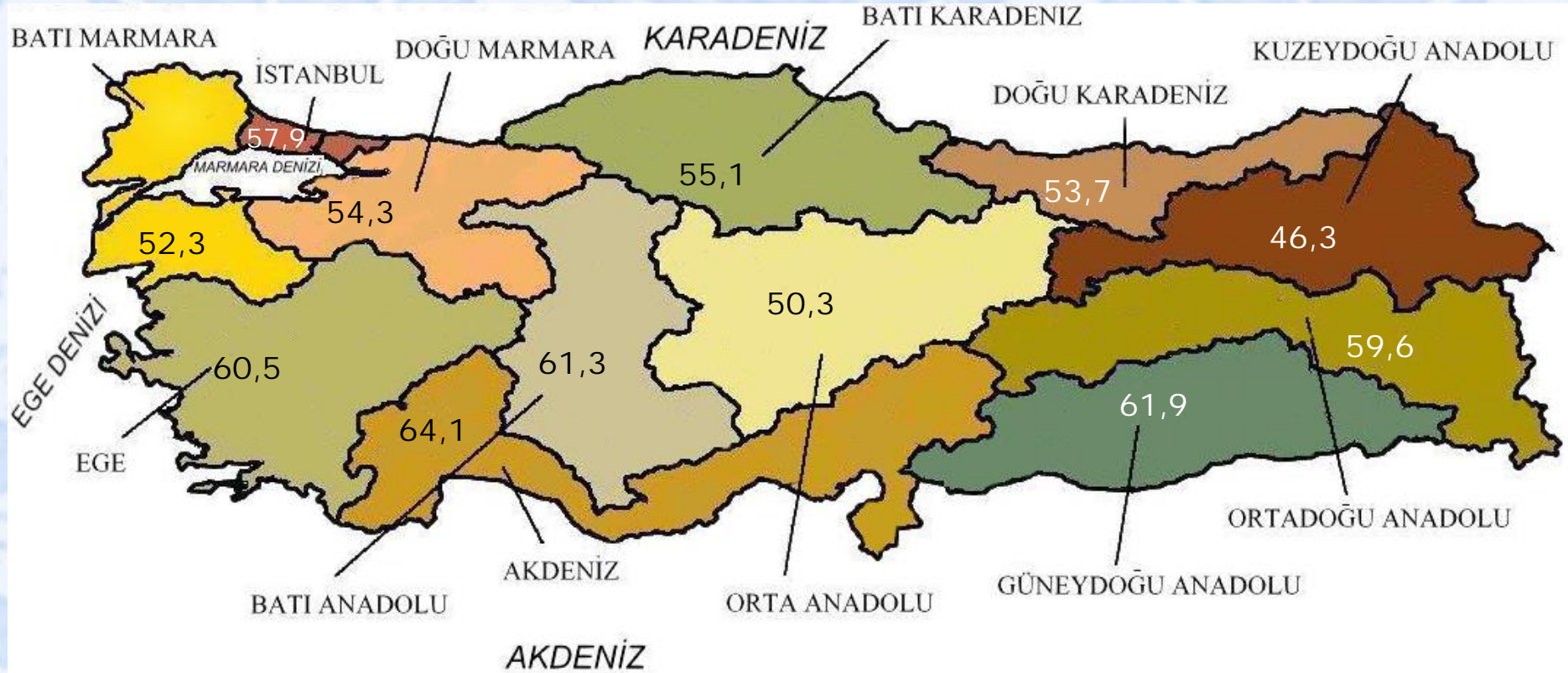

Kilolu/Şişman Anneler

Kilolu/Şişman Anneler

Türkiye'de 15-49 yaşlarındaki annelerin yüzde 58'i;
Güney'de ise yüzde 64'ü **şişmandır**.

Son Sözler...

- Doğurganlık
 - Doğurganlık dönüşümü **kesintisiz** olarak devam ediyor
 - Doğurganlığın **yaş yapısı** değişiyor
 - Kadınların üçte ikisi başka çocuk istemiyor
- Yöntem kullanımı
 - Modern yöntem kullanımı artıyor, geleneksel yöntem kullanımı azalıyor
 - **Geri çekme yönteminin** kullanımındaki yaygınlık sürüyor
 - Modern yöntem kullanımındaki artış daha çok **yöntem kullanmayan kadınlardan** kaynaklanıyor

Son Sözler...

- Doğum öncesi ve sonrası bakım
 - Sağlık personelinin doğum öncesi bakım alan annelerin ve sağlık personelinin yardımcı olduğu doğumların oranı **yüzde 90**'ların üzerinde
 - Evde yapılan doğumlar **yarı yarıya azalmış** durumda
 - Doğum sonrasında bakım alan anne ve bebeklerin oranı **yüzde 85-90** seviyesinde
- Bebek ölümleri
 - Bebek ölüm hızı son beş yılda **yüzde 41** azalmış ve binde 17 seviyesine gerilemiş durumda
 - Bebek ölümlerinin **yüzde 76'si** neonatal ölümler
 - Neonatal ölümlerin **yüzde 87'si** ise erken-neonatal ölümler
 - Çocuk ölümleri binde 9-10 seviyesinin altına düşerek **binde 6**'ya gerilemiş durumda

Son Sözler...

- Anne sütü
 - **Sadece anne sütü** ile beslenen bebeklerin oranı artıyor
 - Ek gıdaya başlama yaşı halen çok küçük
 - Biberonla beslenme çok yaygın
- Beslenme
 - Beş yaşından küçük çocukların **yüzde 10'unun** boyu yaşına göre kısa
 - Boyuna/yaşına göre zayıf olan çocukların oranları önemli derecede azalmış durumda
 - Beslenme sorunu **akut değil kronik**
 - Anneler arasında **obezite** yaygın

Son Sözler...

- **Aşı**
 - Tüm aşıların yaygınlığında önemli iyileşmeler var
 - Dozlar arasındaki **geçiş sorunu azalmış**, ancak halen önemli bir sorun
 - 15-26 aylık çocukların ise **beşte dördü** tam aşı
- **İyotlu Tuz**
 - İyotlu tuz kullanımını **yüzde 85** seviyesinde
 - İyotlu tuz kullananların yüzde 90'ı iyodatlı tuz kullanıyor

En Son Sözler...

- Anne ve çocuk sağlığı göstergelerinde tüm sosyo-demografik gruplarda çok olumlu gelişmeler olduğunu **ancak**
- Tüm göstergeler için **üç temel farklılığın** azalarak da olsa sürdüğünü gösteriyor.
 - Yerleşim yerleri arasında (**kent-kır**)
 - Bölgeler arasında (**Doğu ve diğer bölgeler**)
 - Doğu bölgesinin **kendi içerisinde**

TÜRKİYE NÜFUS VE SAĞLIK ARAŞTIRMASI 2008

Hacettepe Üniversitesi
Nüfus Etütleri Enstitüsü

TEŞEKKÜRLER...

TNSA-2008'in Sonuçları

Bölge Toplantısı –4

17 Aralık 2009, Adana

T.C. Sağlık Bakanlığı
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması
Genel Müdürlüğü

T.C. Başbakanlık
Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
Sosyal Sektörler ve Koordinasyon
Genel Müdürlüğü

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik
Araştırma Kurumu